

Jaarverslag SERV

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen Stichting Innovatie & Arbeid Competentieteam
Begeleidingscommissie Pendelfonds Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten Sectorcommissies
Commissie Diversiteit Commissie Sociale Economie
Vlaamse Havencommissie Vlaamse Luchthavencommissie

Inhoud

Deel 1 Werking van de SERV	8
Hoofdstuk 1 SERV	9
1. Advieswerk in cijfers	9
1.1. Raadzittingen	10
1.2. SERVacademie	13
2. SERV als strategische adviesraad	15
2.1. Werk en sociale economie	15
2.2. Energie	18
2.3. Economie	22
2.4. Werking overheid	25
2.5. Overheidsfinanciën	28
3. SERV als overlegorgaan	32
3.1. Onderwijs en vorming	32
3.2. Omgevingsbeleid	34
3.3. Innovatie	42
3.4. VESOC	42
3.5. Diversiteit	43
3.6. Internationale relaties	44
3.7. Sociale bescherming	49
4. Netwerken sectorconsulenten	51
Hoofdstuk 2 Stichting Innovatie & Arbeid	52
1. Inleiding	52
1.1. Eerste spoor	52
1.2. Tweede spoor	52
2. Het Nieuwe Werken (HNW)	53
3. Kunststofverwerkende industrie	54
4. Innovatiestructuren in Vlaanderen	55
5. IOA-enquête 2014 bij ondernemingen en organisaties	58
6. Werkbaarheidsmonitor	59
7. Toolkit Werken aan werkbaar werk	67
8. Sectortrajecten werkbaar werk 2013-2015	68
9. Competentieversterking van jongeren op een arbeidsmarktgerichte leerweg	69
10. Innovatief en duurzaam aanbesteden	70
11. Valorisatie en vorming	72
Hoofdstuk 3 Competentieteam	75
1. Herziening volledige eerste release Competent	75
2. Competent en de Vlaamse kwalificatiestructuur	75
3. De internationale en Belgische relatie	76
4. Europees bezoek	76
5. Blijven communiceren	77

Hoofdstuk 4 Begeleidingscommissie Pendelfonds	78
1. Projectoproepen	78
2. Opvolgingsrapporten	78
3. Evaluatie Pendelfonds	78
Hoofdstuk 5 Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten	80
1. Opdracht en werking	80
2. Activiteiten	81
Hoofdstuk 6 Sectorcommissies	82
1. Goederenvervoer	82
2. Hout en Bouw	82
3. Metaal- en Technologische industrie	82
4. Textiel en Confectie	82
5. Welzijns- en Gezondheidszorg	83
6. Toerisme	83
Hoofdstuk 7 Commissie Diversiteit	84
1. Opdracht en werking	84
2. Adviezen	84
3. Rondetafels	88
Deel 2 Communicatie van de SERV	89
1. Website	90
2. Elektronische nieuwsbrieven	90
3. Sociale media	91
4. Persberichten en -conferenties	92
5. De Vrije Markt	93
6. Documentatiecentrum en archief	97
7. Openbaarheid van bestuur	98
8. Klachtenbehandeling	99
9. Publicaties 2014	99
9.1. SERV	99
9.2. Stichting Innovatie & Arbeid	101
9.3. Commissie Diversiteit	102
Deel 3 Organisatie van de SERV	103
Hoofdstuk 1 Wetgeving	104
Hoofdstuk 2 Opdracht en werking	109
1. Opdracht	109
1.1. Advies	109
1.2. Overleg	109
1.3. Extra opdrachten	109
2. Werking	110
3. Commissies	110

Hoofdstuk 3 Samenstelling	111
Hoofdstuk 4 Medewerkers	128
Deel 4 Commissie Sociale Economie	132
Hoofdstuk 1 Opdracht en werking	133
1. Opdracht en werking	133
2. Activiteiten in 2014	134
Hoofdstuk 2 Organisatie	135
1. Wetgeving	135
2. Medewerkers	135
3. Samenstelling	135
Deel 5 Vlaamse Havencommissie	139
Hoofdstuk 1 Werking 2014	140
1. Adviezen	140
2. Andere activiteiten	142
3. Publicaties	142
Hoofdstuk 2 Organisatie	143
1. Wetgeving	143
2. Opdracht en werking	143
2.1. Taakomschrijving	143
2.2. Advies- en aanbevelingsopdracht	144
2.3. Informatie- en studieopdracht	145
2.4. Werking	145
2.5. Werkjaar 2014	146
3. Medewerkers VHC	146
4. Samenstelling VHC	146
Deel 6 De Vlaamse Luchthavencommissie	151
Hoofdstuk 1 Opdracht en werking	152
1. Opdracht	152
2. Werking	152
3. Werkjaar 2014	152
Hoofdstuk 2 Organisatie van de VLC	153
1. Wetgeving	153
2. Medewerkers VLC	153
Afkortingenregister	154

Voorwoord

Koesteren wat goed gaat, vernieuwen wat beter kan

In 2014 stond de zesde staatshervorming centraal in het overleg tussen de Vlaamse sociale partners. Door deze hervorming heeft Vlaanderen er sinds kort heel wat bevoegdheden bij, zoals de kinderbijslag en ouderenzorg en krijgen de bestaande bevoegdheden voor arbeidsmarktbeleid, werkervaring en vorming een ruimere invulling.

De diverse commissies van de SERV bereidden de komst van de nieuwe bevoegdheden in 2014 technisch en inhoudelijk voor. Zo werden de eerste stappen gezet om tot een akkoord te komen over het toekomstige doelgroepenbeleid, bevatte het jaarlijks begrotingsadvies een gedetailleerde cijferanalyse van de nieuwe bevoegdheden en nieuwe middelen voor Vlaanderen in 2015 en maakten de sociale partners een rapport over de tarifiering van drinkwater en de doorrekening van de certificatenkosten naar aanleiding van de overheveling van deze bevoegdheden. Ook de woonbonus, de kinderbijslag, economische migratie, enz. waren onderwerp van overleg binnen de SERV.

Naast de werkzaamheden in de commissies organiseerde de SERV drie open raden waarop telkens een aantal sprekers vanuit de eigen organisatie en onderzoeks- of beleidservaring een thema verder kwamen uitdiepen. Ook de inhoud van deze open raden werden geïnspireerd door de staatshervorming, met thema's als slagkrachtige overheid en woonbonus. Het thema economische migratie kwam dan weer aan bod op een SERVacademie dat als doel heeft een debat te organiseren over actuele sociaal-economische thema's. In het jaarverslag lees je meer over zowel de open raden als de SERVacademies.

In 2015 jaar moet de Vlaamse Regering bepalen welke richting ze uit wil met al deze nieuwe bevoegdheden. Als sociale partners willen wij dat onze betrokkenheid hierbij gegarandeerd blijft, of het nu gaat over de erkenning van dienstenchequebedrijven, het vastleggen van opleidingen die erkend worden voor betaald educatief verlof (BEV) of over het uitstippelen van de Vlaamse sociale bescherming. We moeten koesteren wat goed werkt en vernieuwen wat beter kan.

Dit was ook de onderliggende boodschap in de adviezen die de sociale partners gaven over de beleidsnota's van de nieuwe Vlaamse Regering. Ook hier wil de SERV in de eerste plaats proactief bijdragen aan de uittekening van het beleid. In die zin vragen de sociale partners in verschillende adviezen meer duidelijkheid over budgetten, capaciteit, procedures, tijdspad e.d. De Vlaamse sociale partners appreciëren dat de Vlaamse Regering een aantal beleidsinitiatieven zal uitwerken in nauw overleg met hen.

In de volgende pagina's vind je een overzicht van de werkzaamheden van de SERV in 2014. Daarnaast komen ook de werkzaamheden van de andere SERV-entiteiten en de belangrijkste activiteiten van de Commissie Diversiteit, Commissie Sociale Economie en de Vlaamse Havencommissie aan bod.

Veel leesgenot!

Caroline Copers
Voorzitter SERV

Deel 1 Werking van de SERV

Hoofdstuk 1 SERV

1. Advieswerk in cijfers

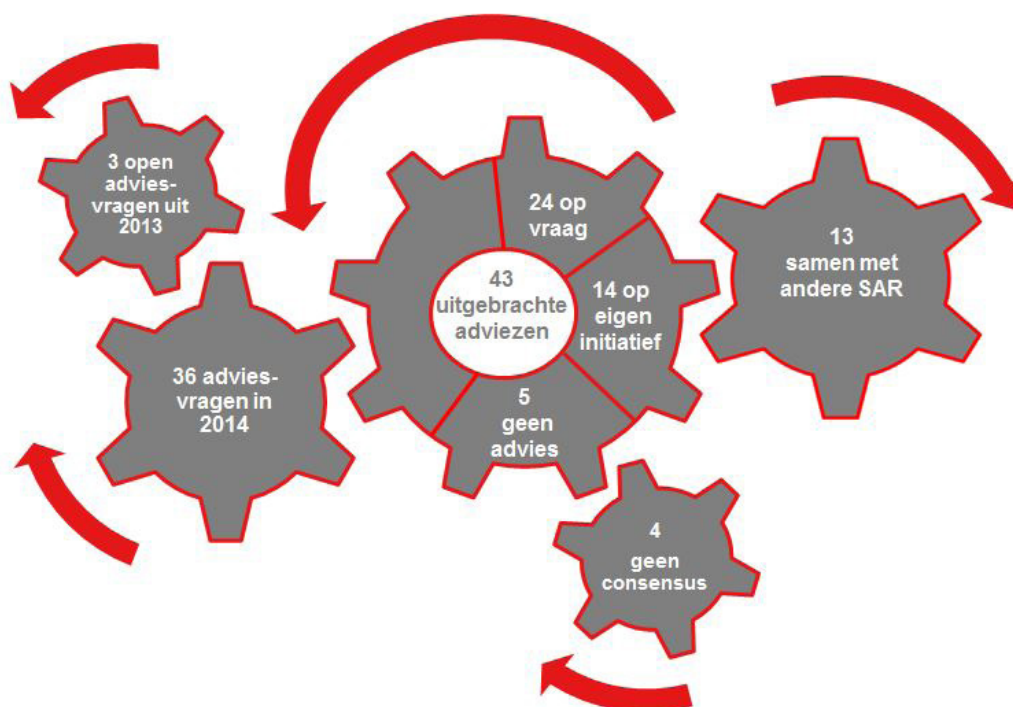
De SERV ontving in 2014 36 adviesvragen. De SERV gaat niet op elke adviesvraag in, maar adviseert selectief om zo een grote(re) beleidsimpact te hebben. Daartoe gebruikt de SERV een aantal criteria die de oriëntatie op belangrijke sociaal-economische dossiers en strategische discussies verzekert, met oog voor de brede taakstelling van de SERV.

De SERV gaat voor elke adviesvraag na of er overlapping is met het werkterrein van een andere strategische adviesraad. Is dat het geval, dan wordt samenwerking afgewogen (in de praktijk werkt de SERV vaak samen met de Miniraad). Soms wordt een advies door de sociale partners binnen een andere strategische adviesraad of commissie (MORA, SARWGG, Commissie Diversiteit of VHC) geformuleerd.

Daarnaast brengt de SERV proactief een aantal adviezen op eigen initiatief uit.

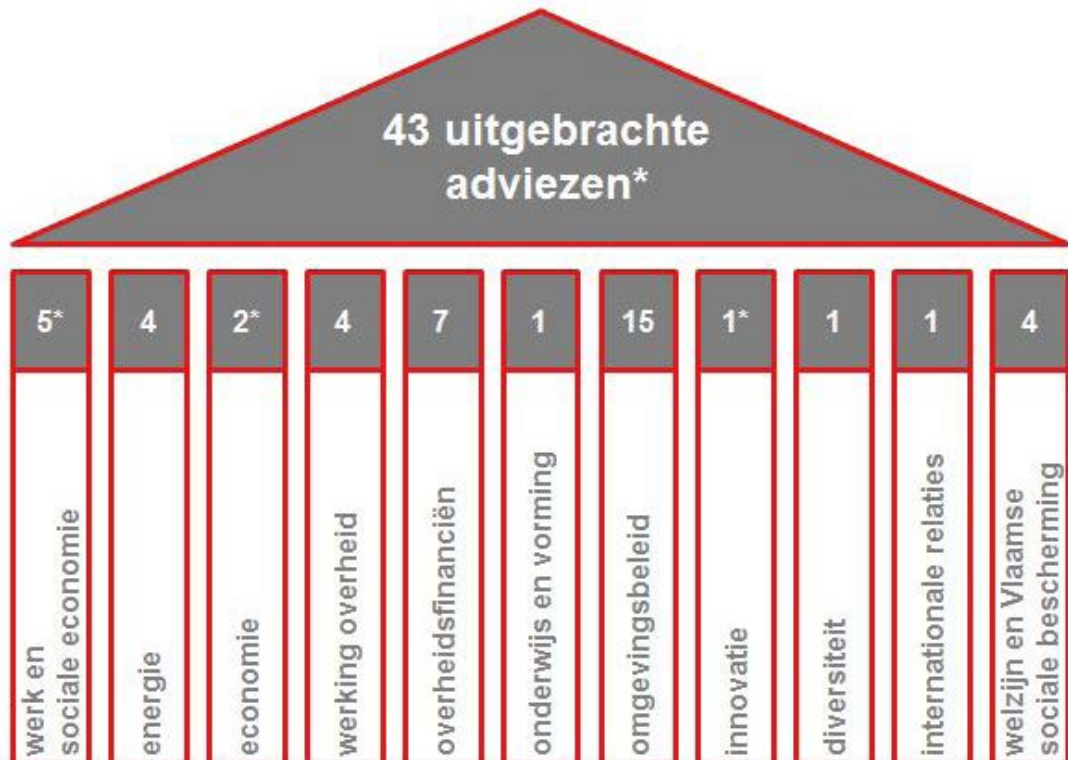
In 2014 heeft de SERV 43 adviezen uitgebracht, 24 op vraag van een minister en 14 op eigen initiatief. Over 4 adviesvragen konden de sociale partners geen consensus bereiken en werden de standpunten van de organisaties in de raad aan de bevoegde minister overgemaakt. Voor 5 adviesvragen besliste de SERV geen advies uit brengen, 2 daarvan behandelden de sociale partners binnen een andere SAR. Voor 13 adviesvragen werkte de SERV samen met een andere adviesraad (zie figuur 1).

Figuur 1 Overzicht adviezen 2014

Het grootste aantal adviezen werd uitgebracht over de thema's omgevingsbeleid (milieu en ruimtelijke ordening), overheidsfinanciën en werk (zie figuur 2).

Figuur 2 Adviezen 2014 per thema

* Het advies over de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie behandelt naast het thema werk en sociale economie ook de thema's economie en innovatie, maar wordt in de totaalsom van uitgebrachte adviezen slechts éénmaal meegerekend. In de deeltijfers per thema tikt het advies voor elk van de drie thema's aan.

1.1. Raadzittingen

In 2014 kwam de raad drie keer fysiek bij elkaar. Daarnaast was er wekelijks een elektronische procedure bij de raad om adviezen goed te keuren. Ook organiseerde de SERV drie open raden. Deze open raden volgen op het gesloten gedeelte van de raad, dat enkel toegankelijk is voor de raadsleden zelf. Voor het open gedeelte nodigt de SERV een aantal stakeholders uit.

Het thema van een open raad hangt samen met de agenda van het gesloten gedeelte. In het open gedeelte komen een aantal sprekers een thema verder uitdiepen, elk vanuit de eigen organisatie en onderzoeks- of beleidservaring. De open raden van 2014 gingen respectievelijk over de werking van de overheid, begroting en kinderbijslag (zie tabel 1).

Tabel 1 Overzicht open raden met sprekers

Open raad	Sprekers
Slagkrachtige overheid 22 januari 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Peter Van Humbeeck (SERV-studiedienst) • prof. Geert Bouckaert (KU Leuven, coördinator SBOV, voorzitter CEEO) • prof. Wouter Van Dooren (UA en VLABEST) • Martin Ruebens (DAR, CAG)
Evaluatie vijf jaar Vlaams begrotingsbeleid 14 mei 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Jo Libeer (voorzitter SERV) • Axel Mathot (SERV-studiedienst) • Herwig Van der Borgh (secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse overheid) • Gert De Smet (directeur-generaal van de FOD Budget en Beheerscontrole)
Waarheen met de woonfiscaliteit in Vlaanderen? 17 september 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Jo Libeer (voorzitter SERV) • Sien Winters (coördinator Steunpunt Wonen en lid Vlaamse Woonraad) • Frank Vastmans (KU Leuven)

We geven hieronder een kort overzicht van de open raden die de SERV in 2014 organiseerde.

Slagkrachtige overheid

Naar aanleiding van twee nieuwe adviezen organiseerde de SERV op 22 januari 2014 een open SERV-raad over het thema 'slagkrachtige overheid'. Onder leiding van SERV-voorzitter Jo Libeer blikten de sprekers terug op de verwezenlijkingen van de afgelopen jaren en schoven ze de belangrijkste werkpunten voor de volgende legislatuur naar voren.

Op de open raad namen Peter Van Humbeeck (SERV-studiedienst), prof. Geert Bouckaert (KU Leuven, coördinator SBOV, voorzitter CEEO), prof. Wouter Van Dooren (UA en VLABEST) en Martin Ruebens (DAR, CAG) het woord. Alle sprekers deden aanbevelingen voor een meer slagkrachtige overheid. Tot slot werd tijdens een gedachtewisseling met de raadsleden en genodigden verder ingegaan op een aantal thema's. SERV-voorzitter Jo Libeer eindigde met de boodschap dat niet enkel het 'wat' en 'hoe' van belang is, maar ook en vooral de vraag 'voor wie'. Die belangrijke vraag mag niet uit het oog worden verloren en zou de drijfveer moeten zijn in alle initiatieven.

 Open raad slagkrachtige overheid

Evaluatie vijf jaar Vlaams begrotingsbeleid

In aanloop naar de verkiezingen evalueerde de SERV het Vlaamse begrotingsbeleid van de voorbije vijf jaar. De werkzaamheden rond dit rapport vormden de aanleiding voor een open SERV-raad op 14 mei 2014.

Jo Libeer, voorzitter van de SERV, verwelkomde de sprekers en leidde het thema kort in. Vervolgens gaf Axel Mathot (SERV-studiedienst) een stand van zaken van de SERV-analyse over het begrotingsbeleid in de afgelopen legislatuur. Herwig Van der Borgh (secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse overheid) ging dieper in op de verbeterprocessen in de Vlaamse begrotingsopmaak en -opvolging. Tot slot lichtte Gert De Smet (directeur-generaal van de FOD Budget en Beheerscontrole) het begrotingsbeleid van Entiteit I (federale overheid en sociale zekerheid) in de periode 2012 tot 2014 toe.

 Open raad evaluatie vijf jaar Vlaams begrotingsbeleid

Waarheen met de woonfiscaliteit in Vlaanderen?

De zesde staatshervorming maakt Vlaanderen bevoegd voor de fiscale ondersteuning van de eigen woning, de welbekende woonbonus. Naast registratierechten en onroerende voorheffing krijgt Vlaanderen dus alle fiscale instrumenten voor woonfiscaliteit (voor de eigen woning) in handen.

Het nieuwe Vlaamse regeerakkoord voorziet een bijsturing van de woonbonus voor nieuwe contracten vanaf 2015. De regering zal ook de keuzemogelijkheid laten onderzoeken tussen een woonbonus of een vermindering van registratierechten. De huidige gunstmaatregelen op de registratierechten zullen budgetneutraal vereenvoudigd worden naar een globaal lager tarief. Er staan dus heel wat wijzigingen op stapel. Met zijn open raad van 17 september 2014 wilde de SERV een aanzet geven tot een maatschappelijk debat over de woonfiscaliteit in Vlaanderen.

De SERV nodigde hiervoor twee sprekers uit die aan het recente onderzoek over woonfiscaliteit meewerkten: Sien Winters (coördinator van het Steunpunt Wonen en ook lid als deskundige in de Vlaamse Woonraad) en Frank Vastmans (onderzoeker Centrum voor Economische Studiën van de KU Leuven en gespecialiseerd in vastgoedeconomie).

 Open raad Waarheen met de woonfiscaliteit in Vlaanderen?

1.2. SERVacademie

De SERV organiseerde in 2014 twee keer een SERVacademie. Met dit initiatief wil de SERV enkele keren per jaar een debat organiseren over actuele sociaal-economische thema's. Bedoeling is dat deze debatten inzichten aanbrengen en bijdragen tot goed geïnformeerde besluitvorming. Deze debatten richten zich tot de stakeholders van de SERV en de decisionmakers: de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement, de Vlaamse administratie, de sociale partners, e.a. Voor elk lunchdebat nodigen we een beperkt aantal deelnemers uit om een echte gedachtewisseling mogelijk te maken.

Tabel 2 Overzicht SERVacademies met sprekers

SERVacademie	Sprekers
Economische migratie 25 februari 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Jo Libeer (voorzitter SERV) • Ninke Mussche (Centrum voor Sociaal Beleid) • Vincent Corluy (Centrum voor Sociaal Beleid) • Sandra Hellings (SERV-studiedienst) • prof. dr. Ive Marx (coördinator VIONA-onderzoek)
Naar effectiever beleid met gedrags-economie 16 december 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Peter Van Humbeeck (SERV-studiedienst) • Will Tiemeijer en Petra Jonkers (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid in Nederland (WRR)) • prof. Jan-Emmanuel De Neve (London School of Economics and Political Science) • Fran Bambust (CIBE Communicatie en 7E-team, lid van The European Nudge Network (TENN))

Economische migratie

Op 25 februari 2014 organiseerde de SERV een academie over economische migratie. De zesde staatshervorming biedt Vlaanderen namelijk een unieke kans om een eigen arbeidsmigratiebeleid uit te tekenen. Begin 2013 bracht de SERV een addendum bij het SERV-akkoord zesde staatshervorming uit over economische migratie. Daarnaast verscheen een VIONA-rapport over het arbeidsmarktonderzoek als instrument bij het toekomstig arbeidsmigratiebeleid. Op de SERVacademie kwamen diverse stakeholders van het beleid en het middenveld bijeen om over het thema en de voorstellen uit het addendum en het VIONA-rapport van gedachten te wisselen.

 [SERVacademie economische migratie](#)

Naar effectiever beleid met gedragseconomie

Mensen gedragen zich niet zo rationeel als beleidsmakers doorgaans veronderstellen bij het ontwerpen van beleid en wetgeving. Mensen zijn 'voorspelbaar irrationeel' en 'beperkt wilskrachtig'. Ze laten zich beïnvloeden door de manier waarop keuzes worden voorgesteld, door wat anderen doen, door het onderbewuste, door gewoonte, enz. Kunnen deze gedragswetenschappelijke inzichten het beleid effectiever maken om bv.

werkzoekenden naar een job te leiden? Kunnen ze helpen waar bestaande maatregelen tekort schieten om gezinnen tot energiebesparende investeringen aan te zetten? Welke rol kunnen 'nudges' spelen in de gezondheidszorg, het mobiliteitsbeleid of fiscaal beleid? En wat betekenen die inzichten voor de manier waarop beleid vandaag wordt voorbereid? Moet het fundamenteel anders? Moeten we naar een beleid dat meer empirisch gevalideerd is op basis van gecontroleerde experimenten naar wat echt werkt? Moet ook Vlaanderen een Behavioural Insights Team krijgen? Dit zijn enkele vragen die aan bod kwamen op de SERVacademie van 16 december 2014. In vergelijking met enkele andere landen is het in Vlaanderen immers vrij stil rond gedragseconomie. Nochtans kan die bijdragen aan de effectiviteit van het beleid op zowat alle beleidsterreinen.

 [SERVacademie naar effectiever beleid met gedragseconomie](#)

2. SERV als strategische adviesraad

De SERV is de strategische adviesraad (SAR) voor materies die nauw verband houden met het sociaal-economisch overleg (zie figuur 3).

Figuur 3 SERV als strategische adviesraad

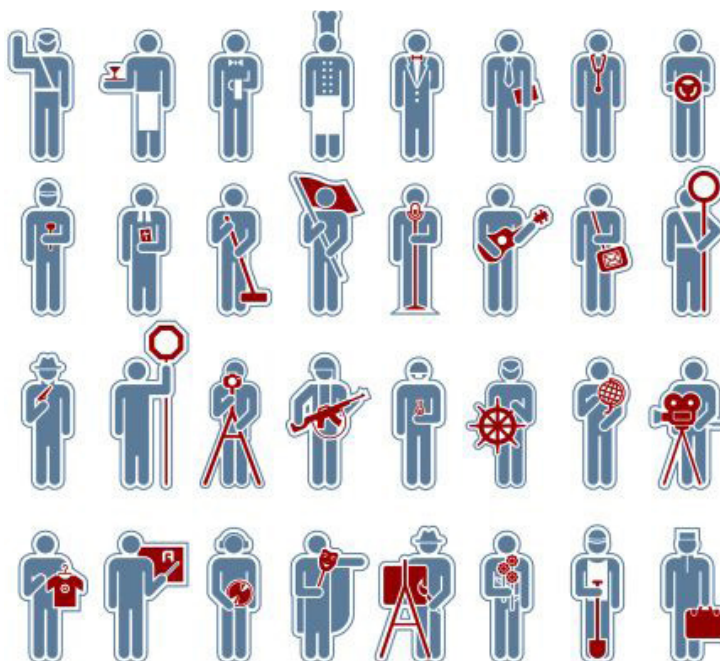

Daarnaast brengt de SERV jaarlijks advies uit over de begroting van de Vlaamse Gemeenschap (decretaale opdracht).

2.1. Werk en sociale economie

De doelstelling van het Pact 2020 blijft het uitgangspunt van het toekomstig arbeidsmarkt- en loopbaanbeleid: meer mensen aan de slag, in gemiddeld langere loopbanen en meer werkbare jobs. Dit impliceert een hogere werkzaamheids- en werkbaarheidsgraad. Met deze doelstelling als kader, formuleert de commissie Arbeidsmarkt zijn adviezen en inbreng voor het overleg binnen VESOC.

De commissie Arbeidsmarkt buigt zich over de verschillende subthema's binnen het domein werk, waaronder overgang onderwijs - arbeidsmarkt, activering, competentie- en loopbaanbeleid, werkbaarheid, doelgroepenbeleid, sociale economie, dienstencheques, economische migratie, sectorconvenants, diversiteit, enz. Bijzondere aandacht gaat uit naar de bevoegdheden die overkomen in het kader van de zesde staatshervorming.

De SERV bracht in 2014 5 adviezen uit over het thema werk en sociale economie:

- 1 advies op vraag van de minister van Werk over betaald educatief verlof;
- 2 adviezen op vraag van de minister van Sociale Economie over het uitvoeringsbesluit maatwerk en lokale diensteneconomie (LDE) en de opheffing van het meerwaardenbesluit;
- 2 adviezen op eigen initiatief: 1 over de beleidsnota Sociale Economie en 1 over de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie.

Advies opheffing meerwaardebesluit

De SERV heeft geen specifieke opmerkingen bij dit ontwerp van besluit. Voor de standpunten en bemerkingen van de SERV met betrekking tot de hervormingen binnen de sociale economie verwijst de SERV naar zijn advies van 18 februari 2013 over het maatwerkdecreet en zijn advies van 28 september 2011 over het ondersteuningsdecreet sociale economie.

Contactpersoon

Niels Morsink, tel. 02 209 01 95, nmorsink@serv.be
Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

 [advies opheffing meerwaardebesluit](#)

Advies uitvoeringsbesluit maatwerk en lokale diensteneconomie

De SERV steunt de algemene hertekening van het landschap van de sociale economie en vindt het goed en noodzakelijk dat de minister werk maakt van de uitvoering en operationalisering van het decreet over maatwerk en lokale diensteneconomie. Tegelijkertijd merkt de raad op dat er nog steeds heel wat elementen geen concrete of duidelijke vertaling kregen en dat deze pas in een later stadium door de bevoegde minister zullen worden ingevuld.

Contactpersoon

Niels Morsink, tel. 02 209 01 95, nmorsink@serv.be
Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

 [advies uitvoeringsbesluit maatwerk en lokale diensteneconomie](#)

Advies beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie

Voor het 'luik Werk' van de beleidsnota formuleert de SERV tien inhoudelijke reflecties over o.a. tijdelijke werkervaring, Leren en Werken, activering, dienstencheques en economische migratie. Daarnaast maken de sociale partners een aantal algemene beschouwingen bij het beleidsproces zelf. Zo vindt de SERV het belangrijk dat de sociale partners proactief worden betrokken bij de uittekening van het arbeidsmarktbeleid en de totstandkoming van de regelgeving. Daarom is een versterkt VESOC-overleg noodzakelijk. De SERV vraagt een meerjarenplanning voor dit VESOC-overleg en regelmatige monitoring en evaluatie van de beleidsinitiatieven. Volgens de SERV ontbreekt in de beleidsnota duidelijke informatie over budget, capaciteit, procedures, tijdsplan, invulling van de afstemming en samenwerking met andere beleidsdomeinen.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

advies beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie

Advies beleidsnota Sociale Economie

De SERV is tevreden dat de creatie van zoveel mogelijk tewerkstellingsplaatsen voor personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt prioritair is in de beleidsnota Sociale Economie. De raad formuleert aanvullend een aantal essentiële aandachtspunten bij de strategische en operationele doelstellingen en wenst bovenal dat een aantal onduidelikheden in de uitvoering van de decreten maatwerk bij collectieve inschakeling en lokale diensteneconomie worden weggenomen.

Contactpersoon

Bilal Benyaich, tel. 02 209 01 31, bnyaich@serv.be

advies beleidsnota Sociale Economie

Advies loonplafond betaald educatief verlof

De minister van Werk vroeg de SERV advies m.b.t. het forfaitair bedrag dat de werkgever kan terugvorderen per uur educatief verlof waarvoor aan de terugbetalingsvoorwaarden is voldaan. De SERV brengt een positief advies uit over de begrenzing van dat forfaitair bedrag op 22,08 euro per lesuur.

Contactpersoon

Mieke Valcke, tel. 02 209 0117, mvalcke@serv.be

 [advies loonplafond betaald educatief verlof](#)

2.2 Energie

De energievoorziening is cruciaal voor de economie en de samenleving. De overgang naar een duurzame energievoorziening is één van de belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren. De commissie Energie en Omgevingsbeleid adviseert vooral over de sociaal-economische aspecten van het energiebeleid. De SERV bouwde een ruime expertise op rond de werking van de energiemarkten en de energieprijzen, rationeel energiegebruik en de inzet van hernieuwbare energiebronnen, de energiebevoorradingszekerheid en klimaatverandering en klimaatbeleid, enz.

De SERV bracht in 2014 4 adviezen uit over het thema energie:

- 1 advies over het programmadecreet 2015 op vraag van de minister van Energie;
- 3 adviezen op eigen initiatief: 1 over de doorrekening van de certificatenkosten, 1 over de prioriteiten voor de nieuwe legislatuur en 1 advies over de beleidsnota Energie.

Daarnaast bracht de SERV een achtergrondrapport uit over de doorrekening van de certificatenkosten.

Advies doorrekening certificatenkosten

Al jaren bouwt Vlaanderen schulden op door niet alle groenestroom- en WKK-certificatenkosten door te rekenen in de elektriciteitsfactuur. Dat lijkt gunstig voor de portemonnee van gezinnen en bedrijven, maar de sociale partners wijzen erop dat dit niet verstandig is. Zo schuiven we immers de kosten mét rente door naar de toekomst. De SERV-studiedienst becijferde dat de uitgestelde kosten eind 2013 1,2 miljard euro bedragen en tegen eind 2015 verder oplopen tot 1,8 miljard euro als er niets gebeurt. De sociale partners vragen de Vlaamse Regering om het probleem snel aan te pakken en de nog niet betaalde factuur rechtvaardig te verdelen.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

 [advies doorrekening certificatenkosten](#)

Rapport doorrekening certificatenkosten

Dit rapport werd opgemaakt ter ondersteuning van het sociaal-economisch overleg en de beleidsadviesing door de sociale partners over de doorrekening van de certificatenkosten. In dit rapport worden de doorgerekende certificatenkosten en de gemaakte kosten met elkaar vergeleken over de tijd (2006-2015). De kosten van de Vlaamse certificaten systemen voor groene stroom en WKK worden immers al enkele jaren niet volledig doorgerekend in de elektriciteitsstarieven. Bij ongewijzigd beleid zal dit ook in 2014 en 2015 en misschien zelfs in 2016 nog het geval zijn. Deze niet betaalde kosten zullen vroeg of laat op de ene of andere manier moeten worden betaald. De uitgestelde doorrekening van certificatenkosten speelt bij de certificatenkosten die worden verrekend via de netbeheerders (nettarieven) en vooral bij de certificatenkosten die worden verrekend via de leveranciers (meestal via de bijdrage groene stroom en WKK in de elektriciteitsfactuur).

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

 [rapport doorrekening certificatenkosten](#)

Advies nieuwe riemen energiebeleid 2014-2019

De sociale partners zijn van mening dat de Vlaamse Regering tussen 2014 en 2019 aanpassingen aan het hele energiesysteem moet doorvoeren. Die aanpassingen moeten - op sociaal-economisch verantwoorde wijze - het energiesysteem betrouwbaar en betaalbaar houden én op termijn koolstofarmer maken.

Volgens de SERV is hiervoor ten eerste een transitie-aanpak nodig. De louter instrumentele aanpak in het huidige energiebeleid botst duidelijk op zijn limieten. Cruciaal hierbij is de ontwikkeling van een strategische visie die richting geeft om de grote problemen aan te pakken en die ruimte laat om flexibel in te spelen op nieuwe opportuniteiten.

Ten tweede moet de beleidsfocus verbreden. Nu heeft het energiebeleid vooral aandacht voor hernieuwbare energie en in mindere mate voor energiebesparing, maar in de toekomst verdient ook de fysieke en economische leveringszekerheid de nodige aandacht. Ook de verdelingseffecten van de energietransitie moeten goed opgevolgd worden, o.a. om het draagvlak voor de transitie te garanderen. Verder moeten kansen gegrepen worden om de energietransitie te laten samen sporen met economische ontwikkeling.

De verbreding van de beleidsfocus impliceert ten derde ook een verbreding van het infrastructuur- en steunbeleid. De beleidsfocus moet niet alleen gericht zijn op groene stroom maar ook op groene warmte, op energieproductiecapaciteit én op energiemarkten, op netontwikkeling en netbeheer, op private én publieke investeringen, op nieuwbouw én renovatie, op een curatieve én een preventieve aanpak van energiearmoede, enz. Verder zijn enkele centrale instrumenten in het energiebeleid aan een grondige herziening of evaluatie toe, zoals de certificaten systemen en hun financiering, het EPB- en EPC-beleid, de REG-subsidies en de sociale openbare dienstverplichtingen.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

advies nieuwe riemen energiebeleid 2014-2019

Advies amendementen programmadecreet 2015

De Vlaamse Regering heeft een nieuwe regeling uitgewerkt voor de financiering van de VREG. De SERV vraagt de nieuwe heffing af te wegen tegenover enkele alternatieven en brengt daarbij telkens de (verborgen) kosten, implementatiekosten en concrete verdelings-effecten in kaart. Daarnaast benadrukt de raad dat het debat over de financiering van de VREG deel moet uitmaken van een ruimer maatschappelijk debat over de financiering van het energiebeleid.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbecck@serv.be

 [advies amendementen programmadecreet 2015](#)

Advies beleidsnota Energie

De SERV waardeert dat veel van zijn aanbevelingen uit het advies 'nieuwe riemen energiebeleid 2014-2019' (juli 2014) zijn terug te vinden in de beleidsnota en ondersteunt dan ook meerdere strategische en operationele doelstellingen van de beleidsnota Energie. Toch zijn de uitdagingen en wenselijke hervormingen in het Vlaamse energiebeleid groter, talrijker en urgenter dan de beleidsnota suggereert. De sociale partners pleiten daarom voor aanvulling en heroriëntering van een aantal keuzes. Dat geldt o.a. voor energiebesparing in gebouwen, hernieuwbare energie en de energie-infrastructuur. De SERV vraagt ook aandacht voor de problematiek van de energiekosten voor gezinnen en bedrijven, met bijzondere aandacht voor gezinnen in energiearmoede en voor bedrijven die concurreren op internationale markten en kwetsbaar zijn voor energiekosten. Ook vraagt de SERV een bijkomende strategische doelstelling op het vlak van 'governance' van het energiebeleid. Zo moeten de linken met andere beleidsdomeinen (bv. Wonen, Ruimte, Economie, Armoede) en andere beleidsniveaus beter worden gelegd.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbecck@serv.be

 [advies beleidsnota Energie](#)

2.3. Economie

2.3.1. Adviezen

Een competitieve en duurzame economie is voor de SERV een prioriteit, een performante economie creëert immers welvaart voor Vlaanderen. Vlaanderen groeit uit tot een toonaangevende, innovatiegedreven kenniseconomie met een sterk ondernemerschap en een sterke internationale oriëntatie. Het veelzijdige karakter van de Vlaamse economie en de samenhang in de Vlaamse economische structuur blijven behouden. De Vlaamse economie, kennis en werkgelegenheid worden verankerd. Met deze doelstelling uit het Pact 2020 als kader formuleert de SERV over de brede economische aspecten van het Vlaams beleid. Thema's als de doorgroei van ondernemingen, de toekomst voor de industrie, hernieuwbare energie, vergroening van de economie, innovatie, ruimtelijk-economisch beleid, sociaal-economisch streekoverleg en nog veel meer komen aan bod.

De SERV bracht in 2014 2 adviezen uit over het thema economie:

- 1 advies over het Interfederaal Instituut voor Statistiek op vraag van de minister van Economie;
- 1 advies op eigen initiatief over het luik Economie, Wetenschap en Innovatie uit de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie.

Daarnaast bracht de SERV 2 rapporten uit, een eerste rapport over middelen voor het Vlaams economisch instrumentarium binnen begroting, het tweede rapport over middelen voor het Vlaams economisch instrumentarium buiten begroting.

Advies Interfederaal Instituut voor Statistiek

Het ontwerp van samenwerkingsakkoord en het bijbehorende instemmingsdecreet hebben betrekking op de interfederalisering van het NIS en de integratie van de gewesten in het INR in uitvoering van het Vlinderakkoord met betrekking tot de zesde staatshervorming. De SERV heeft geen inhoudelijke opmerkingen op deze noodzakelijke administratiefrechtelijke fase in het van kracht worden van het samenwerkingsakkoord.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

[advies Interfederaal Instituut voor Statistiek](#)

Advies beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie

Voor het luik Economie, Wetenschap en Innovatie van de beleidsnota vraagt de SERV een duidelijke budgettaire omkadering van de voorgenomen strategische en operationele beleidsdoelstellingen. De sociale partners onderschrijven de beoogde stroomlijning van het overheidslandschap, de intermediaire structuren en de ruime waaier aan steuninstrumenten. Tot slot vestigt de SERV de aandacht op het belang van capaciteitsopbouw bij de overheid, de verdere uitrol van het clusterbeleid op het terrein, de stroomlijning van het PMV-instrumentarium en het streekoverleg en preventief bedrijfsbeleid.

Contactpersoon

Wim Knaepen, tel. 02 209 01 05, wknaepen@serv.be

 [advies beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie](#)

Rapport middelen voor het Vlaams economisch instrumentarium binnen begroting

Dit informatierapport analyseert de middelen voor het Vlaams economisch overheidsinstrumentarium binnen de begroting. De focus ligt hierbij exclusief op de middelen van het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid (Hermesfonds). Doel is een kijk te geven op de beschikbare instrumenten voor economisch beleid, hun evolutie en gebruik, en hun weerslag op de Vlaamse begroting. De SERV doet dit zowel voor het Hermesfonds in zijn totaliteit, als op het niveau van de specifieke economische beleidsinstrumenten en engageert zich om dit rapport jaarlijks te updaten.

Contactpersoon

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

 [rapport middelen voor het Vlaams economisch instrumentarium binnen begroting](#)

Rapport middelen voor het Vlaams economisch instrumentarium buiten begroting

Dit informatierapport analyseert de middelen voor het Vlaams economisch overheidsinstrumentarium buiten de begroting. Beleidsvoering maakt gebruik van inputs (middelen, mensen, enz.) om een bepaalde output te realiseren (prestaties, producten, diensten, enz.) die de gewenste outcome moeten opleveren (maatschappelijke en economische effecten). De effectiviteit van beleid evalueren vergt idealiter niet enkel een zicht op de inputs en de outputs maar ook op de outcome. Het volstaat m.a.w. niet om na te gaan hoeveel euro beschikbaar wordt gesteld (input) of hoeveel middelen zijn doorgestroomd naar de beoogde doelgroep. Door gebrek aan informatie is het echter vaak niet mogelijk om het beleid te evalueren op zijn effecten op het terrein (outcome). Dat is bij het economisch instrumentarium eveneens het geval. Toch wordt in dit rapport geprobeerd om zo ver mogelijk te geraken, door een antwoord te formuleren op de vragen welke middelen in de afgelopen regeerperiode aan het Vlaamse instrumentarium zijn besteed en in welke mate deze middelen het beoogde doel dan wel de beoogde doelgroep hebben bereikt.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

 [rapport middelen voor het Vlaams economisch instrumentarium buiten begroting](#)

Voor twee adviezen kwamen de sociale partners niet tot een consensus:

- advies integraal handelsvestigingsbeleid;
- advies aanwervingspremies KMO's.

De afzonderlijke standpunten werden aan de bevoegde minister bezorgd.

2.3.2. SEKIV

De sociaal-economische kernindicatoren voor Vlaanderen (SEKIV) vatten in 9 grafieken en tabellen de actuele sociaal-economische situatie van Vlaanderen samen. De SEKIV maken gebruik van de meest recente gegevens van onder andere de Nationale Bank van België, het Planbureau, VDAB en Eurostat. De SERV berekent een aantal regionale derivaten van de nationale cijfers om de impact van deze cijfers voor Vlaanderen in te schatten. De SEKIV-cijfers worden om de drie maanden geactualiseerd, telkens na updates van de Nationale en Regionale Rekeningen gepubliceerd door de NBB.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

 [Sociaal-economische kernindicatoren van Vlaanderen
SEKIV februari 2014
SEKIV augustus 2014
SEKIV oktober 2014](#)

2.4. Werking overheid

De rol van de overheid is in heel wat maatschappelijke domeinen cruciaal voor het verzekeren van een kwalitatieve dienstverlening, het benutten van kansen en het effectief oplossen van problemen. Een effectieve en efficiënte overheid is dan ook een belangrijke voorwaarde voor meer welzijn en welvaart. Beter bestuur en betere regelgeving zijn van groot belang om beleidsdoelstellingen te realiseren, om onnodige kosten, lasten en negatieve effecten te vermijden en om het concurrentievermogen van Vlaanderen en de aantrekkingskracht voor buitenlandse investeringen op langere termijn veilig te stellen: governance matters.

De SERV focust voor het thema werking overheid op specifieke thema's die vanuit sociaal-economisch perspectief belangrijk zijn en waarbij de SERV een duidelijke meerwaarde kan leveren vanuit de aanwezige kennis en expertise en het overleg. Inhoudelijk werkt de SERV op twee sporen: (1) slagkrachtige overheid en (2) beter beleid/betere regelgeving, dit telkens vanuit het perspectief en het belang van de doelgroepen.

De SERV bracht in 2014 4 adviezen uit over het thema werking overheid:

- 2 adviezen op vraag van de minister van Bestuurszaken: 1 advies over slagkrachtige overheid en een tweede advies over de hervorming van strategische adviesraden en overlegfora;
- 1 advies op eigen initiatief over de beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid;
- voor 1 advies over Vlaamse bestuursrechtcolleges besliste de SERV geen advies uit te brengen.

Advies slagkrachtige overheid: prioriteiten voor de volgende regeerperiode

De SERV evalueerde op vraag van de Vlaamse Regering het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid en formuleerde aandachtspunten voor zowel de rest van de vorige regeerperiode als voor de huidige legislatuur op het vlak van een effectievere en efficiëntere Vlaamse overheid. In een eerste advies van 25 november 2013 gaf de SERV reeds zijn feedback op het lopende meerjarenprogramma slagkrachtige overheid. In dit tweede advies formuleert de SERV zijn prioriteiten voor het bestuurlijk beleid in de volgende legislatuur.

De SERV vraagt dat het concept van een open, op de samenleving gerichte overheid, wordt gebruikt als leidraad en toetssteen voor bestuurlijke hervormingen. Daarmee bedoelt de SERV een overheid die tastbare outcomes en impacts voor de samenleving realiseert en dus oplossingsgericht werkt in functie van de noden van burgers en bedrijven. Dit veronderstelt primair een overheid die betrokken is op wat

stakeholders en 'klanten' belangrijk vinden en met hen samenwerkt, en die zorgt voor een effectief beleid dat 'werkt' (en beleid dat niet werkt bijstuurt of stopzet). Dat veronderstelt op zijn beurt een overheid die over voldoende middelen beschikt om zijn kerntaken op te nemen en de beschikbare middelen in functie daarvan gericht en efficiënt inzet. Ook de overheidsorganisatie en -structuur moeten daarop afgestemd zijn, met inbegrip van een gepaste cultuur, competenties en incentives. Deze uitgangspunten werden in het advies vertaald in een reeks prioritaire werkterreinen voor de nieuwe legislatuur.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

 advies slagkrachtige overheid: prioriteiten voor de volgende regeerperiode

Advies hervorming strategische adviesraden en overlegfora

De SERV en alle strategische adviesraden brachten op 20 december 2013 unaniem een gezamenlijk advies uit naar aanleiding van het voorstel van de Vlaamse Regering tot hervorming van de strategische adviesraden. Daarin formuleerden zij een aantal verbeteropties voor de adviesprocessen enerzijds en het advieslandschap anderzijds.

Het advies van 22 januari 2014 is een vervolgadvis waarin ook een visie opgenomen is van de sociale partners rond hun betrokkenheid in diverse advies- en overlegfora. De kernboodschap is dat de SERV vragende partij is voor een goed werkend advies- en overlegmodel, een beter advieslandschap én een

betere adviespraktijk. Clustering en opschaling van adviesraden zijn daarin een nuttige stap, maar er is meer nodig. Er zijn fundamentele hervormingen nodig om de slagkracht en kosten/batenverhouding van het bestaande systeem van adviesraden voor zowel de overheid als de doelgroepen zelf daadwerkelijk te verbeteren.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

 advies hervorming strategische adviesraden en overlegfora

Advies beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid

De sociale partners vinden veel van hun aanbevelingen over een slagkrachtige overheid terug in de beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid. Wel vragen ze aandacht voor een goede implementatie van de beleidsvoornemens. Ook is transparantie nodig van de initiatieven op het vlak van een slagkrachtige overheid en mogelijkheid tot betrokkenheid en feedback van de stakeholders, waaronder de SERV zelf. Tot slot geeft de SERV voor enkele prioritaire werkterreinen bijkomende aandachtspunten mee over kwaliteitsvolle besluitvorming en regelgeving, beleidsinformatie en beleidsevaluatie, openheid, bestuurlijke organisatie en vernieuwing, lange termijn visievorming en strategische planning en de relatie met de lokale besturen.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

 [advies beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid](#)

2.5. Overheidsfinanciën

Een gezonde overheid is ook financieel gezond. Elk jaar in juli geeft de SERV een advies aan de Vlaamse Regering voor de begrotingsopmaak. De SERV maakt dan een raming van de ontvangsten en uitgaven bij ongewijzigd beleid. De SERV geeft advies over de budgettaire ruimte voor nieuwe initiatieven en voor schuldafbouw. Stabiliteit op lange termijn staat hierbij voorop.

Jaarlijks in januari maakt de SERV een evaluatie van de begroting zoals ze door het Vlaams Parlement is goedgekeurd. De SERV besteedt ook aandacht aan dossiers die een grote impact kunnen hebben op de begroting zoals communautaire afspraken, staatshervorming, kosten van vergrijzing, publiek private samenwerking, enz.

Met het Lambermontakkoord en de zesde staatshervorming kreeg Vlaanderen meer ruimte voor een eigen fiscaal beleid. De SERV geeft advies over nieuwe Vlaamse fiscale maatregelen en overlegt over de algemene beleidslijnen voor een toekomstig Vlaams fiscaal beleid.

Naast het evaluatieraport over het begrotingsbeleid tussen 2009 en 2014 bracht de SERV in 2014 7 adviezen uit over het thema overheidsfinanciën:

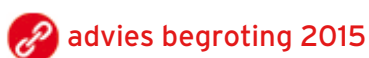
- 1 advies over de begroting 2015 vanuit de decretale opdracht van de SERV;
- 1 advies op vraag van de minister van Economie en Buitenlands Beleid over het Europees stabiliteitsmechanisme. Dit advies kwam tot stand in samenwerking met SARiV;
- 3 adviezen op vraag van de minister van Financiën en Begroting: over het samenwerkingsakkoord Europees stabiliteitsverdrag, de uitbreiding van de Vlaamse Fiscale Codex en de Vlaamse Codex Fiscaliteit registratie- en erfbelasting;
- 1 advies op eigen initiatief over de beleidsnota Financiën en Begroting;
- voor 1 advies over de coördinatiestructuur voor patrimoniuminformatie besliste de SERV geen advies uit te brengen.

Advies begroting 2015

De SERV bracht gelijktijdig een advies naar buiten over de begrotingsopmaak 2015 én een evaluatie van het begrotingsbeleid van de voorbije legislatuur. In het advies pleit de SERV ervoor om het evenwicht zoals voorzien in het huidige stabiliteitsprogramma te realiseren, zij het dat vermeden moet worden dat conjuncturele schommelingen de gevraagde inspanningen nog zouden wijzigen. Daarnaast blijkt uit de analyse van de nieuwe financieringswet dat de middelen die Vlaanderen in 2015 zal ontvangen voor de nieuwe bevoegdheden grotendeels overeenstemmen met middelen die de Vlaamse administratie nodig acht.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

Rapport evaluatie begrotingsbeleid 2009-2014

De SERV heeft een globale evaluatie gemaakt van het begrotingsbeleid van de vorige regering. Het evaluatierapport distilleert de grote lijnen uit de cijferbergen die jaarlijks opgenomen zijn in de begrotingsdocumenten om zo de effectieve beleidskeuzes te kunnen aftoetsen aan de voornemens die de regering maakte in het begin van de legislatuur. Zo komt de saneringsinspanning aan bod maar ook de vraag in welke mate de Vlaamse Regering als een investeringsregering bestempeld kan worden en of de Vlaamse Regering een structureel gezonde begroting heeft achtergelaten voor de nieuwe bewindsploeg.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

Advies samenwerkingsakkoord stabiliteitsverdrag EMU

De SERV wijst er op dat de Vlaamse Regering zich beperkt tot de formele goedkeuring van het samenwerkingsakkoord. De Vlaamse Regering had bij de goedkeuring al kunnen aangeven dat voor de toepassing van de afgesproken begrotingsnormering voldoende rekening moet gehouden worden met de diverse doelstellingen van de Europa 2020-strategie. De SERV vraagt in ieder geval dat er verder wordt nagedacht over de manier waarop de toepassing van de Europese norm in Vlaanderen dient te gebeuren.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

 [advies SA stabiliteitsverdrag EMU](#)

Advies Europees Stabiliteitsmechanisme

Het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) is een internationale financiële instelling die financiële bijstand kan verlenen om de stabiliteit van de eurozone als geheel te waarborgen. Het ontwerp van decreet beoogt de goedkeuring van dit verdrag. De SERV en SARIv gaan akkoord met het voorontwerp van decreet tot instemming met het Verdrag tot instelling van het Europees Stabiliteitsmechanisme. In het gezamenlijk advies formuleren ze enkele aandachtspunten voor Vlaanderen voor het ESM-Verdrag, onder meer over de democratische controle op het ESM, het belang van de verenigbaarheid van de macro-economische aanpassingsprogramma's die door het ESM vereist worden met

andere eisen en toezicht van de EU op het economisch en budgettair beleid van de lidstaten, het belang van het respecteren van de sociale dialoog en de fundamentele arbeidsnormen van de IAO en over enkele noodzakelijke intern-Belgische afspraken.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

 [advies Europees Stabiliteitsmechanisme](#)

Advies uitbreiding Vlaamse Fiscale Codex

De SERV had geen inhoudelijke bemerkingen bij dit advies.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

 [advies uitbreiding Vlaamse Fiscale Codex](#)

Advies Vlaamse Codex Fiscaliteit registratie- en erfbelasting

Gelet op de inhoudelijke omschrijving en het feit dat de adviesvraag betrekking heeft op een noodzakelijke administratiefrechtelijke fase, heeft de SERV geen inhoudelijke bemerkingen. De SERV vraagt wel dat bij het in eigen beheer nemen van deze gewestbelastingen voldoende aandacht besteed wordt aan een grotere informatiedoorstroming. De informatie per gewestbelasting (per onderdeel, subdoelstelling, aanslagvoet, enz. en dit zowel in financiële termen als in aantal dossiers) neemt hierdoor toe, wat tot een betere inschatting in de evolutie van deze ontvangsten leidt, evenals tot meer inzicht in de maatschappelijke impact van deze belastingen.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

[advies Vlaamse Codex Fiscaliteit registratie- en erfbelasting](#)

Advies beleidsnota Financiën en Begroting

De SERV ondersteunt de beleidskeuze van de Vlaamse Regering om verdere stappen naar een prestatiebegroting te zetten. De sociale partners vragen echter, naast de richting, ook het beoogde eindpunt en het moment dat dit bereikt wordt aan te geven, en vragen dat dit proces niet langer duurt dan noodzakelijk. Op het vlak van fiscaliteit erkent de SERV de noodzaak om de woonbonus bij te sturen. De aanpassing voor nieuwe contracten gebeurt echter veel te drastisch en zal tot schokeffecten leiden. De woonbonus moet doelgerichter ingezet worden om zo beter in te spelen op de kwalitatieve en kwantitatieve noden van wonen in de toekomst en op de betaalbaarheid van een eigen woning. Tot slot vinden de sociale partners het positief dat de regelgeving inzake de leegstand van bedrijfsruimten geëvalueerd en bijgestuurd wordt.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

[advies beleidsnota Financiën en Begroting](#)

Voor twee adviezen kwamen de sociale partners niet tot een consensus:

- advies programmadecreet tweede aanpassing begroting 2014;
- advies programmadecreet begroting 2015.

De afzonderlijke standpunten werden aan de bevoegde minister bezorgd.

3. SERV als overlegorgaan

Vanuit zijn overlegfunctie volgt de SERV de beleidsdomeinen waarvoor de raad geen SAR is. De SERV is in deze rol actief op sociaal-economisch relevante domeinen zoals onder meer onderwijs en omgevingsbeleid.

Daarnaast verzorgt de SERV in het kader van zijn overlegfunctie het secretariaat van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC).

Figuur 4 SERV als overlegorgaan

3.1. Onderwijs en vorming

Binnen het thema onderwijs en vorming focust de SERV op de kwaliteit en inclusiviteit van onderwijs en vorming voor kinderen, jongeren en volwassenen, op de aansluiting tussen onderwijs-arbeidsmarkt en op het levenslang (en het levensbreed) leren.

De doelstellingen uit het Pact 2020 zijn richtinggevend: meer jongeren ronden het secundair onderwijs af met een kwalificatie; meer jongeren studeren verder in het volwassenenonderwijs, het hoger beroepsonderwijs of het hoger onderwijs; meer mensen, uit alle lagen van de bevolking, nemen deel aan levenslang leren; meer bedrijven en sectoren werken aan competentieontwikkeling en/of voeren een strategisch competentiebeleid.

De SERV bracht in 2014 een advies op eigen initiatief uit over de beleidsnota Onderwijs.

Advies beleidsnota Onderwijs en Vorming

De SERV is verheugd dat voor een aantal onderwijsdossiers overleg met de sociale partners en arbeidsmarktactoren is voorzien. Wel vraagt de raad zich af of de geplande besparingen de aanpak van de vele uitdagingen voor het onderwijs in Vlaanderen niet in de weg zullen staan. Daarnaast vindt de SERV dat de ondersteuning van leerloopbanen meer expliciete aandacht behoeft. Er moet ook werk gemaakt worden van de hervorming van het secundair onderwijs en de uitwer-

king en invoering van een geïntegreerd duaal systeem Leren en Werken. Het volwassenenonderwijs verdient een langetermijnperspectief en ook de verdere uitrol van de Vlaamse Kwalificatiestructuur met de opmaak van beroepskwalificaties en onderwijskwalificaties is van groot belang. Tot slot blijft het realiseren van gelijke onderwijskansen volgens de sociale partners een belangrijke opdracht voor het Vlaams onderwijs, dat daarbij alle ondersteuning vanuit het beleid verdient.

Contactpersoon

Mieke Valcke, tel. 02 209 0117, mvalcke@serv.be

 [advies beleidsnota Onderwijs en Vorming](#)

De commissie Onderwijs volgde ook het onderzoek 'Competentieversterking van jongeren op een arbeidsmarktgerichte leerweg' van de Stichting Innovatie & Arbeid op.

De SERV-commissie boog zich daarnaast over de thema's hervorming secundair onderwijs, veralgemening van stages in het secundair onderwijs, de resultaten van PISA Vlaanderen en PIAAC Vlaanderen en de onderwijsinitiatieven van de EU.

3.2. Omgevingsbeleid

Meerdere vanuit sociaal-economisch oogpunt belangrijke thema's rond ruimtelijke ordening en milieu staan op de agenda van de SERV, waaronder klimaat, grondstoffen en materialen, water, ruimte, VLAREM, omgevingsvergunning, planning, Europese dossiers, enz. Voor veel van deze dossiers streeft de SERV naar samenwerking met de Minaraad. De SERV heeft ook heel wat expertise opgebouwd over strategische onderwerpen zoals duurzame ontwikkeling, transitiebeleid en milieubeleidsinstrumenten.

De SERV bracht in 2014 15 adviezen uit over het thema omgevingsbeleid:

- 7 adviezen op vraag van de minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur: over delfstoffenplan, VLAREM-trein 2013 energie- en niet-energiegerelateerde bepalingen, VLAREMA, VLAREM III en wijziging milieuhandhavingsbesluit;
- 2 adviezen op vraag van de minister van Ruimtelijke Ordening: over grond- en pandenbeleid en complexe projecten;
- 1 advies op vraag van de minister van Onroerend Erfgoed over het besluit onroerend erfgoed;
- 1 advies op vraag van de federale staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie, Mobiliteit en Staatshervorming over de transitie naar een koolstofarm België in 2050. Dit advies kwam tot stand in samenwerking met zes andere raden: CESW, CWEDD, ESRBHG, FRDO, Minaraad, RLBHG;
- 1 advies op vraag van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) over de tweede stroomgebiedbeheerplannen;
- 2 adviezen op eigen initiatief: een eerste advies over de integratie van m.e.r. in ruimtelijke planprocessen, een tweede advies over de beleidsnota Omgeving;
- over het samenwerkingsakkoord SEVESO besliste de SERV geen advies uit te brengen.

Daarnaast bracht de SERV ook een rapport uit over de tarifiering van drinkwater.

De SERV werkte in 2014 voor 12 van deze adviezen samen, in de meeste gevallen met Minaraad en SALV, maar ook met SARO, en één keer met CESW, CWEDD, ESRBHG, FRDO en RLBHG.

3.2.1. Omgevingsbeleid algemeen

Advies conceptnota integratie m.e.r. in ruimtelijke planprocessen

De SERV en Minaraad waarderen dat de Vlaamse Regering met voorliggende conceptnota een proces opstart om een oplossing te zoeken voor een aantal gekende problemen en onderschrijven een aantal belangrijke uitgangspunten die in de conceptnota naar voor worden geschoven. De integratie van het plan-MER in de RUP's kan volgens de SERV en Minaraad alleen het beoogde effect hebben als ook de m.e.r.-praktijk in Vlaanderen wordt geoptimaliseerd. Hiervoor is het aangewezen om eerst een degelijke probleemanalyse van de m.e.r.-praktijk door te voeren en op basis hiervan de m.e.r.-regelgeving in het DABM te evalueren, vooraleer over te gaan tot de opmaak van een regelgevend kader.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

[advies conceptnota integratie m.e.r. in ruimtelijke planprocessen](#)

Advies wijziging milieuhandhavingsbesluit

De SERV en Minaraad vinden de overschakeling van een jaarlijks naar een vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma een positieve evolutie, mits mogelijkheid tot tussentijdse jaarlijkse evaluaties. Ook vinden ze het aangewezen om de 1,8 miljoen euro van de gemeentelijke en provinciale samenwerkingsovereenkomsten in te zetten voor de programmatische handhaving van klasse 2-inrichtingen en voor het uitoefenen van het hoog toezicht. Daarnaast onderschrijven de raden de noodzaak van een testperiode of eerste fase waarin de gewestelijke toezichthouders ervaring opdoen met het instrument van de bestuurlijke dwangsom. Tot slot erkennen de raden dat een verdere depenalisering mogelijkheden biedt met het oog op een effectievere en efficiëntere handhaving van het milieubeheerrecht, mits deze doordacht en op basis van een duidelijke beleidslijn gebeurt.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

[advies wijziging milieuhandhavingsbesluit](#)

Advies besluit onroerend erfgoed

In dit advies over de uitvoering van het onroerenderfgoeddecreet, erkent de SERV dat het decreet en het ontwerpbesluit positieve vernieuwingen bevat. In het bijzonder is de integratie van de erfgoedregelgeving in één decreet en één uitvoeringsbesluit een belangrijke stap vooruit. Toch meent de SERV dat het ontwerpbesluit op belangrijke punten nog verbetering en verduidelijking behoeft om te komen tot een regelgeving die werkbaar is, de gewenste resultaten bereikt en geen ongewenste effecten veroorzaakt. Een bijzonder aandachtspunt daarbij is dat de toepassing van de nieuwe erfgoedregelgeving het beleid van de Vlaamse Regering voor betere en snellere procedures niet mag bemoeilijken.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01,
pvhumbeeck@serv.be

 [advies besluit onroerend erfgoed](#)

Advies complexe projecten

De SERV en ook de andere raden adviseerden al eerder over het decreet complexe projecten. Volgens de raden is maar in beperkte mate rekening gehouden met hun adviezen, die toch wel een aantal kritische bedenkingen bevatten bij het voorontwerp van decreet. In dit advies formuleren de raden een aantal opmerkingen bij het ontwerpbesluit, meer bepaald in verband met volgende kwesties: de koppeling tussen het formele en het informele proces, de transparantie van het proces en tot slot de advisering over en de inhoud van een voorkeurs- en projectbesluit.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

 [advies complexe projecten](#)

Advies grond- en pandenbeleid

In hun gezamenlijk advies over de nota 'krijtlijnen voor een geïntegreerd grond- en pandenbeleid' vinden SERV, SARO en Minaraad het positief dat wordt ingezet op een beter gebruik en meer integratie van het bestaande instrumentarium. De raden benadrukken wel dat ook het debat over de inhoudelijke visie voor het grond- en pandenbeleid moet worden gevoerd en er nood is aan nieuwe concepten en nieuwe instrumenten. Het advies bevat daarvoor enkele aanzetten.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbecck@serv.be

 [advies grond- en pandenbeleid](#)

Advies ontwerpbesluit omgevingsvergunning

De SERV vindt het, samen met de adviesraden SARO, Minaraad en SALV, positief dat er werk wordt gemaakt van de operationalisering van de omgevingsvergunning. De raden wijzen wel op een aantal aandachtspunten. Zo is er nood aan verduidelijking van het verdere procesverloop en de timing van operationalisering van de vergunning en is een duidelijke, coherente en transparante toewijzing van de bevoegde overheid voor het verlenen van de vergunning noodzakelijk.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbecck@serv.be

 [advies ontwerpbesluit omgevingsvergunning](#)

Advies beleidsnota Omgeving

De SERV ondersteunt de hoofdlijnen van de beleidsnota Omgeving en vindt het positief dat gekozen wordt voor één overkoepelende beleidsnota Omgeving in plaats van afzonderlijke beleidsnota's voor Milieu, Natuur en Ruimte. De SERV ondersteunt ook de talrijke goede intenties van de nota. Wel valt op dat over het algemeen de delen over milieubeleid sterker uitgewerkt lijken dan de delen die handelen over het ruimtelijk beleid en dat binnen het milieubeleid het deel over klimaat weinig diepgang heeft in verhouding tot het belang van deze problematiek. Zeker hier is de link met het energiebeleid en het mobiliteitsbeleid te weinig uitgewerkt.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbecck@serv.be

 [advies beleidsnota Omgeving](#)

3.2.2. Water

Rapport tarifiering van drinkwater

Met de zesde staatshervorming wordt Vlaanderen bevoegd voor de regulering van alle componenten van de integrale waterfactuur. Voor de SERV is dit een opportuniteit voor een hervorming van de drinkwatertarieven. De SERV maakte aansluitend op een eerder rapport over sociale aspecten van het waterbeleid een analyse van de drinkwatertarieven voor huishoudens. Deze analyse bevat een aantal issues relevant in het kader van een mogelijke tariefhervorming.

Daarnaast formuleert de SERV ook enkele aanbevelingen inzake de tariefstructuur en betaalbaarheid van de waterfactuur voor

iedereen. Concreet pleit de SERV voor een beperking van de vaste vergoeding en een gerichte bijsturing van de kosteloze levering van 15 m³ drinkwater. Met het oog op betaalbaarheid is de raad voorstander van uniforme sociale tarieven. Tegelijk moet meer ingezet worden op rationeel watergebruik met specifieke aandacht voor gezinnen met een verhoogd risico op waterarmoede.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

 [rapport tarifiering van drinkwater](#)

Advies tweede stroomgebiedbeheerplannen

De SERV, Minaraad en SALV brengen gezamenlijk advies uit over de tweede stroomgebiedbeheerplannen en bijhorend maatregelenprogramma. In dit advies formuleren de raden aanbevelingen op hoofdlijnen bij de inhoud van de plannen (Schelde en Maas). Inzake het maatregelenprogramma focussen de raden hun aanbevelingen op de prioritering van de maatregelen en de financiering ervan.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

 [advies tweede stroomgebiedbeheerplannen](#)

3.2.3. Klimaat en lucht

Advies transitie koolstofarm België 2050

Zeven adviesraden van zowel de federale als gewestelijke beleidsniveaus hebben samen een advies gepubliceerd over een stappenplan om tot een koolstofarme maatschappij te komen tegen 2050. Deze 'interfederale' beleidsadvisering is een primeur in ons land. Werkgevers, vakbonden, milieu-, ontwikkelings- en consumentenorganisaties, wetenschappers, jongeren- en vrouwenorganisaties die in de betrokken raden zetelen, roepen hun overheden op om nu ook snel werk te maken van een geïntegreerde aanpak. Zowel op het vlak van mobiliteit, ruimtelijke ordening, openbaar vervoer, bouwen, energievoorziening als voeding zijn coherente maatregelen nodig om de noodzakelijke veranderingen teweeg te brengen.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

3.2.4. Milieuvergunning

Advies VLAREM III

De SERV, Minaraad en SALV appreciëren dat voorafgaand aan de adviesvraag een ruime consultatie werd georganiseerd over VLAREM III. De timing was evenwel ongelukkig en niet alle wijzigingen naar aanleiding van de consultatie werden onderbouwd.

Om de rechtszekerheid en een gelijk speelveld te garanderen moeten volgens de raden de BBT-conclusies zoveel als mogelijk integraal worden overgenomen in VLAREM III. Bijkomende normen en voorwaarden omwille van individuele toetsing moeten eerder de uitzondering dan de regel zijn.

Het doorvertalen van de BBT-conclusies naar VLAREM III kan volgens de raden wel aanleiding geven tot vertragingen, overnamefouten, vergetelheden en verkeerde interpretaties. De raden vragen dan ook overleg tussen de betrokken sectoren en administratie om de implementatie van de (komende) BBT-conclusies zo goed mogelijk voor te bereiden en zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

Advies VLAREM-trein 2013 niet-energiegerelateerde bepalingen

In dit deeladvies over de VLAREM trein 2013 formuleren Minaraad, SERV en SALV aanbevelingen bij o.a. het consultatieproces, de omzetting van de CLP-verordering en de wijziging van de lozingsvoorwaarden. De raden formuleren vragen bij de controleerbaarheid en de handhaafbaarheid van bijkomende bepalingen inzake houtverbranding en verbranding in open lucht om de fijnstofproblematiek aan te pakken. Vooraleer de erkenning van MER-coördinator wordt ingevoerd, is er volgens de raden nood aan bijkomend overleg en ook aan een evaluatie van de m.e.r.-praktijk en -regelgeving.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

advies VLAREM-trein 2013 niet-energiegerelateerde bepalingen

Advies VLAREM-trein 2013 energiegerelateerde bepalingen

In dit deeladvies over de VLAREM trein 2013 formuleren Minaraad, SERV en SALV hun aanbevelingen over de omzetting van sommige bepalingen uit de richtlijn energie-efficiëntie in VLAREM. De focus daarbij ligt op de energieaudit en op de kostenbatenanalyse voor warmtebenutting. Energieaudits zijn het uitgelezen instrument om het energiebesparingspotentieel in kaart te brengen. Het is dan ook belangrijk dat ze op voldoende regelmatige basis en op een kwaliteitsvolle en onafhankelijke wijze worden uitgevoerd. Bovendien vinden de raden het cruciaal dat de in een energieaudit geïdentificeerde

maatregelen zo veel mogelijk worden uitgevoerd door stimulerend beleid en gericht zijn op een zo groot mogelijke groep ondernemers. Ook bij de kostenbatenanalyse voor warmtebenutting formuleren de raden enkele concrete aanbevelingen.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbecck@serv.be

advies VLAREM-trein 2013 energiegerelateerde bepalingen

3.2.5. Afval en grondstoffen

Advies VLAREMA

Minaraad en de SERV gaan in grote lijnen akkoord met dit voorontwerp van besluit dat naast de omzetting van de herziening van de richtlijn afgedankte EEA ook enkele andere wijzigingen doorvoert. Zij formuleren onder meer aanbevelingen bij hergebruikscriteria in de handel, de voorstellen om afval kostenefficiënter op te halen en over aanvaardingsplichten. Aansluitend gaan de raden ook in op de vraag van de minister om het maatschappelijk draagvlak af te toetsen over enkele mogelijke bijkomende wijzigingen die nog niet weerhouden zijn in het voorontwerp van besluit. Het betreft een gemeenschappelijk normenkader minerale stoffen en uitgegraven bodem, een kwaliteitsgarantiesysteem voor organisch biologisch afval en de regels voor de werking van een sloopbeheersorganisatie.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

Advies tweede oppervlakedelfstoffenplan

Het tweede algemeen oppervlakedelfstoffenplan komt in belangrijke mate tegemoet aan het advies van SERV en Minaraad over het eerste algemeen oppervlakedelfstoffenplan. De raden vinden het ook positief dat in algemene lijnen rekening is gehouden met het materialenbeleid, al moeten de beleidsintenties op dat vlak nog verder geconcretiseerd worden.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02,
alamote@serv.be

3.3. Innovatie

Innovatie en ondernemerschap zijn onontbeerlijk voor economische groei en welvaart. Vlaanderen streeft er naar om tegen 2020 3% van haar BBP te besteden aan onderzoek en ontwikkeling en zet volop in op de transformatie van haar economisch weefsel, in het bijzonder haar industrie. Innovatie in en tussen op Vlaamse specialisaties gebaseerde clusters die hun plaats weten in te nemen, te consolideren of te versterken binnen internationale waardenketens is van cruciaal belang. Voor de SERV moet innovatie daarbij in de ruime zin van het woord opgevat worden, met inbegrip van sociale innovaties en met aandacht voor de dienstensectoren en de non-profitorganisaties. Een gericht clusterbeleid vormt de slimme specialisatiestrategie om dit te realiseren.

De SERV bracht in 2014 een advies op eigen initiatief uit over de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie.

Advies beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie

Meer informatie over dit advies vind je bij het [thema economie](#).

De commissie Economie volgde ook het onderzoek 'Innovatiestructuren in Vlaanderen' van de Stichting Innovatie & Arbeid op.

3.4. VESOC

3.4.1. Samenstelling en opdracht

Het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC), opgericht in 1983, is het driedelige overlegorgaan tussen de Vlaamse Regering, de Vlaamse werkgevers- en werknemersorganisaties. De minister-president van de Vlaamse Regering zit het VESOC-comité voor. Sinds 1 oktober 1990 staat de SERV in voor het secretariaat van het VESOC.

Het VESOC-overleg handelt over alle beleidsaangelegenheden met een sociaal-economische dimensie die ofwel behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, ofwel het akkoord, advies of de betrokkenheid van de Vlaamse Regering vereisen. Ook andere punten kunnen op de agenda komen.

3.4.2. VESOC-overlegstructuren en -thema's

VESOC-akkoorden worden afgesloten binnen het (in)formeel VESOC. Dit overleg wordt mee voorbereid door de VESOC-werkgroep. In 2014 heeft er geen formeel of informeel VESOC-overleg plaatsgehad en werden er geen akkoorden afgesloten.

De VESOC-werkgroep vergaderde in 2014 acht keer.

Op de eerste plaats werd de uitrol van de initiatieven die voortvloeiden uit het Loopbaanakkoord verder opgevolgd, zoals het nieuw kader voor loopbaanbegeleiding, de werkinlevingsprojecten voor jongeren (WIJ!) en de instapstages, de uitbreiding van de systematische aanpak voor werkzoekenden tot 58 jaar en de heroriëntering van de 50+premie, werkbaarheid (in het kader van de sectorconvenants) en de inkanteling van het EAD-beleid in het loopbaanbeleid.

Wat betreft de overdracht van de bevoegdheden in het kader van de zesde staatshervorming werd er over volgende thema's overlegd: de samenwerkingsprotocollen, het doelgroepenbeleid, de controle op de beschikbaarheid (opdracht voor de VDAB), de dienstencheques (met name het afschaffen van de 60%-maatregel, het adviesorgaan opleidingsfonds en de erkenningscommissie dienstencheques), het betaald educatief verlof, de inkanteling van paritair samengestelde adviesraden en tot slot de inkanteling van bevoegdheden binnen het beleidsdomein WSE.

Ter voorbereiding van het Banenpact werd overlegd over het nieuw systeem van tijdelijke werkervaring, het doelgroepenbeleid en het duaal stelsel leren en werken.

Tot slot stonden volgende arbeidsmarktthema's (inclusief onderwijs-arbeidsmarkt) en economische dossiers op de agenda van de VESOC-werkgroep: de opleidingscheques, de 1%-stagenorm (federaal dossier), de sectorconvenants, de W²-trajecten (de werk-welzijns-trajecten), het advies monitoring van personen van allochtone afkomst, het beleidsmodel gezondheid en werk, de toekomst van de steunpunten, het cohesiebeleid en tot slot het operationeel programma van ESF voor de periode 2014-2020.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

3.5. Diversiteit

Voor alle adviezen met betrekking tot het thema diversiteit, kan je terecht in [Hoofdstuk 7 Commissie Diversiteit](#).

3.6. Internationale relaties

De Vlaamse sociale partners zijn begaan met wat zich buiten Vlaanderen afspeelt. Beslissingen in internationale fora hebben een impact op de sociaal-economische omgeving in Vlaanderen. Vooral de Europese Unie beïnvloedt de Vlaamse regelgeving en het economisch beleid. Vlaanderen wordt betrokken bij Europese en internationale afspraken en voert een eigen buitenlands beleid. De adviezen van de SERV hebben oog voor de globalisering en het buitenlandse beleid. Maar de SERV is ook een actieve internationale partner. Zo treedt de SERV op als technische partner bij de opleidingen van de IAO rond sociaal overleg. Dit zijn projecten enkel met werkgeversorganisaties, enkel met werknemersorganisaties of met beide samen. De SERV is partner bij Europese samenwerkingsprojecten en ontvangt internationale delegaties. De landen van Oost- en Centraal Europa blijven voor de SERV prioritaire partnerlanden samen met de landen uit het Zuiden. In zijn internationale werking verliest de SERV de Noord-Zuid-problematiek niet uit het oog. De SERV wil in alle omstandigheden internationale relaties aangaan op gelijke voet.

De stuurgroep Internationale Relaties staat in voor de uitvoering van de internationale missie van de SERV. Deze is actief op verschillende internationale niveaus (Europese Unie, ILO, enz.).

De SERV bracht in 2014 een advies op eigen initiatief uit over de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking.

Advies beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking

De Vlaamse sociale partners hechten veel belang aan de samenwerking met de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) die als tripartite orgaan van de VN instaat voor de wereld van de arbeid en de arbeidsverhoudingen. Ze benadrukken de thema's rond sociaal overleg en zijn bereid hun expertise mee in te schakelen bij de internationale uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden. Daarnaast vinden ze een grotere Europese bewustwording en een transparante communicatie over het Vlaamse standpunt in EU-dossiers zeer belangrijk. Zelf zullen ze verder blijven inzetten op deelname aan Europese projecten van ervaringsuitwisseling en samenwerking. De SERV vindt het ook positief dat de beleidsnota aangeeft de ambities van het Pact 2020 na te streven via verschillende sporen.

Contactpersoon

Ria Van Peer, tel. 02 209 01 94, rvpeer@serv.be

advies beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking

3.6.1. Overzicht van de internationale samenwerking

SERV in Zuid-Afrika en Mozambique

SERV was op missie in het Zuid-Afrikaanse Richards' Bay en in Maputo in Mozambique. Het werkbezoek had plaats in het kader van een internationaal samenwerkingsproject van de Vlaamse Regering en de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) voor de bevordering van waardig werk en van het sociaal overleg in de havens van Richards Bay en van Maputo. De SERV en de Vlaamse Havencommissie zijn samen met de Vlaamse en Nederlandse sociale partners uit de havensector betrokken technische partner. Het project zelf is een opvolging van een eerder door Vlaanderen en Nederland gefinancierd IAO-project. De vertegenwoordigers van de Vlaamse en Nederlandse vakbonden, René De Brouwer van BTB-ABVV en Joost van der Lecq van FNV, en een afgevaardigde van de werkgeversorganisatie Cepa van de haven van Antwerpen, Guy Vankrunkelsven, namen deel aan deze missie. Het SERV-secretariaat coördineerde de missie.

In Richards' Bay waren er uitvoerige gesprekken met de mensen van het havenmanagement en de werknemersvertegenwoordigers. De Vlaamse en Nederlandse experts informeerden de deelnemers aan de workshop over de systemen in Vlaanderen en Nederland. Deze uitwisseling van ervaringen zullen mee dienen als voorbereiding van een studiebezoek in de Vlaamse en Nederlandse havens in 2015.

Het sociaal overleg in de haven van Mozambique ligt gecompliceerder. Met het IAO-kantoor in Zuid-Afrika en Mozambique zal bekeken worden hoe het vervolg van het project verder wordt ingevuld en/of er een studiebezoek komt van de havenpartners uit Maputo.

SERV op bezoek bij VLEVA

Op 24 april 2014 was de studiedienst van de SERV op bezoek bij het Vlaams-Europees verbindingsagentschap (VLEVA) voor een uitwisseling van contacten en informatie. Jan Buyse, directeur van VLEVA en Pieter Kerremans, administrateur-generaal van de SERV gaven de inleidingen. VLEVA als netwerk van Vlaamse spelers, Europese instellingen en buitenlandse regio's is voor de studiedienst van de SERV een bron van informatie en contacten. De verdere kennismaking met de individuele medewerkers en de uitvoerige toelichting bij het gebruik van de voorhanden zijnde informatie via de VLEVA-website kwam op een geschikt moment, want steeds meer worden de dossiers van de SERV gestuurd door Europese regels.

Finse delegatie op bezoek bij de SERV

Op maandag 6 oktober 2014 was er een delegatie uit Finland op bezoek bij de SERV. Vier mensen uit de Finse onderwijswereld en de jeugdwerking uit de stad Hyvinkää waren op zoek naar voorbeelden van inclusief beleid en jeugdgarantie uit andere lidstaten. De bezoekers kregen van Mieke Valcke en Ria Van Peer een toelichting bij het onderwijsbeleid, de jeugdgarantie en de wijze waarop onderwijs en arbeidsmarkt in Vlaanderen op elkaar worden afgestemd.

SERV in Bosnië-Herzegovina

Op 27 en 28 oktober 2014 nam een SERV-medewerker deel aan een TAIEX-workshop in het district van Brcko in Bosnië-Herzegovina. Dit district ligt in het noordoosten van Bosnië en is een gebied met zelfbestuur onder de soevereiniteit van Bosnië en Herzegovina. Het maakt tegelijk deel uit van de twee entiteiten 'Federatie van Bosnië en Herzegovina' en 'Servische Republiek'.

TAIEX is een Europees programma voor technische bijstand en informatie-uitwisseling bedoeld om de instellingen van de kandidaat-lidstaten en het Europees nabuurschapsbeleid te ondersteunen bij de aanpassing aan het acquis communautaire. Dit doet het o.a. door studie- en evaluatiebezoeken, seminars, workshops en opleidingsbijeenkomsten te organiseren.

In het district van Brcko had een workshop plaats over het werkgelegenheidsbeleid en de rol van het sociaal overleg in andere lidstaten. Roemenië, Kroatië en België (Vlaanderen) leverden experts.

De Vlaamse afgevaardigden waren Hilde d'Aubioul van VDAB en Ria Van Peer van het SERV-secretariaat. Zij stelden het werkgelegenheidsbeleid voor en gingen dieper in op de wijze waarop in België/Vlaanderen het beleid tot stand komt en hoe de VDAB zijn doelpubliek bereikt.

De uitwisseling leerde dat het Brcko district kampt met een groot tekort aan jobs en dat er werk zal worden gemaakt van een aangepast beleid. Samenwerking tussen de verschillende entiteiten is daarbij noodzakelijk.

Sociaal-economische raden en het middenveld

Op 14 november 2014 organiseerden de CESE (sociaal-economische raad van Frankrijk), het EESC (Europees sociaal-economisch comité) en de Stichting Robert Schuman in Parijs een conferentie over de relaties tussen de sociaal-economische raden en de andere stakeholders van het middenveld. Tijdens vier rondetafels kwamen telkens andere aspecten aan bod, steeds vanuit een Europese invalshoek. Ervaringen uit de verschillende lidstaten kwamen uitgebreid aan bod.

Uit de vele discussies bleek dat de sociaal-economische raden allen op hun eigen manier de andere organisaties van het middenveld proberen te bereiken en te enthousiasmeren voor het sociaal overleg. In alle landen is er veel belangstelling om jongeren en de groene beweging te betrekken.

SERV op bezoek bij de SER Nederland

Op 26 november 2014 ging een delegatie van de SERV o.l.v. Pieter Kerremans op bezoek bij het secretariaat van de SER in Nederland. Ze werden er verwelkomd door de nieuwe SER-voorzitter Mariëtte Hamers en door de algemeen secretaris van de SER Veronique Timmerhuis.

Zoals gepland kwam het tot een wederzijdse uitwisseling van ervaringen met overleg en advies door de respectievelijke raden en secretariaaten. Hoe de andere stakeholders van het middenveld betrekken bij de werking van het sociaal overleg kwam uitvoerig ter sprake.

De kennismaking van de leiding en de experts van de SER en de SERV was een succes en vraagt naar een vervolg. De wijze waarop SER en SERV in de toekomst nog kunnen samenwerken is alvast een topic voor verdere gesprekken.

EUROsociAL en sociaal-economische raden in Latijns-Amerika

Op 16 december 2014 stelde de vertegenwoordiger van EuropeAid op het Europees Economisch en Sociaal Comité in Brussel het boek 'The Economic and Social Councils in Latin America and the European Union' voor. Op deze bijeenkomst namen de vertegenwoordigers van de Latijns-Amerikaanse SER's, onder meer van Honduras, Guatemala, de Dominicaanse republiek, Argentinië, Brazilië en Panama, deel aan een debat over de toekomst en de uitdagingen van het sociaal overleg en wisselden ze praktijkvoorbeelden uit.

EUROsociAL is een programma dat gericht is op de bevordering van de sociale cohesie in Latijns-Amerika en in de Caraïben waar de Europese Unie met verschillende andere partners aan deelneemt. In samenwerking met het Europees Economisch en Sociaal Comité, onder de coördinatie van de Spaanse SER, kwam een samenwerkingsprogramma tot stand tussen de sociaal-economische raden van Latijns-Amerika en andere Europese sociaal-economische raden met als doelstelling capaciteitsopbouw bij de raden in Latijns-Amerika en de Caraïben en de uitwisseling van knowhow.

Contactpersoon

Ria Van Peer, tel. 02 209 01 94, rvpeer@serv.be

3.7. Sociale bescherming

Door de zesde staatshervorming kreeg Vlaanderen bijkomende bevoegdheden in het domein Welzijn, Gezondheid en Sociale Bescherming. Onder meer de kinderbijslag, de middelen van de tegemoetkoming hulp aan bejaarden en de middelen van de FCUD bieden Vlaanderen de kans om in combinatie met het bestaande welzijns- en gezondheidsbeleid een meer coherent sociaal beschermingsbeleid uit te werken. Met de SERV beschikken de Vlaamse sociale partners over het geëigende overlegforum om gezamenlijk een visie te ontwikkelen over de uittekening en uitvoering van de sociale bescherming in Vlaanderen. De komst van deze nieuwe bevoegdheden werd in 2014 door de SERV technisch en inhoudelijk voorbereid.

De SERV bracht in 2014 4 adviezen uit over het thema sociale bescherming:

- 2 adviezen op eigen initiatief: het eerste over de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het tweede over de beleidsnota Armoede;
- voor 2 adviezen besliste de SERV het advies uit te brengen via een ander orgaan.

Advies beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

De SERV vraagt uitdrukkelijk om binnen het domein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin de continuïteit van de bestaande dienstverlening en uitkeringen te waarborgen tot de nieuwe beleidsmaatregelen volledig uitgewerkt zijn. Daarnaast vraagt de SERV de nodige aandacht voor het ontwerp van de nieuwe beleidsmaatregelen en de gevolgen ervan voor de gebruikers, gezinnen en voorzieningen. Verder verwelkomt de SERV het voornemen van de Vlaamse Regering om in het domein WVG in overleg te (blijven) treden met relevante stakeholders. De sociale partners vinden het belangrijk constructief te kunnen bijdragen tot de verdere ontwikkeling en uitbouw van de Vlaamse sociale bescherming, de kinderopvang en de Vlaamse kinderbijslag. Dit kan door overleg in de geëigende organen, maar de sociale partners bieden ook via andere kanalen hun expertise aan.

Contactpersoon

Kristel Bogaerts, tel. 02 209 01 98, kbogaerts@serv.be

 [advies beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin](#)

Advies beleidsnota Armoede

De sociale partners wijzen op het horizontale karakter van armoedebestrijding dat bij elke Vlaamse minister de verantwoordelijkheid legt om binnen het eigen beleidsdomein concrete doelstellingen en initiatieven vast te leggen om armoede aan te pakken. Daar waar de beleidsnota het brede kader schetst, wordt in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) de concrete invulling gegeven van het armoedebeleid van de Vlaamse Regering. De SERV vraagt dan ook het VAPA op de agenda van het Vlaams Sociaal Economisch Overlegcomité (VESOC) te plaatsen. In tussentijd ondersteunt de SERV het voornemen om beleidsmaatregelen systematisch te toetsen aan de effecten op mensen in armoede.

Contactpersoon

Kristel Bogaerts, tel. 02 209 01 98, kbogaerts@serv.be

advies beleidsnota Armoede

Advies integrale jeugdhulp

De SERV-partners formuleerden hun standpunten in de SAR WGG.

Contactpersoon

Michel Dethée, tel. 02 209 01 99, mdethee@serv.be

Advies federaal verslag 2012-2013 armoede

De SERV vroeg om een bespreking van het federaal verslag armoede 2012-2013 binnen de VESOC-werkgroep.

Contactpersoon

Michel Dethée, tel. 02 209 01 99, mdethee@serv.be

4. Netwerken sectorconsulenten

2014 betekende het laatste jaar van de SERV-netwerken voor de sectorconsulenten. In oktober 2014 werden de overheidsmiddelen daartoe stopgezet, een laatste netwerk ging door in november 2014. De SERV bracht de sectorconsulenten (120) op maandelijkse basis samen in drie thematische netwerken met als doel het uitwisselen van ervaring, het opdoen van knowhow, het krijgen van (beleids)informatie en de kennismaking met potentiële partners. Er werd ook initiatief genomen tot gezamenlijke projecten.

De sectorconsulenten zijn tewerkgesteld in het kader van de uitvoering van de sectorconvenants bij de paritair beheerde sectorfondsen.

Sectorconvenants

De convenants zorgen voor de concretisering van het arbeidsmarktbeleid op het terrein voor wat betreft de decretale thema's betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, leven lang leren en competentiebeleid en diversiteit (met de voorbije twee jaar ook een focus op werkplekieren en werkbaarheid).

In september 2014 werd beslist de 34 sectorconvenants die voor de periode 2013-2014 waren onderhandeld te verlengen met een jaar. De volgende generatie sectorconvenants wordt onderhandeld in 2015 en gaat in vanaf 2016. Een VIONA onderzoek 'Naar een vernieuwd sectoraal beleid' dat eind 2014 werd opgestart, moet inspiratie leveren voor de toekomstige sectorconvenants. Het algemeen kader wordt bediscussieerd en vastgelegd in VESOC en/of geadviseerd door de SERV.

Contactpersoon

Mieke Valcke, tel. 02 209 0117,
mvalcke@serv.be

Tabel 3 Overzicht sectoren met een sectorconvenant

1. Audiovisuele sector (Mediarte - Sociaal Fonds Audiovisuele sector)
2. Autosector en aanverwanten (Educam)
3. Bedienden ANPCB (Cevora)
4. Beheer van gebouwen (Sociaal Fonds Beheer Gebouwen)
5. Beton (Sociaal Fonds Betonindustrie)
6. Binnenscheepvaart (Fonds Rijn- en Binnenvaart)
7. Bouw (Fonds Vakopleiding Bouwnijverheid)
8. Brandstoffenhandel (Brafco)
9. Diamant (Fonds Diamantnijverheid)
10. Dienstencheques (Vorm - DC)
11. Elektriciens (Vormelek)
12. Glas (Verbond der Glasindustrie)
13. Groene sectoren (Eduplus)
14. Horeca (Horeca Vorming Vlaanderen)
15. Hout (Opleidingscentrum Hout - OCH)
16. Internationale Handel en Logistiek (Logos)
17. Kappers, Fitness en Schoonheidszorgen (UBK - BBV Fitness en Wellness)
18. Kleding en Confectie, Textielverzorging (IVOC)
19. Lokale besturen (Diverscity)
20. Metaal en Technologische Industrie Arbeiders (INOM Arbeiders - FTML - Tofam Oost- en West-Vlaanderen - FTMA - RTM Vlaams Brabant en Brussel)
21. Metaal en Technologische Industrie Bedienden (INOM Bedienden - VIBAM - OBMB - Vormetal- LIMOB)
22. Montage (Montage vzw)
23. Papier en Karton (FETRA)
24. Personenvervoer (Sociaal Fonds Bus en Car)
25. Podiumkunsten (Sociaal Fonds Podiumkunsten)
26. Printmedia (Grafoc)
27. Scheikundige Nijverheid (Fondsen Vorming - SIRA - Acta)
28. Social profit (VIVO)
29. Textiel (Cobot)
30. Taxi (Sociaal Fonds Taxi)
31. Transport en Logistiek (Sociaal Fonds Transport en Logistiek)
32. Uitzendsector (Vooruitzenden)
33. Verhuissector (Sociaal Fonds Verhuizingen - Ambassador vzw)
34. Voeding (IPV)

Hoofdstuk 2 Stichting Innovatie & Arbeid

1. Inleiding

De Stichting Innovatie & Arbeid maakt deel uit van de SERV en voert onderzoek uit in opdracht van en voor de Vlaamse sociale partners. Een brede valorisatie van het onderzoek is hierbij erg belangrijk.

Het jaar 2014 bracht voor de Stichting een aantal veranderingen met zich mee. Paul Berckmans, die de Stichting gedurende dertig jaar met hart en ziel leidde, ging in het voorjaar van 2014 met pensioen en Katrijn Vanderweyden volgde hem op. Ook zette het dagelijks bestuur van de SERV in 2014 een aantal nieuwe krijtlijnen voor de werking van de Stichting uit. De geactualiseerde opdracht van de Stichting bestaat uit het voeren van onderzoek dat zich situeert binnen twee sporen. Het eerste spoor bestaat uit sociaalwetenschappelijk onderzoek naar de kwaliteit van de arbeid of werkbaar werk, personeelsbeleid en organisatieverandering, thema's waar de Stichting een lange traditie in heeft. Het tweede spoor bestaat uit onderzoek dat ondersteuning biedt aan de SERV-overlegprocessen. In 2014 werden binnen het eerste spoor verschillende projecten uitgewerkt of afgerond en ook in het tweede spoor werden verschillende stappen gezet.

1.1. Eerste spoor

In het voorjaar van 2014 werden de projecten Het Nieuwe Werken en Competentiebehoeften in de kunststofverwerkende nijverheid afgerond. Het rapport Het Nieuwe Werken werd op tal van studiedagen toegelicht en vaak geraadpleegd op de website. De resultaten van Competentiebehoeften in de kunststofverwerkende nijverheid droegen bij tot het Masterplan Sector Kunststofverwerking, opgesteld door WVOK/PlastIQ.

In mei en juni 2014 vond het veldwerk van de driejaarlijkse IOA-enquête over de toepassing van nieuwe innovatie- en organisatie- of arbeidsconcepten in ondernemingen en organisaties in Vlaanderen plaats. Een eerste rapport over de competentiegerichtheid van ondernemingen en organisaties in 2014 werd in het najaar uitgebracht.

Voor de werkbaarheidsmonitor bracht de Stichting in de loop van 2014 een hele reeks publicaties uit op basis van de meting van de werkbaarheid bij werknemers en zelfstandigen van 2013. Zo werden voor 13 sectoren in Vlaanderen de werkbaarheidscijfers voor werknemers in kaart gebracht. In een aparte publicatie werd extra aandacht besteed aan het onderwerp psychische vermoeidheid en burn-out, dit zowel bij werknemers als bij zelfstandigen. De toolkit Werken aan werkbaar werk werd begin 2014 op een druk bijgewoond event samen met de betrokken partners gelanceerd.

1.2. Tweede spoor

Voor de invulling van het tweede onderzoeksspoor van de Stichting werd een eerste aanzet gegeven via het project Innovatiestructuren in Vlaanderen, dat in oktober 2014 werd afgerond. Op vraag van de SERV-commissie Economie werd vervolgens een nieuw onderzoek over innovatief en duurzaam aanbesteden op de rails gezet. In september 2014 werd op vraag van de SERV-commissies Arbeidsmarkt en Onderwijs een onderzoek over de competentieversterking van jongeren via duaal leren opgestart.

De Stichting Innovatie & Arbeid maakte in 2014 opnieuw werk van een brede valorisatie van haar onderzoek en van dienstverlening op maat aan sociale partners en andere belanghebbenden. De Stichting werkte in 2014 mee aan een 125-tal valorisatie- en vormingsinitiatieven.

2. Het Nieuwe Werken (HNW)

Projectaanpak

Er zijn twee luiken in dit onderzoek: een literatuurstudie enerzijds en een kwalitatief luik anderzijds, waarbij er met deskundigen werd gesproken en acht cases werden onderzocht. De cases zijn uitvoerig beschreven in het rapport.

Resultaten

Het Nieuwe Werken is een concept waarbij samenstellende delen elkaar versterken en versnellen: telewerken en flexibel werken, open kantoren, werkplekdelen, digitalisering van het werk en een vlakkere organisatiestructuur met een nieuwe manier van leiding geven die autonomie van de werknemers ondersteunt. Dergelijke ingrepen in het klassiek beeld van de werkplek zijn echter niet zonder beperkingen. Om Het Nieuwe Werken te doen slagen, is evenwicht nodig tussen de verschillende aspecten van deze vorm van werken.

De voornaamste voordelen zijn het inspelen op de vraag van werknemers tot meer flexibiliteit, voornamelijk via thuiswerk, de aanzienlijke besparing in huisvesting en, in organisaties waar dit van toepassing is, directere communicatie.

De beperkingen van HNW komen neer op de nadelen van het werken in een open kantoor, de risico's op het doorvloeien van de privésfeer door het werk, en de behoefte die een deel van de werknemers heeft aan structuur. Het zal van de aard en personeelssamenstelling van een onderneming of organisatie afhangen in welke mate dit doorweegt.

Het Nieuwe Werken is een concept waarin de samenstellende delen elkaar versterken. Men zou in theorie de wisselwerking zodanig kunnen opdrijven tot de organisatie zelf virtueel wordt. Zo ver komt het natuurlijk nooit: door de sociale interactie in een organisatie onder druk te zetten wordt vrij snel duidelijk hoe zeer die interactie nodig is. Dat te beschermen is uiteindelijk de limiet van Het Nieuwe Werken.

Contactpersoon

Hendrik Delagrangé,
tel. 02 209 01 67,
hdelagrangé@serv.be

 [Wat als we Nieuw gaan Werken?](#)

3. Kunststofverwerkende industrie

Projectaanpak

De Stichting Innovatie & Arbeid verzamelde interessante voorbeelden uit 15 grotere en kleinere kunststofverwerkende bedrijven verspreid over Vlaanderen. Drie belangrijke verwerkingstechnieken komen aan bod: spuitgieten, extrusie en thermovormen. We voerden gesprekken met bedrijfsverantwoordelijken en werknemersafgevaardigden en brachten een bezoek aan de productie.

Resultaten

De verwachtingen van klanten en de productie-eisen nemen toe. De bedrijven kiezen voor klantgerichtheid enerzijds en voortdurende eigen innovatie van meer complexe producten met toegevoegde waarde, zoals producten voor hogere marktsegmenten, combinaties met andere materialen, producten met recyclaten of design producten anderzijds. Ze passen technieken toe zoals spuitgieten, extrusie en thermovormen, maar ook complexere technieken zoals co-extrusie, meer componenten spuitgieten of in mould labelling. Daarnaast doen ze ook bijkomende bewerkingen zoals verzagen, bedrukken, lijmen, lassen of assembleren van producten. Dit leidt tot extra handelingen, meer in te stellen parameters en controles, doorgedreven automatisering en digitalisering en zoeken naar meer flexibiliteit en efficiëntie.

Het gevolg hiervan zijn hogere competentievereisten voor medewerkers, zoals de machineregelaar die de machines

instelt en opstart en de productiemedewerker die de machines bewaakt en bijregelt en eventueel producten inpakt. Aangezien ze meer ingewikkelde producten maken, hebben ze meer technische kennis en materiaal- en proceskennis nodig. De machineregelaars en productiemedewerkers moeten omgaan met meer omstellingen en flexibiliteit, hun werk meer organiseren en meer kunnen samenwerken.

De bedrijven zoeken gemotiveerde medewerkers, bij voorkeur met kennis van kunststoffen. Indien er geen kandidaten beschikbaar zijn met deze kennis, gaat men op zoek naar medewerkers met een technisch profiel met minimum A2 secundair niveau. Interne opleiding op maat is noodzakelijk omwille van de specifieke processen. Deze bestaat uit een theoretische basisopleiding en een praktische opleiding on the job door een ervaren collega. Externe opleiding in een gespecialiseerd centrum rond kunststofverwerking is eerder beperkt. De centra liggen soms te ver van de bedrijven en de opleidingen zijn vaak te algemeen.

De bedrijven bouwen een competentiebeleid uit met klemtoon op intern doorgroeien. Maar ze streven ook naar een ruime inzetbaarheid van medewerkers: bv. bedienen van meerdere machines, jobrotatie, collega's opleiden, teamtaken verrichten, bijspringen bij eenvoudige taken, kleine taken van meer technische functies opnemen en suggesties leveren voor verbeteringen. De bedrijven hebben oog voor welzijn en werknemerstevredenheid, besteden aandacht aan veiligheid en ergonomische aanpassingen en overwegen oudere werknemers deels vrij te stellen voor opleiding van jongeren.

Tot slot vragen de bedrijven meer externe ondersteuning bij het bekendheid geven aan de sector en bij de instroom in de sector. Ze streven naar een actievere samenwerking met het onderwijs en vragen externe instanties ook meer steun op maat voor de interne opleiding.

Contactpersoon

Leen Baisier,
tel. 02 209 01 69,
lbaisier@serv.be

 [informatiedossier kunststofverwerkende industrie](#)

4. Innovatiestructuren in Vlaanderen

Projectaanpak

In dit onderzoek is gekozen voor een beschrijvende, kwalitatieve onderzoeksmethodiek. De bijdrage van dit onderzoek bestaat uit het inzichtelijk maken en vergelijken van de doelstellingen en realisaties op vlak van netwerking, samenwerking en ondersteunen van het ondernemerschap. Het onderzoek verliep gefaseerd. In een eerste fase is het terrein verkend en de vraagstelling verfijnd. Het verzamelen van de relevante gegevens gebeurde in de tweede fase en is hoofdzakelijk gebaseerd op secundaire bronnen. Hierbij is dankbaar gebruik gemaakt van de informatie die ons door het IWT en het departement EWI ter beschikking gesteld werd, alsook van informatie die rechtstreeks door de innovatiestructuren werd bezorgd.

Resultaten

Het ondersteunen van ondernemerschap is bij innovatiestructuren een one-to-one advisering van bedrijven op vlak van innovatie en het vinden van innovatiepartners of -subsidies. De Provinciale Innovatiecentra zijn hierin gespecialiseerd, maar ook de Technology Transfer Offices (TTO) en sommige Lichte Structuren. Voor Flanders Inshape is het de hoofdactiviteit, voor anderen zoals Flanders' DRIVE, Flanders FOOD, Flanders Synergy, de Sociale Innovatiefabriek en het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL), een nevenactiviteit of extra dienstverlening.

Om de innovatiestructuren binnen de innovatieclusters te situeren, werd de indeling van Horizon 2020 gehanteerd. De innovatiestructuren zijn waar mogelijk toebedeeld aan één domein of procentgewijs verdeeld over de zeven thema's. De indeling is gebeurd op basis van een (zeer) ruwe indicatie van de activiteiten op het vlak van financieel aandeel binnen de werking, inzet van mensen, aantal projecten, enz. De indeling is dus zeker voor discussie vatbaar en is uiteraard ook een momentopname. Onderzoeksdomeinen evolueren voortdurend mee met de maatschappelijke en economische behoeften.

Tabel 4 Clusters Horizon 2020 - Innovatiestructuren Vlaanderen

Clusters	Inschatting op basis van grootste % van de activiteiten	Niet clusterspecifiek
1. Gezondheid, demografische veranderingen en welzijn (health)		Provinciale Innovatiecentra Flanders DC TTO's Flanders' Inshape iMinds imec Mix
2. Voedselveiligheid, duurzame land- en bosbouw, onderzoek maritiem en ander water, bioeconomie	VIB Flanders' FOOD	
3. Veilige schone en efficiënte energie (energy)		
4. Slimme, groene en geïntegreerde transportsystemen	Flanders' DRIVE VIL VIM	
5. Klimaatacties, milieu, grondstoffen, bronnen, basismaterialen, efficiëntie (manufacturing)	VITO FISCH SIM Flanders MIP	
6. Inclusieve, innovatieve en reflexieve samenlevingen (smart cities)	Sociale innovatiefabriek Flanders Synergy	
7. Veiligheid en bescherming van de vrijheid van Europa en zijn burgers		

Naast de vier strategische onderzoekscentra (SOC) Imec, iMinds, VIB en VITO die (in het informatiedossier) een plaats kregen binnen de zeven innovatieclusters van Horizon 2020, werd later in 2014 een vijfde SOC Maakindustrie opgericht, met Flanders' DRIVE en FMTC als (ex-) competentiepolen.

Wat betreft de cluster 'Inclusieve, innovatieve en reflexieve samenlevingen (smart cities)' moet gezegd dat veel projecten doelbewust ook een maatschappelijke meerwaarde nastreven. Het staat trouwens expliciet bij de doelstellingen van de IWT-subsidiëring.

Naast de geanalyseerde types van innovatiestructuren bestaat nog een brede waaier van allerlei structuren en projectmatige organismen die (minstens deels) door de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd. Abstractie makend van hun missie, doelstellingen en activiteiten roept de vaststelling alleen al van hun bestaan het beeld op van een complex systeem waarin de diverse actoren, de overheid inclusief, soms door de bomen het bos niet meer zien.

Contactpersoon

Gert Verdonck, tel. 02 209 01 65,
gverdonck@serv.be

 [informatiedossier Innovatiestructuren in Vlaanderen](#)

5. IOA-enquête 2014 bij ondernemingen en organisaties

Projectaanpak

In de IOA-enquête 2014 zitten een aantal basisvragen die een breed spectrum van organisatiepraktijken bestrijken, zoals opleiding, competentiebeleid, werkoverleg, evaluatie van personeel, kwaliteitszorg, teamwerk en een uitgebreid luik over innovatie op het vlak van product of aanbod, werkprocessen en technologie. Daarnaast zijn in deze editie een aantal vragen opgenomen over Het Nieuwe Werken, het vinden van geschikt personeel en de inschatting van de economische vooruitzichten.

De respondenten zijn de personeelsverantwoordelijken of zaakvoerders. De interviews gebeuren aan de hand van een volledig gesloten vragenlijst. De steekproeven zijn gestratificeerd naar sector (industrie inclusief primaire sector, diensten, bouw en overheid, quartaire sector) en grootte. De gegevens worden achteraf gewogen voor de totaalcijfers. Voor elke editie wordt een nieuwe steekproef getrokken.

Voor de editie van 2014 werd een deel van de interviews telefonisch afgenomen en een deel via een webenquête. De antwoorden op de vragen verschillen evenwel tussen de telefonische en de web interviews, met uitzondering van de categorie met 200 of meer werknemers. Daarom worden enkel van deze laatste de gegevens van de webenquête standaard mee opgenomen met de basisgegevens van de telefonische enquête.

Er werden voor 2014 1.167 volledige vragenlijsten afgenomen. De netto respons (volledige deelnames ten opzichte van de weigeringen) lag op 56% voor de telefonische enquête, voor de webenquête lag dit voor de categorie 200+ op 46%.

De analyse loopt tot de zomer van 2015. De resultaten worden in verschillende rapporten gepubliceerd, waarvan een eerste rapport uitgebracht werd in december 2014.

De analyse loopt tot de zomer van 2015. De resultaten worden in verschillende rapporten gepubliceerd, waarvan een eerste rapport uitgebracht werd in december 2014.

Resultaten

In het Pact 2020 staat als doelstelling geformuleerd dat in 2020 meer bedrijven en sectoren een strategisch competentiebeleid moeten voeren. De Indicator Competentiegerichte Ondernemingen en organisaties (ICO)2020 berekent driejaarlijks de vorderingen van deze doel-

stelling bij ondernemingen en organisaties met 10 of meer werknemers in alle sectoren. De indicator geeft het percentage aan van de ondernemingen en organisaties die goed scoren op de meerderheid van een reeks items die betrekking hebben op strategisch competentiebeleid.

Uit het eerste rapport blijkt dat 40,3% van de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers in 2014 8 of meer van de 15 punten op de criteria behalen. In 2011 was dat 37,6%, een verschil van 2,7 procentpunten dat statistisch niet significant is.

Bedrijven die de ICO-score behalen blijken veel vaker ook nieuwe of sterk verbeterde producten of diensten op de markt te brengen. Bovendien blijken bedrijven die de ICO-score behalen, vaker aan te geven dat ze in het recente verleden groei hebben gekend en dat ze voor de nabije toekomst groei verwachten.

Contactpersonen

Hendrik Delagrange,
tel. 02 209 01 67,
hdelagrange@serv.be

Stefanie Notebaert,
tel. 02 209 01 85,
snotebaert@serv.be

 [rapport ICO 2020 en innovatiecijfer](#)

6. Werkbaarheidsmonitor

Projectaanpak

Driejaarlijks wordt een representatief staal van werknemers en zelfstandigen in Vlaanderen schriftelijk bevraagd over hun werksituatie. De nulmeting bij werknemers gebeurde in 2004, die bij zelfstandigen in 2007. In 2013 werd in een vierde meting bij de werkenden een representatief staal van 40.000 werknemers in Vlaanderen ondervraagd naar de kwaliteit of de werkbaarheid van hun job. In een derde meting bij de zelfstandigen werd bij een representatief staal van 12.000 zelfstandige ondernemers in Vlaanderen gepeild naar de kwaliteit of de werkbaarheid van hun job. Voor de werknemers werd in 2013 een netto respons opgetekend van 41,1%, voor de zelfstandige ondernemers was dat 31,7%.

In 2014 werden de resultaten uit deze metingen verder uitgediept in een aantal rapporten. Een groot deel van de beschikbare data wordt ter beschikking gesteld via een interactieve tool, die te consulteren is op www.werkbaarwerk.be.

Ook worden op vraag van derden en sociale partners op regelmatige basis gegevens op maat aangeleverd.

Resultaten

Het aandeel van de Vlaamse werknemers dat een kwaliteitsvolle job heeft op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privébalans nam tussen 2004 en 2007 toe van 52,3% tot 54,1%. Sinds 2007 is de groei gestagneerd: in 2010 en 2013 werd een werkbaarheidsgraad van respectievelijk 54,3% en 54,6% opgetekend. Hoewel de globale werkbaarheid van werknemers tussen 2004 en 2013 gestegen is, is dit nog onvoldoende om het einddoel van 60% werkbare jobs voor werknemers tegen 2020 te behalen.

Het aandeel van de Vlaamse zelfstandige ondernemers dat een kwaliteitsvolle job heeft op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privébalans is tussen 2007 en 2013 gestegen van 47,7% tot 51,4%. Deze verbetering is toe te schrijven aan het feit dat verhoudingsgewijs minder zelfstandige ondernemers met een problematische werk-privébalans en werkstress geconfronteerd worden. Een werkbaarheidsgraad van 51,4% betekent dat er nog 48,6% van de zelfstandige ondernemers problematisch scoren op minstens één van de vier knelpunten. Er blijft ook hier dus nood aan sensibilisering en ondersteunende initiatieven om het streefdoel, een werkbaarheidsgraad van 55% tegen 2020, te behalen.

Werkbaar werk in sectoren 2013

De publicatie *Werkbaar werk in sectoren 2013* rapporteert de resultaten van de meting van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2013 voor de werknemers in 13 sectoren:

- 4 industriële sectoren: voedingsindustrie, chemische industrie, metaalindustrie, bouwsector;
- 6 sectoren uit de profitdiensten: groot- en kleinhandel, transport, post en telecommunicatie, financiële sector, zakelijke dienstverlening, horeca;
- 3 sectoren uit de social profitdiensten: openbaar bestuur, onderwijssector, gezondheids- en welzijnszorg.

 Werkbaar werk in sectoren 2013

De publicatie werkbaar werk in sectoren 2013 omvat een technische nota en dertien sectorprofielen.

Technische nota werkbaar werk in sectoren 2013

In de technische nota vind je de methodologische basis voor de sectorprofielen die voor deze sectoren werden opgemaakt. Centraal staat de evolutie van de vier werkbaarheids-indicatoren (psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privébalans) en de zes risico-indicatoren (werkdruk, emotionele belasting, taakvariatie, autonomie, relatie directe leiding en arbeidsomstandigheden).

Het eerste deel beschrijft de methodiek die voor de analyse van de individuele sectoren werd gehanteerd. Daarna volgt een deel per sector waarin voor 2013 de werkbaarheids- en de risico-indicatoren worden getoetst op het verschil met het gemiddelde voor Vlaanderen. Per sector wordt ook grafisch een synthetisch overzicht gemaakt van de verschillen tussen 2004 en 2013.

technische nota Werkbaar werk in sectoren: 2013

De dertien sectorprofielen omvatten:

- de evolutie van werkbaar werk per sector voor de periode 2004-2013;
- een vergelijking van werkbaar werk per sector voor Vlaanderen in 2013;
- het risicoprofiel voor de werkbaarheidsknelpunten per sector in 2013;
- de gegevens over arbeidstijden, werkloosheidsrisico en verloopintentie, pendeltijden, haalbaarheid pensioen en ongewenst gedrag per sector in 2013.

Sectorprofiel voedingssector

Minder dan de helft (46,1%) van de werknemers in de voedingssector heeft een werkbare job. Ook in 2004 was dat het geval (47,6%). Van alle werknemers in de sector heeft 29,5% werkstress en 24,2% motivatieproblemen; 26,2% ervaart een gebrek aan leerkansen en 12,8% heeft problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. In vergelijking met het Vlaams gemiddelde vinden we in de sector meer motivatieproblemen en jobs die onvoldoende leerkansen bieden.

sectorprofiel 2004-2013 voedingssector

■ Sectorprofiel bouwsector

Het percentage werkbare jobs nam in de bouwsector toe van 51,1% in 2004 tot 58,9% in 2013. Vooral op het vlak van leermogelijkheden en werk-privébalans werd een vooruitgang geboekt. Het aandeel dat voldoende leermogelijkheden in de job ervaart nam toe van 79,5% tot 85,1% en het aandeel met een evenwichtige werk-privébalans steeg van 87,8% tot 91,3%. Die scores zijn ook beter dan het gemiddelde voor alle Vlaamse werknemers.

 [sectorprofiel 2004-2013 bouwsector](#)

■ Sectorprofiel transportsector

Minder dan de helft (46,4%) van de werknemers in de transportsector heeft een werkbare job. De werkbaarheidsgraad is hiermee op het peil van 2004 gebleven. Van alle werknemers in de sector heeft 32,2% werkstress en 23,1% motivatieproblemen; 30,2% ervaart een gebrek aan leerkansen en 15,4% heeft problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Op het vlak van leerkansen en werk-privébalans scoort de sector zwakker dan gemiddeld.

 [sectorprofiel 2004-2013 transportsector](#)

■ Sectorprofiel metaalsector

Iets meer dan de helft (52,8%) van de werknemers in de metaalsector heeft een werkbare job. De werkbaarheidsgraad is hiermee op het peil van 2004 gebleven. Op het vlak van werkstress, motivatie, leerkansen en werk-privébalans wordt geen verbetering geboekt. In vergelijking met het Vlaams gemiddelde scoort de sector iets beter op het vlak van de werk-privébalans maar vinden we meer jobs die weinig motiveren en leerkansen bieden.

 [sectorprofiel 2004-2013 metaalsector](#)

■ Sectorprofiel chemische industrie

In de chemische industrie heeft 54,9% een werkbare job in 2013. De werkbaarheidsgraad is hiermee op het peil van 2004 gebleven. Wel zijn in die periode meer jobs met leerkansen gecreëerd. Het percentage jobs met voldoende leermogelijkheden nam toe van 79,5% tot 85,1%. De sector scoort hiermee beter dan gemiddeld. Van alle werknemers in de sector heeft 29,9% werkstress, 21,8% motivatieproblemen en ervaart 11,5% problemen om werk en privé goed op elkaar af te stemmen.

 [sectorprofiel 2004-2013 chemische industrie](#)

■ Sectorprofiel horecasector

In de horeca heeft 47,2% een werkbare job. Dat is niet significant beter dan in 2004. Van alle werknemers in de sector heeft 27,8% werkstress en 21,1% motivatieproblemen; 28,9% ervaart een gebrek aan leerkansen en 15,2% heeft problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Op het vlak van leerkansen en werk-privébalans scoort de sector zwakker dan gemiddeld.

🔗 sectorprofiel 2004-2013 horecasector

■ Sectorprofiel zakelijke dienstverleningssector

Iets minder dan de helft (47,3%) heeft een werkbare job in de sector van de zakelijke dienstverlening. Dat is niet significant beter dan in 2004. Van alle werknemers in de sector heeft 31,6% werkstress en 24,1% motivatieproblemen; 22,7% ervaart een gebrek aan leerkansen en 12,8% heeft problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Het gebrek aan leerkansen en motivatieproblemen komt in de sector meer dan gemiddeld voor.

🔗 sectorprofiel 2004-2013 zakelijke dienstverleningssector

■ Sectorprofiel post- en telecommunicatiesector

48,4% van de werknemers in de sector heeft werkbaar werk. De werkbaarheidsgraad blijft daarmee op het niveau van 2004. Het percentage jobs dat voldoende leerkansen biedt stijgt tussen 2004 en 2013 wel van 69,8% tot 78,2%. Voor de andere werkbaarheidsindicatoren zijn de cijfers niet significant gewijzigd. Van alle werknemers in de sector heeft 29,2% werkstress, 27,5% motivatieproblemen en ervaart 10,6% problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Het aandeel met motivatieproblemen ligt hoger dan gemiddeld (18,1%) voor alle werknemers in Vlaanderen.

🔗 sectorprofiel 2004-2013 post- en telecommunicatiesector

Sectorprofiel handelssector

In de handel is de werkbaarheidsgraad tussen 2004 en 2013 significant gestegen van 45,6% tot 50,2%. De sector noteert vooral een verbetering op het vlak van jobs die voldoende leerkanen bieden. Die nemen in deze periode toe van 69,2% tot 74,4%. Voor de andere werkbaarheidsindicatoren zijn de cijfers niet significant gewijzigd. Van alle werknemers in de sector heeft 28,3% werkstress, 19% motivatieproblemen en ervaart 10,3% problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Hoewel de sector een verbetering noteert voor jobs met leerkanen, blijft de score nog onder het niveau van het gemiddelde voor Vlaanderen.

 sectorprofiel 2004-2013 handelssector

Sectorprofiel financiële sector

Iets meer dan helft (54,1%) van de werknemers in de financiële sector heeft een werkbare job in 2013. In 2004 was dat 51,4%. Het aandeel van de werknemers dat problemen heeft om werk en privé goed op elkaar af te stemmen daalde van 13,9% tot 9,8%. Van alle werknemers in de sector heeft 33,2% werkstress en 23,8% motivatieproblemen; 11% ervaart een gebrek aan leerkanen, dat is minder dan gemiddeld voor werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt (18%). Het percentage met motivatieproblemen ligt echter hoger dan gemiddeld (18,1%).

 sectorprofiel 2004-2013 financiële sector

Sectorprofiel welzijn en gezondheid

Voor bijna 6 op de 10 werknemers is het goed werken in de gezondheids- en welzijnssector. In vergelijking met de gemiddelde werknemer in Vlaanderen hebben ze meer motiverend werk, voldoende leerkanen en kunnen ze werk- en privéleven beter op elkaar afstemmen. Alleen de deelsector van de rusthuizen laat opvallend lagere cijfers optekenen. Hier heeft slechts 51,4% werkbaar werk. Dat komt vooral door het groot aandeel werknemers met werkstress (35,3%) en een gebrek aan leerkanen (21,2%).

 sectorprofiel 2004-2013 welzijn en gezondheid

■ Sectorprofiel onderwijssector

In de onderwijssector heeft iets meer dan de helft (55,1%) van alle medewerkers (leerkrachten, directie, ondersteunend personeel) een werkbare job. Dat is vergelijkbaar met het Vlaams gemiddelde (54,6%). Terwijl de situatie in Vlaanderen tussen 2004 en 2013 licht verbetert, zien we in de onderwijssector dat de werkbaarheidsgraad sedert 2007 in dalende lijn gaat. Dat heeft vooral te maken met een toenemende werkstress in de sector.

 [sectorprofiel 2004-2013
onderwijssector](#)

■ Sectorprofiel openbaar bestuur

Het werkbaarheidsprofiel van het openbaar bestuur in Vlaanderen vertoont geen gelijkvormig beeld. In vergelijking met het Vlaams gemiddelde (54,6%) tekenen we bij de overheidsadministratie (58,7%) en politie/defensie (66,2%) betere werkbaarheidscijfers op. Het openbaar vervoer, waar de helft (49,6%) een werkbare job heeft, doet het een stuk slechter.

 [sectorprofiel 2004-2013
openbaar bestuur](#)

■ Sectorprofiel 2013 gas-water-elektriciteit

In 2013 heeft 62,4% van de werknemers in de sector gas-water-elektriciteit werkbaar werk. De andere werknemers worden geconfronteerd met één of meerdere werkbaarheidsproblemen. Voor de verschillende werkbaarheidsindicatoren bedragen de scores: 27,6% voor werkstress, 19,9% voor motivatieproblemen, 10,6% voor een gebrek aan leeransen en 10,5% voor problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen.

 [sectorprofiel 2013
gas-water-elektriciteit](#)

Informatiedossier Wat maakt werk werkbaar 2004-2007- 2010-2013? werknemers

Dit dossier bekijkt hoe werkbaarheid beïnvloed wordt door de arbeidssituatie van de werknemer. Meer bepaald gaat het om een onderzoek naar de impact van de zes risicofactoren in de arbeidssituatie (werkdruk, emotionele belasting, taakvariatie, autonomie, ondersteuning door de directe leiding, arbeidsomstandigheden) op de vier aspecten van werkbaar werk (psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden, werk-privébalans).

informatiedossier Wat maakt werk werkbaar 2004-2007-2010-2013? werknemers

Rapport Knipperlicht voor burn-out

9,6% van de werknemers en 10,2% van de zelfstandige ondernemers in Vlaanderen kampen in 2013 met acute psychische vermoeidheid of burn-outklachten. Deze percentages komen overeen met ongeveer 220.000 werknemers en 33.000 zelfstandige ondernemers. Ze zijn aan het werk, maar slagen er niet meer in om 100% adequaat te functioneren in hun job. In een beleid dat zich richt op duurzame inzetbaarheid van de beroepsbevolking is aandacht voor burn-outklachten essentieel. Deze klachten komen voor in alle leeftijdsgroepen, maar de kans neemt toe met de leeftijd. Bij werknemers ligt het percentage burn-outklachten hoger bij vrouwen en bij voltijdse werknemers. Daarnaast hebben (midden)kaders en onderwijspersoneel meer kans een burn-out te krijgen dan andere beroepsgroepen. De voornaamste oorzaken van een burn-out zijn hoge werkdruk en emotionele belasting.

rapport Knipperlicht voor burn-out

Contactpersonen

Ria Bourdeaud'hui,
tel. 02 209 01 68,
rbourdeaudhui@serv.be

Stephan Vanderhaeghe,
tel. 02 209 01 72,
svanderhaeghe@serv.be

Frank Janssens,
tel 02 209 01 64,
fjanssens@serv.be

Website

www.werkbaarwerk.be

7. Toolkit Werken aan werkbaar werk

Wat is de toolkit?

De toolkit is een website die:

- wil sensibiliseren rond werkbaar werk. We leggen uit wat werkbaar werk is, het belang ervan en we maken duidelijk hoe je er concreet aan kan werken.
- iedereen die werk wil maken van werkbaar werk wil ondersteunen. Daarvoor brengen we tools en leerrijke praktijken samen die kunnen helpen, ondersteunen of inspireren om op organisatieniveau aan de slag te gaan rond 'werkbaar werk' en stellen ze beschikbaar via de website.
- data van de werkbaarheidsmonitor toegankelijk wil maken. Er is een interactieve data-tool waar je als gebruiker zelf kiest welke gegevens van de werkbaarheidsmonitor jou interesseren. Deze informatie wordt laagdrempelig en visueel eenvoudig weergegeven.

Activiteiten in 2014

Op 18 maart 2014 werd het ESF-project afgesloten met een event waarin de praktijk centraal stond. Wat doen HR-verantwoordelijken, bedrijfsleiders, vakbondsafgevaardigden, preventie-adviseurs, sectorconsulenten, consultants en organisatiedeskundigen om het werk werkbaarder te maken of werkbaar te houden? Welke aspecten kan je aanpakken? Hoe organiseer je het overleg? Wat hebben competentiebeleid, loopbaanbeleid en organisatieverandering te maken met werkbaar werk? Welke tools kan je inzetten?

De partners in het ESF-project Werken aan werkbaar werk (Voka Kamers van Koophandel Oost-Vlaanderen en Halle-Vilvoorde, Unizo, ABVV, ACV, ACLVB, Resoc Mechelen, VOV Lerend Netwerk, Flanders Synergy, VERSO) presenteerden tijdens de parallelsessies goede voorbeelden en gingen in discussie met de deelnemers over hoe ook zij in hun organisatie kunnen werken aan werkbaar werk.

Een verslag van de workshops en presentaties vind je op www.werkbaarwerk.be/werkbaarwerk/praktijken.

Contactpersoon

Brigitte Lauwers, tel. 02 209 01 70, blauwers@serv.be

Website

www.werkbaarwerk.be

De Stichting Innovatie & Arbeid werkt de toolkit op regelmatige basis bij.

8. Sectortrajecten werkbaar werk 2013-2015

Waarover gaat het project?

In uitvoering van het VESOC-loopbaanakkoord uit 2012 werden in 19 sectoren initiatieven genomen om werkbaar werk op de overlegagenda te plaatsen, de specifieke sectorale werkbaarheidsuitdagingen in kaart te brengen en concrete acties op te zetten op het terrein. Deze sectorale werkbaarheidstrajecten worden gerealiseerd via addenda bij de sectorconvenanten en gefinancierd via een specifieke ESF-oproep. Alle sectorprojecten werden opgestart in de loop van 2013 en lopen in de meeste gevallen nog tot juni 2015.

De SERV-partners hebben (in overleg met het departement WSE en het ESF-agentschap) aan de Stichting Innovatie & Arbeid de opdracht gegeven om in de loop van 2015 de sectorale initiatieven in het kader van de addenda werkbaarheid onder de loep te nemen i.f.v. beleidsmatige lessen rond drempels en succesfactoren voor een sectorale werkbaarheidsaanpak.

Projectaanpak

Het project wil via diepte-interviews met de experts van de betrokken sectorfondsen de ontwikkelde werkbaarheidsaanpak in de betrokken sectoren gedetailleerd in kaart brengen: wat zijn ervaringen met en bevindingen van onderzoek en analyse van de sectorspecifieke werkbaarheidsvraagstukken? Op welke aspecten van werkbaarheid werd in het addendumtraject ingezet? Welke sensibiliserende acties werden georganiseerd? Is er ook sprake van het opzetten van concrete experimenten op het (ondernemings)terrein? Wat is de doorwerking van het project: in welke mate zal werkbaarheid als aandachtspunt verder meegeenomen worden in de reguliere werking van het sectorfonds en het sectoraal sociaal overleg?

Dit beschrijvend onderzoek vormt de opstap naar het formuleren van een aantal beleidsmatige lessen i.v.m. de (toekomstige) sectorale aanpak van werkbaarheidsvraagstukken. Dit betekent dat we zicht krijgen op meerwaarde en effecten van de gelopen addenda-trajecten, maar ook op de knelpunten bij de uitwerking van het werkbaarheidsproject en op de obstakels voor de borging van de resultaten ervan.

Een afgeleide doelstelling van het project is het zoeken naar de mogelijkheden voor een ruimere verspreiding en valorisatie van de ontwikkelde aanpakmethodieken. Daarbij zal werk worden gemaakt van de integratie van tools en good practices uit de sectorale werkbaarheidstrajecten in www.werkbaarwerk.be.

Resultaten

In 2014 werd via desk research van de ESF-aanvraagdossiers en een workshop met de betrokken sectorconsulenten een eerste inventaris en tussentijdse stand van zaken van de lopende werkbaarheidsprojecten opgemaakt.

Contactpersoon

Frank Janssens, tel. 02 209 01 64, fjanssens@serv.be

9. Competentieversterking van jongeren op een arbeidsmarktgerichte leerweg

Waarover gaat het project?

Het onderzoek richt zich op het werkplekleren binnen de kwalificerende, alternerende vormen van het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding, zijnde het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) en de leertijd via Syntra. Aanleiding is de overheveling van het Industrieel Leerlingenwezen en de Start- en Stagebonussen naar het Vlaams niveau in het kader van de zesde staatshervorming.

Het onderzoek brengt de visie van een aantal sectoren op het stelsel van Leren en Werken, vooral het aspect werkplekleren, in kaart. Het is de bedoeling een beter zicht te krijgen (1) op de ervaringen van de sectoren met Leren en Werken en wat zij als sterktes en zwaktes van het systeem zien en (2) welke aandachtspunten, inzichten en suggesties de sectoren vanuit de dagdagelijkse praktijk van werkplekleren in de sector aanreiken in functie van de toekomstige vormgeving van een nieuw/vernieuwd stelsel van Leren en Werken.

De rol van de sociale partners op sectoraal en op regionaal/lokaal niveau en de betrokkenheid van bedrijven vormen een specifiek aandachtspunt.

De zesde staatshervorming, de evaluatie van het decreet Leren en Werken, het ESF-transnationaal project 'Naar een optimalisering van het landschap leren en werken' (promotor: Departement WSE) en de mogelijke hertekening die daarop zal volgen (cf. Vlaams regeerakkoord 2014-2019) heeft verstrekkende gevolgen voor Leren en Werken. Het onderzoek van de Stichting Innovatie & Arbeid wil een aantal inzichten, pistes en suggesties samenbrengen die in het sociaal overleg en door beleidsmakers, waar nuttig of relevant, kunnen worden meegenomen.

Projectaanpak

Een aantal sleutelpersonen uit de sectoren worden in diepte-interviews bevraagd:

1. de voorzitter van het sectorfonds;
2. de ondervoorzitter van het sectorfonds, zodat in het onderzoek zowel een sociale partner van werkgeverszijde als van werknemerszijde gehoord worden;
3. de directeur van het sectorfonds, indien gewenst bijgestaan door een of meerdere sectorconsulenten.

De volgende 12 sectoren zijn bij het onderzoek betrokken: auto/garage, bedienden, bouw, elektriciens, groene sectoren, horeca, hout, kappers, metaal (arbeiders), scheikundige nijverheid, social profit, voeding.

Het project wordt begeleid en opgevolgd door de SERV-commissies Onderwijs en Arbeidsmarkt.

Resultaten

Het project werd op 7 mei 2014 door het dagelijks bestuur van de SERV goedgekeurd en op 16 september 2014 verder geconcretiseerd in de SERV-commissie Onderwijs.

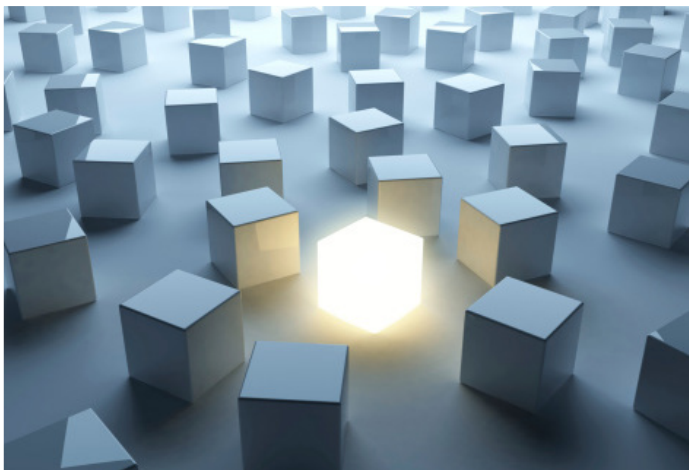
In het onderzoeksrapport, dat in het voorjaar van 2015 zal worden opgeleverd, zal globaal over verschillende thema's heen en op een geanonimiseerde wijze worden gerapporteerd.

Contactpersoon

Leen Baisier, tel. 02 209 01 69,
lbaisier@serv.be

10. Innovatief en duurzaam aanbesteden

Waarover gaat het project?

Innovatief aanbesteden is een methodiek waarbij de overheid op een alternatieve manier innovatieve oplossingen aanboort om haar dienstverlening te verbeteren en maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. In het onderzoek wordt nagegaan welke middelen de Vlaamse overheid hiervoor inzet (zoals het kenniscentrum innovatief aanbesteden en de projectgelden) en wat de aard is van de afgeronde, lopende en toekomstige projecten. Ook het aspect van duurzaam aanbesteden wordt in het onderzoek meegenomen. Bij duurzame overheidsopdrachten integreert de aanbestedende overheid milieu-, sociale- en economische criteria in alle fases van haar overheids-

opdracht. Tijdens het proces van aanbesteding wordt gezocht naar oplossingen die de minste impact hebben op het milieu gedurende de volledige levenscyclus en die bovendien sociaal en ethisch verantwoord zijn.

Het thema innovatief en duurzaam aanbesteden is opgenomen in het werkprogramma van de SERV. De commissie Economie van de SERV volgt deze thematiek op in het kader van haar advisering over beleidsondersteuning van innovatie in Vlaamse bedrijven.

Projectaanpak

Het onderzoek verloopt in vier fasen:

1. In een eerste fase wordt het begrippenkader en de Europese regelgeving met betrekking tot innovatief en duurzaam aanbesteden in kaart gebracht.
2. In een tweede fase wordt een analyse gemaakt van de systemen van innovatief en van duurzaam aanbesteden die de Vlaamse overheid hanteert. Hierbij wordt uitgegaan van de concrete werking van enerzijds het project innovatief aanbesteden (gecoördineerd door het IWT) en anderzijds de actieplannen duurzame overheidsopdrachten.
3. In een derde fase worden buitenlandse goede voorbeelden of best practice cases in kaart gebracht. Hierbij worden de cases vergelijkend beschreven op relevante kenmerken zoals: type maatregel, middelen, aard van de deelnemende bedrijven, enz. De criteria zullen geselecteerd worden op basis van de bevindingen in de eerste fase. Bij het beschrijven van de voorbeelden wordt nagegaan in welke mate KMO's deelnemen aan innovatief en duurzaam aanbesteden, met de achterliggende vraag hoe de deelname van KMO's te verbeteren of te stimuleren.
4. Gesprekken met actoren uit het veld worden vooral in een vierde fase voorzien. Hierbij wordt nagegaan waar zich in Vlaanderen de knelpunten en opportuniteiten bevinden voor innovatief aanbesteden.

Resultaten

In 2014 is vooral gewerkt op de eerste drie fasen. De publicatie van het rapport is voorzien voor het voorjaar van 2015.

Contactpersoon

Gert Verdonck, tel. 02 209 01 65, gverdonck@serv.be

11. Valorisatie en vorming

De Stichting Innovatie & Arbeid hecht veel belang aan een brede valorisatie van haar onderzoek. Het onderzoek wordt immers opgezet om tot concrete resultaten en toepassingen in het bedrijfsleven en op de werkvloer te kunnen bijdragen. De onderzoekskennis wordt op een zo ruim mogelijke en praktische wijze ten dienste gesteld van sociale partners en andere belanghebbenden.

Organisaties (bedrijven, vakbonden, beroeps- en sectororganisaties, onderwijsinstellingen e.a.) kunnen een beroep doen op de Stichting Innovatie & Arbeid ter ondersteuning van vormingssessies, cursussen, studiedagen, infovergaderingen, seminaries, enz. Die ondersteuning

kan verschillende vormen aannemen: informatie verstrekken, input leveren voor een vormingsprogramma (actueel onderzoeksmateriaal ter beschikking stellen, inhoudelijk ondersteunen van vormingswerkers en/of kaders) of het geven van uiteenzettingen of workshops.

Initiatieven

In 2014 werkte de Stichting mee aan een 125-tal valorisatie- en vormingsinitiatieven.

Werkbaar werk of een deelaspect ervan (werkbaar werk in een sector, motivatieproblemen, werk-privébalans, burn-out, enz.) blijft een veel gevraagd thema. Tijdens vormings- en/of infosessies voor vakbondsafgevaardigden, werkgevers, HR-verantwoordelijken, arbeidsgeneesheren, preventieadviseurs en sectorverantwoordelijken lichtten we de cijfers uit de Werkbaarheidsmonitor 2013 toe. Daarnaast gingen we met groepen deelnemers aan de slag rond de vraag: wat maakt werk werkbaar? Wat maakt werk niet werkbaar? Met behulp van de toolkit Werken aan werkbaar werk konden deelnemers een plan van aanpak uitwerken of hiervoor een aanzet geven.

In vormingen rond competentiebeleid en -ontwikkeling werkten we onder meer met het simulatiespel 'Ruimte voor competenties'. Het spel geeft deelnemers inzicht in wat competenties zijn en hoe ze inzetbaar zijn in het ontwikkelen van medewerkers. Deelnemers kunnen na het spelen van het spel zelf kerncompetenties formuleren voor hun bedrijf, afdeling of een bepaalde functie. We speelden het spel o.a. met een Europese delegatie die via een CEDEFOP-studieweek het competentiebeleid in Vlaanderen kwamen bestuderen. Naar aanleiding van het onderzoeksproject 'Competentiebehoeften en opleiding in de kunststofverwerkende industrie' organiseerden we samen met de sectororganisatie twee studiedagen.

Met de administratieve medewerkers van een logistiek bedrijf en met studenten personeelswerk speelden we het Teamspel. Waarom zet een organisatie de stap naar teamwerk? Wat betekent dat dan voor de medewerkers, voor de leidinggevenden, het management van het bedrijf? Hoe flexibel is een team? Wie stuurt, wie bewaakt de kwaliteit? Allemaal vragen die aan bod komen in de nabespreking van het spel.

Het thema 'uitbesteden en onderaannemen' komt aan bod in het Toeleveringsspel en het Uitbestedingsspel. Deze spelen geven deelnemers inzicht in enerzijds het just-in-time productiesysteem en alle mogelijke gevolgen ervan, en anderzijds in de factoren die een rol spelen in de make-or-buy beslissing. We speelden het spel met masterstudenten Economische Wetenschappen van de KU Leuven. Tijdens het spel kruipen studenten in de rol van bedrijfsmanagers die moeten nadenken over welke activiteiten ze zullen uitbesteden, hoe ze samen zullen werken met andere bedrijven, welke contracten ze onderhandelen en afsluiten en wat dit betekent voor hun investeringen en personeelsbeleid.

Ook het onderzoek over innovatiestructuren en het onderzoek over Het Nieuwe Werken werden op verschillende fora voorgesteld. Zo waren er heel wat vragen naar waarom organisaties de stap naar Het Nieuwe Werken zetten, wat de voordelen en sterke punten en mogelijke valkuilen zijn.

Ongeveer 80% van de valorisatie-activiteiten van de Stichting hadden een directe link met onderzoek dat loopt of net werd afgerond. Ongeveer 20% van de activiteiten was gebaseerd op bestaand materiaal van de Stichting (vooral simulatiespelen en ready to go vormingsmateriaal).

55% van de activiteiten werden georganiseerd of geïnitieerd door de vakbonden, 20% door werkgeversorganisaties, 10% door de sectorfondsen, 5% door scholen en universiteiten, 5% door preventiediensten en 5% door anderen.

In totaal bereikten we in 2014 iets meer dan 3.400 deelnemers.

Een volledig overzicht van thema's waarrond wij vorming geven of instrumenten hebben ontwikkeld vind je op de website van de Stichting.

Zelf aan de slag

Om vormingswerkers, opleidingsverantwoordelijken en docenten die op zoek zijn naar duidelijke informatie voor een opleiding/cursus al een aardig eind op weg te helpen, werkte de Stichting Innovatie & Arbeid vormingspakketten uit. Deze pakketten zijn modulair samengesteld, zowel wat betreft de inhoud als de werkvormen. Dit betekent dat iedere organisator of samensteller van een cursus zelf een selectie kan maken uit het pakket dat het best aansluit bij de eigen doelstellingen en het doelpubliek van de cursus.

De beschikbare vormingspakketten zijn:

- Werkstress, achtergronden en aanpak;
- Andere tijden, andere bedrijven?;
- De klok rond: een vormingspakket over gezondheidsrisico's en sociaal leven in ploegenarbeid.

Wie een complex thema wil behandelen waarin allerlei factoren een rol spelen, waarbij het eerder gaat om evoluties en mechanismen dan om exacte informatie en wie vooral deelnemers hierin een inzicht wil geven, kan gebruik maken van een simulatiespel.

De beschikbare simulatiespelen zijn:

- het Toeleveringsspel: een simulatiespel over just-in-time produceren en leveren en onderaanneming;
- het Netwerkspel: een simulatiespel over uitbesteden en samenwerking tussen toeleveranciers;
- het Teamspel: een simulatiespel over veranderingen in het werk van medewerkers en leidinggevenden door de invoering van teamwerk;
- Wie verdient het?: een simulatiespel over variabele beloning;
- Ruimte voor competenties: een simulatiespel over competentiebeleid en competentieontwikkeling.

Contactpersonen

Brigitte Lauwers, tel. 02 209 01 70, blauwers@serv.be

Jos Coenen, tel. 02 209 01 61, jcoenen@serv.be

Website

Bekijk het aanbod en de dienstverlening:

[Vorming Stichting Innovatie & Arbeid](#)

Hoofdstuk 3 Competentieteam

1. Herziening volledige eerste release Competent

Met de herziening van alle Competentfiches (beroepsprofielen) die in 2013 werden opgeleverd, heeft het Competentieteam in 2014 alle 530 fiches uit de eerste release aan een grondige kwaliteitscheck onderworpen. Ook nu weer werd gewerkt aan de accuraatheid van de vertaling uit het Frans, aan het wegwerken van overlap, het herschrijven van definities in functie van de verstaanbaarheid en aan de correcte verwijzing naar de vereiste attesten of certificaten. Ook het 'kunnen' werd met een kritisch oog bekeken opdat het concreter zou zijn en beter zou aansluiten bij de activiteit waarmee het overeenstemt. In 2014 waren bij ongeveer een derde van de fiches experts en valideerders uit de sectoren betrokken.

Ook in 2014 werden de updates van de moederdatabank ROME (Répertoire Opérationnel des Métiers et des Emplois) van Pôle emploi (de Franse VDAB) door het Competentieteam van de SERV kritisch geëvalueerd en in afspraak met de VDAB doorgevoerd in Competent. Zo zijn er drie actualiseringen gebeurd op basis van de updates van de ROME. Dit complementair aan de kwaliteitscontrole en updates van de SERV zelf.

2. Competent en de Vlaamse kwalificatiestructuur

Begin 2014 heeft de SERV een akkoord afgesloten met het Agentschap voor Kwaliteit in Onderwijs en Vorming (AKOV) dat onder meer de opdracht heeft om de Vlaamse kwalificatiestructuur vorm te geven. Door dit akkoord heeft AKOV toegang tot de databank van Competent om die te gebruiken in een interne applicatie die dient om de beroepskwalificatiedossiers op te stellen. Zo is weer een stap vooruit gezet in het bereiken van de beleidsdoelstelling om in Vlaanderen met één databank te werken voor arbeidsmarktservices en kwalificaties om de uitwisseling van gegevens mogelijk te maken.

3. De internationale en Belgische relatie

Begin 2014 werd elke fiche in Competent gekoppeld aan de internationale beroepenclassificatie ISCO-08 (International Standard Classification of Occupations). Online databanken voor beroepen hebben vaak een eigen specifieke indeling of zijn opgesteld in slechts één taal. Dit

bemoeilijkt de onderlinge uitwisseling van gegevens tussen databanken die in de verschillende landen worden gebruikt. Doordat Competent gebaseerd

is op ROME was er al uitwisseling mogelijk met Frankrijk. De recente koppeling aan de ISCO ondersteunt nu ook de uitwisseling van gegevens op Europees niveau.

Het Competentieteam volgt ook de Europese ontwikkelingen op het vlak van beroepen en sectoren op. Meer bepaald wordt de ontwikkeling van de Europese taxonomie van beroepen en kwalificaties (ESCO European Taxonomy of Skills, Competences, Occupations and Qualifications) opgevolgd. Concreet gebeurt dit door participatie in de Cross Sector Skills Council van ESCO en in samenwerking met de VDAB.

De koppeling van de Competentfiches aan de ISCO-08 is ook in relatie tot ESCO en EURES belangrijk omdat die ook aan ISCO-08 zijn of worden gerelateerd.

Het Competentieteam blijft ook in overleg met Pôle emploi in functie van de kwaliteit van de databank, om af te stemmen en eventueel gezamenlijk met de VDAB actie te ondernemen om ROME/Competent op het Europese niveau te tillen.

In 2014 werd ook gestart met de vertaling van Competent naar het Frans in het kader van een mogelijk gebruik van Competent door de andere Belgische bemiddelingsdiensten. Dit project wordt getrokken door de VDAB, in nauwe samenwerking met de SERV.

4. Europees bezoek

In 2014 organiseerde het Competentieteam een tweede Europees studiebezoek over Competent. 9 deelnemers uit 8 verschillende landen (Duitsland, Turkije, Portugal, Roemenië, Griekenland, Oostenrijk, Litouwen en Tsjechië) waren te gast in Brussel. De bezoekers maakten kennis met Competent als ondersteunend instrument voor nieuwe arbeidsmarktdiensten en een efficiënte loopbaanbegeleiding in Vlaanderen.

De deelnemers werkten o.a. in organisaties voor arbeidsbemiddeling, universiteiten, organisaties voor vorming en opleiding, e.d.

Ze leerden Competent kennen vanuit vier invalshoeken:

1. de opbouw van Competent;
2. de rol van Competent in het ontwikkelen van een aangepaste dienstverlening op de arbeidsmarkt;
3. de rol van Competent in het ontwikkelen van de Vlaamse Kwalificatiestructuur;
4. de mogelijkheden voor het gebruik van Competent in sectoren en organisaties.

Tussen de uitstappen en toelichtingen door kregen de deelnemers de tijd om zichzelf en hun organisaties voor te stellen. Dat leverde interessante inzichten op over hoe verschillende Europese landen beroependatabanken of beroepsprofielen ontwikkelen voor arbeidsmarktdienstverlening en/of opleidingsdoeleinden.

De SERV organiseerde deze Europese Study Visit met de steun van de Vlaamse overheid, EPOS vzw, de Europese commissie voor Onderwijs en Cultuur en Cedefop.

5. Blijven communiceren

Het Competentieteam blijft communiceren over Competent en participeren in projecten waar het zinvol is om een inbreng te doen vanuit Competent.

Zo neemt het Competentieteam deel aan de stuurgroep van het PILOT-project van de KHLimburg, Allanta en VDAB, werd een toelichting gegeven aan Actiris in functie van de vertaling van Competent en het gebruik ervan door Actiris, en is een toelichting gegeven aan medewerkers van Pôle emploi.

De pagina over Competent blijft één van de drukst bezochte onderdelen van de SERV-website. Bezoekers komen van allerlei organisaties, maar de groep van bezoekers uit onderwijs blijkt de grootste te zijn.

Contactpersoon

Leen Vanaerschot, tel. 02 209 01 55, lvanaerschot@serv.be

Website

www.competent.be

Hoofdstuk 4 Begeleidingscommissie Pendelfonds

Sinds begin 2007 is in het kader van het Pendelplan het Pendelfonds operationeel. Het Pendelfonds ondersteunt acties die ondernemingen of instellingen en organisaties opzetten voor een duurzamer woon-werkverkeer. Binnen de SERV functioneert een begeleidingscommissie die de bevoegde minister moet adviseren over de ingediende projecten en over de opvolging van de goedgekeurde projecten.

De sociale partners hebben in deze commissie een doorslaggevende stem.

1. Projectoproepen

Niettegenstaande de uitdrukkelijke oproep werden in 2014 geen nieuwe Pendelfondsoproepen gelanceerd.

2. Opvolgingsrapporten

De lopende projecten leggen jaarlijks een opvolgingsrapport voor waarover de begeleidingscommissie de minister adviseert. De minister beslist vervolgens over het verder gebruik en verspreiding van deze adviezen. In 2014 werden zo 34 adviezen opgemaakt en aan de minister bezorgd, waaronder 14 adviezen van projecten die de volledige duur van vier jaar hadden doorlopen.

3. Evaluatie Pendelfonds

Op 22 januari 2014 heeft de SERV een **advies** uitgebracht over de hervorming van de strategische adviesraden. Hierin stellen de sociale partners dat het debat over de verdere werking van het Pendelfonds best kan gebeuren in het kader van een evaluatie van het bredere mobiliteitsbeleid. De middelen van het Pendelfonds komen echter uit het budget van het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2003-2004 en uit de middelen voor het Meerbanenplan (2006-2009). Deze bedroegen jaarlijks 2,74 miljoen euro.

Daarom wensen de sociale partners het Pendelfonds te behouden als instrument om duurzame woon-werkmobiliteitprojecten te financieren. De begeleidingscommissie vraagt aan de Vlaamse Regering om werk te maken van de beleidsaanbevelingen die gemaakt werden naar aanleiding van het Mobiliteitsverslag 2013 van de MORA:

- Bij de beoordeling van projecten voorrang te gegeven worden aan experimentele maatregelen omdat zij een draagvlak kunnen creëren voor een toekomstig beleid.
- Het Pendelfonds niet aan te wenden om structurele vervoersarmoede op te lossen.
- De problematiek van de moeilijk bereikbare bedrijventerreinen een structurele oplossing te bieden.
- De beleidsrelevante informatie uit de Pendelfondsprojecten te laten doorstromen naar de juiste wegbeheerder of vervoersoperator.
- Structureel communicatie te voeren rond de goede voorbeelden. Niet om de bekendheid van het Pendelfonds te vergroten, maar om bedrijven te motiveren om zelf maatregelen te nemen ter verduurzaming van hun woon-werkverkeer.

De sociale partners hebben ten aanzien van de vorige en huidige Vlaamse Regering een aantal voorstellen geformuleerd om de werking van het Pendelfonds eenvoudiger, maar ook strategischer te maken. Gegeven de financiering van het Pendelfonds vinden de sociale partners dat hierover overleg moet gevoerd worden binnen het VESOC-kader.

Er kwam tot op heden geen antwoord van de Vlaamse Regering, noch op de consensusnota, noch op de vraag om een negende oproep voor Pendelfondsprojecten te lanceren.

Contactpersoon

Frank van Thillo, tel. 02 209 01 20, fvthillo@serv.be

Hoofdstuk 5 Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten

1. Opdracht en werking

Om uitzendactiviteiten in Vlaanderen te mogen verrichten is een erkenning vereist. De voorwaarden om deze erkenning te kunnen bekomen zijn vastgelegd in het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling en in het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van voornoemd decreet.

De erkenning wordt, namens de Vlaamse minister van Werk, verleend door het Departement Werk en Sociale Economie, na advies door de Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten die is opgericht binnen de SERV.

De adviescommissie brengt advies uit over de erkenning van bureaus. Deze erkenning wordt verleend voor onbepaalde duur of voor bepaalde duur, bv. een jaar.

Indien er overtredingen door een uitzendbureau worden vastgesteld, kan een erkenning worden omgezet in een erkenning voor zes maanden, of kan, indien het om zware of herhaalde overtredingen gaat, de erkenning worden ingetrokken. Dit gebeurt op voorstel van de adviescommissie.

Het toezicht op de werking van de uitzendbureaus gebeurt door de Vlaamse Inspectie Werk (Afdeling Toezicht en Handhaving binnen het Departement Werk en Sociale Economie) en door de federale sociale inspectiediensten zoals bv. Toezicht Sociale Wetten, Sociale Inspectie of dergelijke.

Het tweede belangrijke luik in de opdracht van de adviescommissie, naast de advisering van erkenningsaanvragen, is het bespreken van de onderzoeksverslagen van de Vlaamse Inspectie Werk. In deze verslagen wordt soms ook verwezen naar vaststellingen die werden gedaan door de federale sociale inspectiediensten.

Indien door de Vlaamse Inspectie Werk ernstige overtredingen op de regelgeving door een uitzendbureau worden gesignaleerd, wordt het betrokken bureau hierover steeds gehoord door de adviescommissie. In sommige gevallen kan deze hoorzitting uitmonden in een sanctie op vlak van de erkenning van het bureau (cf. omzetting of intrekking van de erkenning).

Het derde luik van de opdracht van de adviescommissie bestaat uit het adviseren van de bevoegde Vlaamse minister over de correcte toepassing van de betreffende erkenningsregeling.

2. Activiteiten

Adviezen

In 2014 waren er 11 bijeenkomsten van de Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten. Op deze bijeenkomsten werden 36 adviezen uitgebracht, waarvan 27 over nieuwe erkenningsaanvragen.

Er waren in 2014 20 firma's die een erkenning voor (algemene) uitzendactiviteiten hebben gevraagd. Daarnaast waren er 2 nieuwe aanvragen voor uitzendactiviteiten in de bouw en één aanvraag voor uitzendactiviteiten in de artistieke sector gecombineerd met (algemene) uitzendactiviteiten. 4 firma's vroegen een erkenning voor (algemene) uitzendactiviteiten in combinatie met uitzendactiviteiten in de bouw.

De adviescommissie heeft in 2014 de omzetting van erkenning naar een erkenning voor zes maanden voorgesteld voor één uitzendbureau. Dit advies werd niet gevolgd door het Departement Werk en Sociale Economie, dat namens de bevoegde Vlaamse minister een beslissing neemt.

Hoorzittingen

De adviescommissie heeft in 2014 34 hoorzittingen gehouden met vertegenwoordigers van uitzendbureaus. Van deze 34 hoorzittingen vonden er 20 plaats n.a.v. het indienen van een nieuwe erkenningsaanvraag.

Naar aanleiding van onderzoeksverslagen die de Vlaamse Inspectie Werk aan de adviescommissie heeft overgemaakt, werden 11 hoorzittingen georganiseerd.

Verder vonden nog 3 hoorzittingen plaats n.a.v. RSZ-schulden van uitzendbureaus.

Contactpersoon

Dirk Van Vlem, tel. 02 209 01 90, dvvlem@serv.be

Hoofdstuk 6 Sectorcommissies

1. Goederenvervoer

De sectorcommissie Goederenvervoer werd opgericht op 29 april 1991. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met het goederenvervoer in Vlaanderen: het goederenvervoer over de weg, per spoor, via de binnenscheepvaart, de luchtvaart en het maritiem vervoer.

De sectorcommissie Goederenvervoer is in 2014 niet samengekomen.

2. Hout en Bouw

De sectorcommissie Hout en Bouw werd opgericht op 1 december 1995. Binnen deze gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met het bouwrijp maken van terreinen, burgerlijke en utiliteitsbouw, weg- en waterbouw, bouwinstallaties, afwerking van gebouwen, verhuur van bouw- of sloopmachines met bedieningspersoneel enerzijds en de productie van meubelen, zitmeubelen, matrassen, houten plaatmaterialen, houten bouwelementen, houten verpakkingen en diverse andere houtproducten anderzijds.

De sectorcommissie Hout en Bouw is in 2014 niet samengekomen.

3. Metaal- en Technologische industrie

De sectorcommissie Metaal- en Technologische Industrie werd opgericht op 29 april 1991. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met volgende domeinen: metaalverwerking, de ijzer- en staalproductie, de metaalproducten, de metaalbouw inclusief montageactiviteiten, de machinebouw, de productie van defensie- en veiligheidsmateriaal, van elektrotechniek en elektronica, van informatie- en communicatietechnologie, de vervaardiging van automobiel-, lucht- en ruimtevaartuigen evenals van ander transportmateriaal, de kunststofverwerking inclusief de nieuwe materialen.

De sectorcommissie Metaal- en Technologische industrie is in 2014 niet samengekomen.

4. Textiel en Confectie

De sectorcommissie Textiel en Confectie werd opgericht op 29 april 1991. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met textiel en confectie in Vlaanderen: de bewerking of verwerking van textielstoffen in de diverse stadia van het omvormings- of veredelingsproces, de productie van textielvezels voor scheikundige procedés, het roten en zwingelen van vlas, de confectie en maatwerk van alle artikelen in textielstoffen en de fabricage, de confectie of de omvorming van bestanddelen of van kledingtoebehoren inclusief het verven of reinigen ervan.

De sectorcommissie Textiel en Confectie is in 2014 niet samengekomen.

5. Welzijns- en Gezondheidszorg

De sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg werd opgericht op 21 april 1994. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met de welzijns- en gezondheidszorg in Vlaanderen: onderdelen van het gezondheidsbeleid, de bijstand aan personen, het onthaal en de integratie van inwijkelingen, het bejaardenbeleid en de jeugdbescherming.

De sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg is in 2014 niet samengekomen.

6. Toerisme

De sectorcommissie Toerisme werd opgericht op 31 oktober 2001. Deze commissie heeft als opdracht het sociaal overleg binnen de sector Toerisme op gang brengen. De bedrijfstakken binnen dit sociaal overleg zijn erg verscheiden: de logiesverstreckende bedrijven, de restaurants en cafés, de vermaak- en recreatiebedrijven, de kantoren die organiseren, verkopen en/of bemiddelen (reisbureaus, touroperators, enz.) en het personenvervoer.

De sectorcommissie Toerisme is in 2014 niet samengekomen.

Hoofdstuk 7 Commissie Diversiteit

1. Opdracht en werking

De Commissie Diversiteit werkt rond de evenredige vertegenwoordiging van kansengroepen in het sociaal-economische leven. Binnen de commissie formuleren de sociale partners samen met het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid en het Minderhedenforum adviezen over evenredige arbeidsdeelname, diversiteit en gelijke behandeling.

De commissie komt voort uit de zogenaamde Platformteksten, de akkoorden die in 2002 en 2003 werden gesloten tussen de sociale partners, de kansengroepen en de overheid. In 2009 werd de Commissie Diversiteit met haar drieledige structuur (werkgevers-, werknemers- en kansengroepenorganisaties) wettelijk verankerd in het SERV-decreet.

De Commissie Diversiteit bestaat uit een raad, een dagelijks bestuur en een commissie. De raad van de Commissie Diversiteit bestaat uit 30 leden: 20 leden van de SERV-raad, aangevuld met 5 raadsleden van het Minderhedenforum en 5 raadsleden van het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid. Het dagelijks bestuur van de Commissie Diversiteit bestaat uit het dagelijks bestuur van de SERV aangevuld met een vertegenwoordiger van het Minderhedenforum en een vertegenwoordiger van het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid. De commissie van de Commissie Diversiteit ten slotte, bestaat uit afgevaardigden van de werkgeversorganisaties, de werknemersorganisaties en de kansengroepenorganisaties. De VDAB en het Departement Werk en Sociale Economie wonen de commissievergaderingen met raadgevende stem bij.

In 2014 kwam de commissie 10 keer bij elkaar. Het dagelijks bestuur en de raad van de Commissie Diversiteit kwamen in 2014 niet bijeen.

2. Adviezen

De Commissie Diversiteit bracht in 2014 5 adviezen uit:

- 1 advies op vraag minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding;
- 4 adviezen op eigen initiatief: 1 over psychische problemen, 2 over de monitoring van allochtonen en 1 over hooggeschoolde allochtonen op de arbeidsmarkt.

Advies psychische problemen arbeidsmarkt

Personen met psychische problemen vinden in Vlaanderen nog te moeizaam de weg naar de arbeidsmarkt. Nochtans leeft bij deze groep vaak de wil om te werken en vormt een reguliere job een belangrijk element in het herstelproces. Voor hen die niet meer kunnen werken, ontbreekt vaak een gepaste ondersteuning en statuut. In Vlaanderen vormen personen met psychische problemen een belangrijke (en groeiende) groep.

De Commissie Diversiteit ijvert in dit advies op eigen initiatief in de eerste plaats om het stigma rond psychische problemen weg te werken. Er moet een sterkere focus komen op een preventieve aanpak, zowel in het onderwijs als op de werkvloer. Diverse statuten en uitkeringen waar personen met psychische problemen in terecht komen moeten worden afgestemd tot een stimulerend kader. Er is nood aan betere begeleiding van deze personen alsook van werkgevers die hen kansen willen geven. Een goede en diepgaandere samenwerking tussen werk en welzijn is daarbij cruciaal. Tot slot moet er werk worden gemaakt van een gedegen monitoring. De commissie doet daarbij concrete aanbevelingen om stappen vooruit te zetten.

Contactpersoon

Liselotte Hedeboom, tel. 02 209 01 06, lhedeboom@serv.be

 [advies psychische problemen arbeidsmarkt](#)

Advies monitoring allochtonen

Na ruim tien jaar blijkt dat de 'officiële' definitie van een persoon van allochtone afkomst nog steeds niet voldoende ingeburgerd en bovendien voor interpretatie vatbaar is. Op die manier is cijfermateriaal uit allerlei onderzoeken moeilijk vergelijkbaar. Daarom schuiven de sociale partners en kansengroepen een meer concrete definitie naar voren in de hoop zo alle overheden, beleidsdomeinen en arbeidsmarktactoren te overtuigen van het belang van een goede, eenvormige monitoring van deze doelgroep op de arbeidsmarkt. Ten slotte willen de sociale partners en de kansengroepen ook het belang benadrukken van het regelmatig in kaart brengen van de arbeidsmarktpositie van personen van allochtone afkomst.

Contactpersoon

Liselotte Hedeboom, tel. 02 209 01 06, lhedeboom@serv.be

 [advies monitoring allochtonen](#)

Addendum bij advies monitoring allochtonen

Wegens nieuwe ontwikkelingen bracht de Commissie Diversiteit een addendum uit bij bovenstaand advies over monitoring allochtonen. Daarin maakt de commissie een belangrijk onderscheid tussen enerzijds de monitoring van personen van allochtone afkomst en anderzijds de beleidsfocus op een bepaalde groep. Om een eenvormige monitoring van personen van allochtone afkomst te stimuleren, ondersteunt de Commissie Diversiteit de operationalisering die de studiedienst van de Vlaamse Regering naar voren schuift. Het concept origine is daarbij de uniforme definitie voor monitoring,

met als bijhorende landenopdeling: België, buurlanden, West-EU15-landen, Zuid-EU15-landen, EU+12-landen en niet-EU-landen. Maar deze operationalisering impliceert nog geen keuze voor een bepaalde beleidsfocus. Wil een beleid doeltreffend zijn dan gebeurt de keuze van deze beleidsfocus best op basis van een duidelijk beleidskader. Voor het arbeidsmarktbeleid moet dat evenredige arbeidsdeelname (EAD) blijven.

Contactpersoon

Liselotte Hedeboom, tel. 02 209 01 06, lhedeboom@serv.be

 [addendum bij advies monitoring allochtonen](#)

Advies hooggeschoolde allochtonen

Terwijl de vraag naar hooggeschoold talent op de Vlaamse arbeidsmarkt verder stijgt, gaat er nog steeds heel wat talent van hooggeschoolde nieuw- en oudkomers verloren. Deze groep is gevoelig minder aan het werk, is vaker werkloos en inactief dan hooggeschoolden die in België geboren zijn. Ook komen hooggeschoolde nieuw- en oudkomers vaker in jobs terecht waarvoor ze overgekwalificeerd zijn.

De Commissie Diversiteit hecht veel belang aan een competentiegericht loopbaanbeleid waarbij de individuele competenties en talenten van mensen de basis vormen om hun arbeidsmarktpositie te versterken. Toch lopen bepaalde groepen tegen gelijkaardige knelpunten aan die hun zoektocht naar een betere positie op de arbeidsmarkt structureel hinderen. Dat geldt ook voor hooggeschoolde nieuw- en oudkomers. De Commissie Diversiteit onderstreept dat deze groep nood heeft aan een gedegen loopbaanaanpak waarbij de focus ligt op werk op hun niveau. Cruciaal zijn ook een betere en meer geïntegreerde aanpak van de erkenning van kwalificaties en competenties en een stevig antidiscriminatiebeleid. Belangrijke sleutels liggen verder in de ondersteuning bij de uitbouw van een professioneel netwerk en de ondersteuning van werkgevers en sectoren. Taal is een belangrijke factor: er is nood aan een specifiek aanbod NT2 voor hooggeschoolden en meer combinatiemogelijkheden van werken en het leren van de Nederlandse taal. Tot slot vindt de commissie dat duurzaam ondernemerschap meer kan worden gestimuleerd.

Het advies over hooggeschoolde oud- en nieuwkomers werd op 23 oktober 2014 toegelicht in het Vlaams Parlement.

Contactpersoon

Liselotte Hedebouw, tel. 02 209 01 06, lhedebouw@serv.be

 advies hooggeschoolde allochtonen

Advies gelijke kansen- en diversiteitsplan Vlaamse overheid 2015

De SERV en de Commissie Diversiteit appreciëren de inspanningen die de Vlaamse overheid de laatste jaren heeft gedaan voor meer diversiteit in het eigen personeelsbestand. Het huidige plan zal hier zeker ook nog toe bijdragen. Toch vinden de sociale partners en de kansengroepen dat drie op vijf diensten binnen de Vlaamse overheid nog te weinig inzetten op diversiteit en gelijke kansen. Ze vinden het belangrijk dat de overheid in haar gelijke kansen- en diversiteitsbeleid focust op de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Om de resultaten hiervan in kaart te brengen is een correcte definitie van personen van allochtone afkomst cruciaal. Nu de Vlaamse Regering deze definitie wil verruimen en voortaan ook werknemers van binnen de EU15 zoals Fransen en Nederlanders wil meerekenen, vrezen de sociale partners dat het nieuwe streefcijfer van 10% werknemers van allochtone afkomst binnen de Vlaamse overheid alle relevantie verliest. Bovendien heeft deze verruiming tot gevolg dat de kansengroepen met de grootste noden binnen de Vlaamse overheid nog meer in de verdrinking zullen komen.

Verder vragen de SERV en de Commissie Diversiteit meer aandacht voor reeds bestaande wervings- en selectie-instrumenten, zoals toegewezen consultants van de VDAB, om kansengroepen meer mogelijkheden te bieden binnen de Vlaamse overheid en extra inspanningen om het aandeel van personen met een handicap of chronische ziekte te verhogen.

Contactpersoon

Liselotte Hedebouw, tel. 02 209 01 06, lhedebouw@serv.be

 advies gelijke kansen- en diversiteitsplan Vlaamse overheid 2015

3. Rondetafels

In 2014 organiseerde de Commissie Diversiteit twee rondetafels. Een eerste rondetafel over vrouwen van allochtone afkomst op de Vlaamse arbeidsmarkt had plaats op 25 juni 2014. In voorbereiding van het advies over inactiviteitsvallen brachten de sociale partners en de kansengroepen op 7 november 2014 het RIZIV, de ziekenfondsen, de VDAB en GTB (de gespecialiseerde trajectbegeleiding en -bepaling van personen met een arbeidshandicap) samen in een tweede rondetafel.

Deel 2 Communicatie van de SERV

1. Website

De SERV-website werd in 2014 in totaal 81.347 keer geraadpleegd door in totaal 60.238 externe bezoekers, goed voor in totaal 232.273 paginaweergaven. Deze gebruikers bezochten gemiddeld 2,86 pagina's per sessie.

2. Elektronische nieuwsbrieven

Na goedkeuring van belangrijke adviezen door de raad, verschijnt een elektronische nieuwsbrief van de SERV. De informatie in de nieuwsbrief is bewust beknopt. In 2014 werden 14 nieuwsbrieven verstuurd. Voor meer informatie over de opgenomen adviezen en het volledige advies, kan je doorklikken naar de website. Abonneren op de nieuwsbrief van de SERV kan via de [website van de SERV](#).

In de nieuwsbrief van de Stichting Innovatie & Arbeid komen zowel de onderzoeken rond werkbaar werk als de andere onderzoeken aan bod. In 2014 werden 9 nieuwsbrieven verstuurd. Abonneren op de nieuwsbrief van de Stichting kan via de [website van de Stichting](#).

Ook de Vlaamse Havencommissie heeft een elektronische nieuwsbrief. In deze nieuwsbrief komen de kwartaalcijfers van de haventrafiek en de adviezen aan bod. In 2014 werden 6 nieuwsbrieven verstuurd. Abonneren op de nieuwsbrief van de VHC kan via de [website van de VHC](#).

Nieuwsbrieven in cijfers

Het abonneebestand van de nieuwsbrieven blijft over het algemeen toenemen. In 2014 waren 2.741 mensen geabonneerd op de SERV-nieuwsbrief, 1.372 op de nieuwsbrief van de Stichting Innovatie en Arbeid en 590 abonnees volgden de nieuwsbrief van de Vlaamse Havencommissie.

Vanuit de nieuwsbrieven wordt er erg veel doorgeklikt naar de informatie op onze websites. Voor elke nieuwsbrief halen we betere doorklikcijfers dan het gemiddelde voor overheidsinstellingen (zie tabel 5 en 6).

Tabel 5 Abonnees 2013 - 2014 (aantal abonnees laatste nieuwsbrief)

	2013	2014
SERV	2.673	2.741
StIA	1.365	1.372
VHC	609	590

Tabel 6 Open en click rate 2014 (gemiddeld %)

	Open	Gemiddelde open rate overheids-sector	Click	Gemiddelde click rate overheids-sector
SERV	31,0	24,5	6,7	3,7
StIA	28,0	24,5	6,5	3,7
VHC	34,4	24,5	11,0	3,7

Nieuw format

In 2014 werden de e-nieuwsbrieven van de SERV in een nieuw kleedje gestoken. Het nieuwe format moest voldoen aan volgende criteria:

- betere visuele integratie met de huisstijl;
- betere integratie met de inhoud van de website (link naar publicatiepagina, duidelijke mouse overs, enz.);
- visueel aantrekkelijker en functioneler (link naar website én pdf document, gebruik van iconen, enz.);
- gelijkaardig over alle entiteiten heen;
- waarin de verschillende entiteiten zich kunnen vinden;
- geoptimaliseerd naar huidige standaarden;
- en dit zonder té veel te veranderen aangezien de abonnees tevreden abonnees zijn (blijkt uit cijfers en feedback).

3. Sociale media

Op de SERVacademie over gedragseconomie maakte de SERV voor het eerst actief gebruik van de mogelijkheden van LinkedIn. Alle deelnemers ontvingen een uitnodiging om na de samenkomst verder in discussie te gaan via een speciaal hiervoor aangemaakte groep binnen de bedrijfspagina van de SERV.

4. Persberichten en -conferenties

In 2014 publiceerden de SERV, de Stichting Innovatie & Arbeid en de Commissie Diversiteit 10 persberichten. De SERV organiseerde 1 persconferentie.

De persberichten en persconferenties waren rechtstreeks en onrechtstreeks aanleiding voor 105 artikels in de dagbladpers. Daarnaast komen persberichten ook vaak terecht op vak- en nieuwswebsites. Ook vakbladen gebruiken SERV-persberichten in hun artikels.

Thema's die in 2014 veel aandacht kregen in de media waren de energiedossiers (onder meer doorrekening certificatenkosten), de zesde staatshervorming, Het Nieuwe Werken, Werkbaar Werk (dossier burn-out, werkbaarheidsprofiel in het onderwijs) en diversiteit.

Hieronder geven we een overzicht van alle persberichten die verspreid werden in 2014. Alle persberichten vind je ook terug op de website onder de rubriek pers.

- **Hefbomen zesde staatshervorming benutten voor beter sociaal-economisch beleid**
- 21 januari 2014
- **Dringend oplossing nodig voor uitstel doorrekening groenestroom- en WKK-certificaten**
- 10 maart 2014
- **Mensen met psychische problemen verdienen veel meer kansen op de arbeidsmarkt**
- 20 maart 2014
- **Nieuwe Werken maakt opmars, maar heeft ook nadelen** - 22 april 2014
- **Naar een koolstofarm België in 2050** - 3 juni 2015
- **Een goede monitoring van personen van allochtone afkomst op de arbeidsmarkt vraagt een duidelijke definitie van deze doelgroep**
- 4 juli 2014
- **Gezondheids- en welzijnssector tellen groot aantal werkbare jobs. Alleen rusthuizen scoren opvallend lager** - 25 september 2014
- **Vlaamse arbeidsmarkt laat competenties van hooggeschoolde nieuwkomers te vaak liggen** - 8 oktober 2014
- **Sociale partners benadrukken het belang van sociaal overleg** - 25 november 2014
- **Vlaamse overheid moet in gelijke kansen- en diversiteitsplan op meest kwetsbare groepen focussen** - 8 december 2014

5. De Vrije Markt

De Vrije Markt wordt sinds 7 september 2007 iedere zaterdag uitgezonden van 12u45 tot 13u op Eén. In het hoofddeel wordt steeds één thema uit de sociaal-economische week-actualiteit belicht in een gesprek/discussie waarbij een VRT-journalist (een) werkgever(s) of werknemer(s) of (een) Vlaamse sociale partner(s) interviewt over de sociaal-economische actualiteit. Daarnaast zijn er twee kleinere rubrieken: een wekelijks wisselende gast uit het ruime sociaal-economische veld, de 'duider van de week', die zijn of haar persoonlijk week-overzicht geeft, en een afsluitende rubriek waarin wordt nagegaan wat de belangrijkste economische trends van het moment zijn, zowel op macro- als op micro-economisch vlak. Op zondagvoormiddag wordt een herhaling van deze aflevering uitgezonden.

De radioprogramma's door de erkende sociaal-economische verenigingen, zijn minimaal vier minuten lang en worden uitgezonden op radio 1 op vrijdagavond tussen 18u30 en 19u. Het radioprogramma kondigt De Vrije Markt van de volgende dag aan en gaat in op de thema's die aan bod komen.

De sociaal-economische cel van de VRT-nieuwsdienst verzorgt de radio- en tv-uitzending.

In tabel 7 op pagina 92 geven we een overzicht van de thema's van de uitzendingen van 2014. De uitzendingen zelf zijn nog steeds beschikbaar via onze website. Wekelijks worden ook de gasten en het thema van de eerstkomende uitzending op de website voorgesteld.

Tabel 7 Overzicht afleveringen De Vrije Markt seizoen 2013-2014

Datum	Thema	Gasten
11 januari 2014	Sociaal economisch	<ul style="list-style-type: none"> • Jo Libeer, VOKA • Chris Serroyen, ACV
18 januari 2014	Virtuele Munt - Bitcoin	<ul style="list-style-type: none"> • Thomas Spaas, advocaat en fiscalist • Gert Peersman, UGent
25 januari 2014	Verlaging loonkosten	<ul style="list-style-type: none"> • Karel Van Eetvelt, Unizo • Pieter Timmermans, VBO
1 februari 2014	Eurocrisis	<ul style="list-style-type: none"> • Paul De Grauwe, London School of Economics • Johan Van Overtveldt
8 februari 2014	Zorgsector	<ul style="list-style-type: none"> • Raf De Rycke, Broeders van Liefde • Marc De Vos, UGent - directeur denktank Itenera
15 februari 2014	Economische groei	<ul style="list-style-type: none"> • Geert Noels, Econopolis • Peter Vavedin, Ambiorix
22 februari 2014	Bouwen/wonen	<ul style="list-style-type: none"> • Olivier Carrette, Beroepsvereniging Vastgoedsector • Leo Van Broeck, architect
1 maart 2014	Concurrentie op de werkvloer	<ul style="list-style-type: none"> • Bart Buysse, VBO • Herman Fonck, ACV
15 maart 2014	Economisch herstel	<ul style="list-style-type: none"> • Karel van Eetvelt, UNIZO • Rudy De Leeuw, ABVV
22 maart 2014	Microkrediet	<ul style="list-style-type: none"> • Luc Haegemans, BNP-Paribas-Fortis • Marion Cahen, Microstart
29 maart 2014	Energie	<ul style="list-style-type: none"> • Els Brouwers, Essenscia • Jan Vander Putte, Greenpeace
5 april 2014	Pensioenen	<ul style="list-style-type: none"> • Pieter Timmermans, VBO • Jan Vercamst, ACLVB
26 april 2014	Coöperatieve beweging	<ul style="list-style-type: none"> • Piet Vanthemse, Boerenbond • Dirk Barrez, journalist
3 mei 2014	Vakbonden	<ul style="list-style-type: none"> • Chris Reniers, ACOD • Jo Libeer, VOKA
10 mei 2014	Verkiezingen	<ul style="list-style-type: none"> • Andre Decoster, KU Leuven • Gert Peersman, UGent

17 mei 2014	Horecasector	<ul style="list-style-type: none"> • De Landtsheer, Le Pain Quotidien • Gert Laurijssen, Foodservice Alliance
24 mei 2014	Financiële systeem	<ul style="list-style-type: none"> • Bernard Lietard, Sorbonne Parijs • Robrecht Siera, LETS Vlaanderen vzw
31 mei 2014	Recyclage	<ul style="list-style-type: none"> • Jan Verheyen, OVAM • Christoph Delatter, verantwoordelijke VVSG
7 juni 2014	Sparen/beleggen	<ul style="list-style-type: none"> • Peter Bernaerts, kunsthandelaar • Luc Renneboog, Universiteit Tilburg
14 juni 2014	Belastingen	<ul style="list-style-type: none"> • Joep Konings, Universiteit Leuven • Ive Marx, Centrum Sociaal Beleid Antwerpen
21 juni 2014	Pensioenhervorming	<ul style="list-style-type: none"> • Frank Vandenbroucke, KU Leuven
28 juni 2014	Baggeraars/rederijen	<ul style="list-style-type: none"> • Alain Bernard, DEME • Peter Verstuyft, Belgische redersvereniging
6 september 2014	Overleg	<ul style="list-style-type: none"> • Marc Leemans, voorzitter ACV • Pieter Timmermans, gedelegeerd bestuurder VBO
13 september 2014	Beschutte werkplaatsen	<ul style="list-style-type: none"> • Francis Devisch, directeur VLAB • Fred Tielens, logistiek manager JBC
20 september 2014	Export	<ul style="list-style-type: none"> • Tom Debusschere, CEO Deceuninck • Claire Tillekaerts, gedelegeerd bestuurder FIT
27 september 2014	Horeca	<ul style="list-style-type: none"> • Bruno Schoenaerts, advocaat en curator • Alain Detemmerman, vakbondssecretaris ABVV sector horeca
4 oktober 2014	Belastingen	<ul style="list-style-type: none"> • Katelijne D'hauwers, Verenigde Eigenaars • Mark Delanote, VUB

11 oktober 2014	Financiële crisis	<ul style="list-style-type: none"> • Herman Daems, BNP Paribas Fortis • Paul De Grauwe, KU Leuven en London School of Economics
18 oktober 2014	Sociaal overleg	<ul style="list-style-type: none"> • Caroline Copers, Vlaams ABVV • Jo Libeer, VOKA
25 oktober 2014	Ondernemen	<ul style="list-style-type: none"> • Jürgen Ingels, Clear2Pay • Sophie Manigart, UGent
8 november 2014	Sociaal overleg	<ul style="list-style-type: none"> • Hugo Engelen, ACLVB • Karel Van Eetvelt, UNIZO
15 november 2014	Olieprijs	<ul style="list-style-type: none"> • Jan Turf, Organisatie duurzame energie • Jean-Pierre Van Dijk, Belgische petroleum federatie
22 november 2014	Industriebeleid	<ul style="list-style-type: none"> • Marc Lambotte, Agoria • An Vermorgen, ACV
29 november 2014	Overheidsfinanciën	<ul style="list-style-type: none"> • Marleen Michielse, Graydon • Herman Matthijs, UGent
6 december 2014	Vermogensbelasting	<ul style="list-style-type: none"> • Paul Huybrechts, Vlaamse federatie beleggingsclubs • Michel Vermaerke, Febelfin
13 december 2014	Arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> • Ann-Sophie De Pauw, Vlerick Business School • Saskia Van Uffelen, CEO Ericsson
20 december 2014	Belgische en Europese economie	<ul style="list-style-type: none"> • Luc Coene, gouverneur van de Nationale Bank van België

Evaluatie seizoen 2013-2014

Uit de jaarlijkse evaluatie van het programma De Vrije Markt blijkt dat de sociale partners net als vorig jaar enthousiast zijn over de uitzendingen van het voorbije seizoen. De Vrije Markt is een degelijk programma dat gezien mag worden en interessant en verdiepend is. De presentatie en moderatie van het debat gebeuren vlot en correct, met ruimte voor de gasten om uit te spreken. Ook de samenwerking met de ploeg van De Vrije Markt loopt bijzonder vlot: er is een goede voorbereiding, de vragen worden steeds op tijd bezorgd, er is flexibiliteit in het moment van opname en voldoende ruimte voor inhoudelijke suggesties.

De sociale partners ervaren het nieuwe format van het programma als een stap vooruit. De inhoud is nu meer gevarieerd en weet meer te boeien waardoor de toegankelijkheid voor de kijker is verhoogd.

Ook in 2014 deden de sociale partners nog enkele aanvullende suggesties. Zo blijft het een belangrijk aandachtspunt om het evenwicht tussen werknemers- en werkgeversorganisaties te bewaken. Daarnaast willen de sociale partners graag meer vanuit hun rol als sociale partner aangesproken worden, het sociaal overleg mag meer doorschemeren. Verder suggereren ze een ruimere bekendmaking van het programma via de VRT-kanalen met een gelijkaardig doelpubliek zoals Terzake of het laatavondjournaal. Tot slot zou het goed zijn het programma op zaterdag en zondag meer in de kijker te zetten op dredactie.be.

De resultaten van de schriftelijke bevraging werden gerapporteerd aan het dagelijks bestuur van de SERV en gecommuniceerd naar de nieuwsredactie van de VRT.

6. Documentatiecentrum en archief

In 2014 werd de aansluiting van de collectie op de inhoudelijke dossiers, de noden en de planning van de SERV(-entiteiten) verder opgevolgd en de SERV-publicaties elektronisch toegankelijk gemaakt via de zoekinterface LIMO. In 2014 werd ook overgeschakeld naar een nieuwe bibliotheekbeheerssoftware Alma.

Binnen deze context en in het kader van de interne verhuisoperatie van de SERV, werd de collectie grondig gewied en decentraal opgesteld: de collectie t.e.m. 1995 staat in de nieuwe grote vergaderzaal en de recente collecties staan thematisch verspreid dichtbij de verschillende studiediensten.

Collectie

Het documentatiecentrum bezit eind 2014:

- 6889 monografieën, overheidspublicaties en rapporten;
- een 150-tal lopende tijdschriftabonnementen waarvan een toenemend aantal digitaal;
- een beperkt aantal jaarverslagen van vooral regionale, supranationale instellingen en van beroepsfederaties.

Faciliteiten

Het documentatiecentrum ondersteunt in de eerste plaats de interne werking maar ook externen; vooral de SERV-commissieleden van de sociale partners, de medewerkers van (Vlaamse) overheidsdiensten en studenten kunnen er terecht. De faciliteiten op een rijtje: internet raadpleging, raadpleging van de SERV-catalogus en de andere Libis-netwerkbibliotheken, raadpleging van de boeken en tijdschriften ter plaatse en een beperkte mogelijkheid tot fotokopiëren (tegen betaling). Wie niet geholpen kan worden, wordt doorverwezen. Personen met een handicap zijn welkom.

Archief

De organisatie van het SERV-archief volgens de kwaliteitscriteria voor archiefbeheer bij alle Vlaamse overheden conform het nieuwe archiefdecreet blijft een continue bekommernis.

In het kader van de interne verhuisoperatie gaf de SERV archief in bewaring bij het archiefdepot in Vilvoorde. In 2014 werd de klantengroep van het depot gevoelig uitgebreid. Op 28 maart 2014 besliste de Vlaamse Regering dat ook entiteiten met rechtspersoon archief in bewaring kunnen geven. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf in juli 2014 als eerste entiteit met rechtspersoon archief in bewaring. Het gaat om het archief van de SERV (de raad en het dagelijks bestuur, de werkgroep begroting), van het VESOC (plenair), van de Stichting Innovatie & Arbeid, van de sectorcommissies en het archief van de Vlaamse Havencommissie. Recent archief uit de periode van de vorige Vlaamse beleidsperiode (2009-2014) en de huidige wordt op de SERV bijgehouden.

7. Openbaarheid van bestuur

De SERV volgt de bepalingen over de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering. Aangezien in principe alle beslissingen van de SERV gepubliceerd worden, zijn ze openbaar. Iedereen kan ze opvragen (eventueel na betaling). De openbaarheid geldt niet zolang over een aangelegenheid geen eindbeslissing is genomen. Onvoltooide documenten of interne mededelingen zijn niet automatisch openbaar.

In 2014 ontving de SERV geen vragen tot inzage van documenten.

8. Klachtenbehandeling

De SERV ontving geen klachten in 2014.

9. Publicaties 2014

9.1. SERV

Adviezen

Januari 2014

Advies SA stabiliteitsverdrag EMU - 20 januari 2014

Advies slagkrachtige overheid: prioriteiten voor de volgende regeerperiode
- 22 januari 2014

Advies hervorming strategische adviesraden en overlegfora - 22 januari 2014

Advies conceptnota integratie m.e.r. in ruimtelijke planprocessen - 27 januari 2014

Advies wijziging milieuhandhavingsbesluit - 27 januari 2014

Advies VLAREM III - 27 januari 2014

Februari 2014

Advies besluit onroerend erfgoed - 17 februari 2014

Advies VLAREM-trein 2013 niet-energiegerelateerde bepalingen - 24 februari 2014

Advies VLAREMA - 24 februari 2014

Advies VLAREM-trein 2013 energiegerelateerde bepalingen - 25 februari 2014

Maart 2014

Advies doorrekening certificatenkosten - 10 maart 2014

Advies opheffing meerwaardebesluit - 17 maart 2014

Advies Europees stabiliteitsmechanisme - 24 maart 2014

Mei 2014

Advies maatwerk en lokale diensteneconomie - 15 mei 2014

Advies Interfederaal Instituut voor Statistiek - 27 mei 2014

Juni 2014

Advies transitie koolstofarm België 2050 - 3 juni 2014

Advies complexe projecten - 23 juni 2014

Advies grond- en pandenbeleid - 30 juni 2014

Juli 2014

Advies nieuwe riemen energiebeleid 2014-2019 - 7 juli 2014

Advies begroting 2015 - 7 juli 2014

Advies uitbreiding Vlaamse Fiscale Codex - 7 juli 2014

Advies tweede oppervlaktedelfstoffenplan - 7 juli 2014

September 2014

Advies ontwerpbesluit omgevingsvergunning - 29 september 2014

Oktober 2014

Advies Vlaamse Codex Fiscaliteit registratie -en erfbelasting - 27 oktober 2014

November 2014

Advies amendementen programmadecreet 2015 - 3 november 2014

Advies beleidsnota Armoede - 24 november 2014

Advies beleidsnota Energie - 24 november 2014

Advies beleidsnota Financiën en Begroting - 24 november 2014

Advies beleidsnota Omgeving - 24 november 2014

Advies beleidsnota Onderwijs en Vorming - 24 november 2014

Advies beleidsnota Sociale Economie - 24 november 2014

Advies beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - 24 november 2014

Advies beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie - 24 november 2014

December 2014

Advies gelijke kansen- en diversiteitsplan Vlaamse overheid 2015 - 8 december 2014

Advies loonplafond betaald educatief verlof - 8 december 2014

Advies beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid - 15 december 2014

Advies beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelings-samenwerking - 15 december 2014

Advies tweede stroomgebiedbeheerplannen - 22 december 2014

Rapporten

Rapport doorrekening certificatenkosten - 10 maart 2014

Rapport tarifiering van drinkwater - 3 juli 2014

Rapport evaluatie begrotingsbeleid 2009-2014 - 7 juli 2014

Rapport middelen voor het Vlaams economisch instrumentarium binnen begroting - 6 oktober 2014

Rapport middelen Vlaams economisch instrumentarium buiten begroting - 24 november 2014

Andere publicaties

SERV-jaarverslag 2013 - 31 maart 2014

9.2. Stichting Innovatie & Arbeid

Wat als we Nieuw gaan Werken? - 22 april 2014

Werkbaar werk in sectoren 2013 - 13 mei 2014

Informatiedossier kunststofverwerkende industrie - 19 juni 2014

Technische nota Werkbaar werk in sectoren: 2013 - 13 mei 2014

Informatiedossier Wat maakt werk werkbaar 2004-2007-2010-2013? werknemers - 15 mei 2014

Sectorprofiel 2004-2013 voedingssector - 10 juni 2014

Sectorprofiel 2004-2013 bouwsector - 10 juni 2014

Sectorprofiel 2004-2013 metaalsector - 10 juni 2014

Sectorprofiel 2004-2013 chemische industrie - 10 juni 2014

Sectorprofiel 2004-2013 transportsector - 25 juni 2014

Sectorprofiel 2004-2013 horecasector - 25 juni 2014

Sectorprofiel 2004-2013 zakelijke dienstverleningssector - 25 juni 2014

Sectorprofiel 2004-2013 post- en telecommunicatiesector - 25 juni 2014

Sectorprofiel 2004-2013 handelssector - 25 juni 2014

Sectorprofiel 2004-2013 financiële sector - 25 juni 2014

Sectorprofiel 2004-welzijn en gezondheid 2004-2013 - 25 september 2014

Informatiedossier Innovatiestructuren in Vlaanderen - 6 oktober 2014

Sectorprofiel werkbaar werk in de onderwijssector 2004-2013 - 21 oktober 2014

Sectorprofiel werkbaar werk in het openbaar bestuur 2004-2013 - 21 oktober 2014

Sectorprofiel werkbaar werk gas-water-elektriciteit 2013 - 10 december 2014

Rapport Knipperlicht voor burn-out - 11 december 2014

Rapport ICO 2020 en innovatiecijfer - 11 december 2014

9.3. Commissie Diversiteit

Advies psychische problemen arbeidsmarkt - 20 maart 2014

Advies monitoring allochtonen - 4 juli 2014

Advies hooggeschoolde allochtonen - 8 oktober 2014

Addendum bij advies monitoring allochtonen - 21 november 2014

Advies gelijke kansen- en diversiteitsplan Vlaamse overheid 2015 - 8 december 2014

Deel 3 Organisatie van de SERV

Hoofdstuk 1 Wetgeving

SERV-decreet

Het nieuwe SERV-decreet dateert van 7 mei 2004 zoals gewijzigd op 19 december 2008. Het is in werking getreden op 1 januari 2009 ingevolge het besluit van de Vlaamse Regering van 23 januari 2009.

Stichting Innovatie & Arbeid

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving voor de Stichting Innovatie & Arbeid. Een officieuze coördinatie van het SERV-decreet van 7 mei 2004 zoals gewijzigd door het decreet van 19 december 2008 is hieronder opgenomen voor zover het betrekking heeft op de Stichting Innovatie & Arbeid.

“Afdeling 2. - Bijzondere opdrachten van de Raad

Onderafdeling 1. - Stichting Innovatie & Arbeid

ART. 15. § 1. In de schoot van de Raad is er een stichting, genaamd « Stichting Innovatie & Arbeid ».

§ 2. De in de eerste paragraaf bedoelde stichting heeft tot taak om zich te ontwikkelen tot een kenniscentrum op het gebied van organisatorische en technologische veranderingen in relatie tot arbeid in Vlaanderen. De in het eerste lid bedoelde taak omvat in elk geval: a) het bijeenbrengen van informatie en documentatie; b) het uitvoeren of initiëren van maatschappelijk onderzoek; c) het verspreiden van de behaalde onderzoeksresultaten; d) het mede onderbouwen van het overleg binnen en de standpuntbepaling van de Raad; e) het valoriseren van de onderzoeksresultaten naar de geledingen van de Raad, bedoeld in artikel 5, § 1; f) op verzoek van de Raad, het formuleren van aanbevelingen aan de Raad, de Vlaamse Regering en/of het Vlaams Parlement.”

Competentieteam

- 18 januari 2002 Decreet betreffende de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen in het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs (Belgisch Staatsblad 08.02.2002).
- 7 mei 2004 Decreet inzake de Sociaal-Economische raad van Vlaanderen (Belgisch Staatsblad 25.08.2004).
- 30 april 2004 Decreet betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid (Belgisch Staatsblad 26.11.2004).
- 23 september 2005 Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 30 april 2004 betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid (Belgisch Staatsblad 30.11.2005).

Commissie Uitzendactiviteiten

- Decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling (Belgisch Staatsblad 29.12.2010).
- Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling (Belgisch Staatsblad 29.12.2010).

Sectorcommissies

De sectorcommissies zijn bij de SERV ondergebracht via het decreet inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen van 7 mei 2004 (gewijzigd door het decreet van 19 december 2008). Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009.

Hieronder vind je de artikels die relevant zijn voor de sectorcommissies.

“Afdeling 3 Bijzondere overleginstaties, opgericht bij de Raad

Onderafdeling 1 Sectorale commissies

ART.16. § 1. Op aanbeveling, op verzoek of als gevolg van een standpunt van de Raad kan de Vlaamse Regering voor iedere bedrijfstak of samenhangend geheel van bedrijfstakken die, respectievelijk dat zij omschrijft, bij de Raad sectorale commissies oprichten.

§ 2. Iedere sectorale commissie is samengesteld uit een gelijk aantal stemgerechtigde leden die de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties van de betrokken bedrijfstak, of het betrokken samenhangend geheel van bedrijfstakken, die, respectievelijk dat de Vlaamse Regering omschrijft, vertegenwoordigen. Zij worden door de Vlaamse Regering benoemd op dubbele lijsten, voorgedragen door de Raad.

Leden van een sectorale commissie en hun plaatsvervangers worden door de Vlaamse Regering ontslagen op verzoek van de Raad. Leden van een sectorale commissie en hun plaatsvervangers kunnen ook te allen tijde vrijwillig ontslag nemen.

Iedere sectorale commissie kiest onder zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter.

De Vlaamse Regering bepaalt voor iedere sectorale commissie het aantal leden zonder dat dit aantal twintig leden mag overschrijden.

Het mandaat van de leden duurt vier jaar. Het kan worden hernieuwd. De leden blijven in functie totdat hun opvolgers zijn aangesteld. Het lid dat voortijdig ophoudt zijn mandaat uit te oefenen, wordt vervangen door zijn plaatsvervanger totdat in de vervanging van het effectieve lid is voorzien met naleving van hetgeen is bepaald in het eerste lid van deze paragraaf.

§ 3. Overeenkomstig de in paragraaf 2, eerste lid, bepaalde procedure wordt voor ieder lid een plaatsvervangend lid benoemd.

§ 4. Iedere sectorale commissie stelt zijn reglement van orde op. Dit reglement van orde is onderworpen aan de goedkeuring van de Raad en van de Vlaamse Regering.

§ 5. De sectorale commissies hebben een algemene bevoegdheid tot het formuleren van aanbevelingen en standpunten inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 en/of de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet die een sociaal-economische dimensie hebben en tot de materies van de bedrijfstak, of het samenhangend geheel van bedrijfstakken, die, respectievelijk dat de Vlaamse Regering omschrijft, behoren.

De sectorale commissies kunnen op eigen initiatief, of op verzoek, aanbevelingen richten tot, respectievelijk standpunten meedelen aan, het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering, het lid van de Vlaamse Regering dat ter zake bevoegd is en de Raad.

§ 6. De sectorale commissies kunnen voor het onderzoek van bijzondere vraagstukken een beroep doen op deskundigen.

§ 7. Bij de Raad is er een coördinerend bestuur voor de sectorale commissies, dat samengesteld is uit de voorzitter en de leden van het dagelijks bestuur van de Raad en de voorzitters en ondervoorzitters van de sectorale commissies.

Het coördinerend bestuur is belast met:

1° het ordenen en op elkaar afstemmen van werkmethodes tussen de sectorale commissies onderling en met de Raad;

2° het uitwisselen van inlichtingen tussen de sectorale commissies onderling en met de Raad;

3° het bespreken van kwesties van gemeenschappelijk belang.”

Commissie Diversiteit

De Commissie Diversiteit kreeg een duidelijke wettelijke grondslag met het artikel 19 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving inzake de Commissie Diversiteit. De werking van de Commissie Diversiteit staat in Onderafdeling 4 Commissie Diversiteit, ART. 19. en bijhorend uitvoeringsbesluit van 4 juni 2010 Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 19 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

“7 mei 2004 - Decreet inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Onderafdeling 4 Commissie Diversiteit

ART. 19. § 1. Bij de Raad fungeert een commissie, genaamd “Commissie Diversiteit”, die ijvert voor de evenredige vertegenwoordiging in het sociaal-economische leven van die groepen van de bevolking die thans niet op een evenredige wijze vertegenwoordigd zijn in het sociaal-economische leven.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de Raad, de nadere omschrijving van de in het eerste lid bedoelde groepen.

§ 2. De Commissie Diversiteit is samengesteld uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van de volgende drie groepen:

1° de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw;

2° de representatieve organisaties van de werknemers;

3° de representatieve organisaties van de groepen, vermeld in § 1, tweede lid.

Voor elk van de leden van de Commissie Diversiteit wordt door de organisatie die hen heeft voorgedragen, tevens een plaatsvervanger voorgedragen.

De leden en plaatsvervangende leden van de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw, en van de representatieve organisaties van de werknemers worden aangewezen door de Raad. De Vlaamse Regering wijst de representatieve organisaties aan van de groepen, vermeld in § 1, tweede lid.

De Commissie Diversiteit verkiest onder zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter.

Voorzitter en ondervoorzitter kunnen nooit tot dezelfde groep van leden die de werkgevers-, middenstands- en landbouworganisaties, respectievelijk de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, behoren.

Het mandaat van de leden duurt vier jaar. Het kan worden hernieuwd. De leden blijven in functie tot hun opvolgers zijn aangesteld. Het lid dat voortijdig ophoudt zijn mandaat uit te oefenen wordt vervangen door zijn plaatsvervanger totdat in de definitieve vervanging van het effectieve lid is voorzien.

§ 3. De Commissie Diversiteit betreft de in § 1 bedoelde groepen bij de werking overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld in het reglement van orde.

§ 4. De Commissie Diversiteit stelt een reglement van orde op. Dat reglement van orde is onderworpen aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering.

§ 5. Onverminderd artikel 13 kan de Raad de Commissie Diversiteit verzoeken om informatie in te zamelen, studies te verrichten en aanbevelingen te formuleren inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 en/of de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet, die een sociaal-economische dimensie hebben en die inzonderheid het thema van de diversiteit of de evenredige participatie van minderheidsgroepen of minder bedeelde groepen betreffen.

De Commissie Diversiteit kan op eigen initiatief studies en aanbevelingen uitbrengen. De wijze waarop de commissie tot haar studies en aanbevelingen komt, wordt bepaald in het reglement van orde."

"4 juni 2010 - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 19 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De Vlaamse Regering, Gelet op het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, artikel 19, gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008; Gelet op het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, gegeven op 24 april 2009; Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 3 juni 2009; Gelet op advies 46.901/1 van de Raad van State, gegeven op 16 juni 2009 met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging, Besluit: ART 1. Onder de groepen van de bevolking die thans niet op een evenredige wijze vertegenwoordigd zijn in het sociaal-economisch leven, vermeld in artikel 19, § 1, eerste lid, van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, wordt verstaan de kansengroepen, vermeld in artikel 2, § 2, tweede lid, 1° en 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 januari 2004 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt wat betreft de beroepskeuzevoorlichting, beroepsopleiding, loopbaanbegeleiding en arbeidsbemiddeling.

ART 2. De volgende organisaties worden aangewezen als representatieve organisaties van de kansengroepen, vermeld in artikel 1:

1° de VZW Forum van Etnisch-Culturele Minderheden, met zetel in Vooruitgangstraat 323/4, 1030 Brussel;

2° het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid, p/a VZW GRIP, Koningsstraat 136, 1000 Brussel.

ART. 3. De minister-president van de Vlaamse Regering, bevoegd voor het algemeen regeringsbeleid, is belast met de uitvoering van dit besluit. Brussel, 4 juni 2010. De minister-president van de Vlaamse Regering, K. PEETERS"

Hoofdstuk 2 Opdracht en werking

1. Opdracht

1.1. Advies

De SERV is de strategische adviesraad voor het beleidsdomein Werk en Sociale Economie, voor Economie (binnen het beleidsdomein Economie, Wetenschappen en Innovatie) en voor Energie (binnen het beleidsveld Leefmilieu, Natuur en Energie; het gaat om een gedeelde bevoegdheid met de Minaraad). Ten slotte is de raad ook strategische adviesraad voor het beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid.

Deze specifieke bevoegdheden als SAR beletten niet dat de SERV ook op andere sociaal-economisch relevante domeinen actief blijft, zoals sociale bescherming, onderwijs of omgevingsbeleid. De Vlaamse Regering moet over alle ontwerpdecreten met een sociaal-economische dimensie aan de SERV advies vragen. De SERV-commissies bepalen of een adviesvraag een duidelijke sociaal-economische inslag heeft. Indien dit niet het geval is, deelt de SERV aan de adviesvrager onmiddellijk en gemotiveerd mee dat hij over deze adviesvraag geen opmerkingen formuleert. Ook brengt de SERV elk jaar verplicht advies uit over het Vlaamse begrotingsbeleid. Daarnaast formuleert de raad adviezen op eigen initiatief en standpunten over sociaal-economische thema's, maakt studies en verzorgt publicaties.

1.2. Overleg

Naast deze adviesopdracht vervult de SERV een overlegfunctie. Aan de ene kant houdt dit de voorbereiding in van het driedelige overleg met de Vlaamse Regering binnen het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC). De SERV verzorgt hiervoor het secretariaat. Aan de andere kant omvat dit het overleg tussen de Vlaamse sociale partners onderling.

1.3. Extra opdrachten

In het SERV-decreet werden extra opdrachten verankerd (bv. onderzoek door de Stichting Innovatie & Arbeid en het Competentieteam). Het decreet verduidelijkt ook de rol van secretariaat die de SERV opneemt voor de autonome commissies.

2. Werking

In de raad zetelen tien vertegenwoordigers van de representatieve organisaties van de Vlaamse werkgevers, middenstand en landbouw (Voka, UNIZO, Boerenbond en Verso) en tien vertegenwoordigers van de representatieve Vlaamse werknemersorganisaties (ACV, ABVV en ACLVB). Deze representatieve samenstelling geeft de SERV een stevige maatschappelijke verankering.

De raad is het hoogste orgaan binnen de SERV. In zijn adviezen streeft de raad naar consensus.

De Vlaamse Regering benoemt de leden op voordracht van de sociale partners. Hun mandaat duurt vier jaar en is verlengbaar.

Het dagelijks bestuur van de SERV bestaat uit een vertegenwoordiger van de Vlaamse sociale partners ABVV, ACV, ACLVB, UNIZO, Voka en Boerenbond. De administrateur-generaal en adjunct-administrateur-generaal van de SERV zetelen met raadgevende stem. Het voorzitterschap wisselt jaarlijks tussen de vier grootste sociale partners. Elk jaar levert een andere partner, volgens een beurtrol, respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter aan het dagelijks bestuur. De voorzitter en ondervoorzitter komen nooit tegelijk uit de werkgevers- of werknemersgroep.

In 2014 was Jo Libeer (Voka) voorzitter, Caroline Copers (ABVV) was ondervoorzitter. De dagelijkse leiding over het secretariaat is in handen van de administrateur-generaal en zijn adjunct.

3. Commissies

De SERV kan een beroep doen op deskundigen en permanente of tijdelijke commissies oprichten. De SERV-organisaties kiezen de leden. Ook kan de raad beslissen andere deskundigen aan de werkzaamheden van de commissies te laten deelnemen.

Hoofdstuk 3 Samenstelling

Samenstelling SERV

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Libeer Jo, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Ondervoorzitter

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Leden

De Becker Sonja, ondervoorzitter Boerenbond
Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Debaene Jean-Marie, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
Cnop Walter, algemeen secretaris ACV Meta
Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
Dielen Ilse, verbondssecretaris ACV Antwerpen
Repriels Koen, adviseur studiedienst ACV (ter vervanging van Roskams Jeroen)
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, ondervoorzitter Boerenbond
Gotzen Rudi, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, adviseur studiedienst UNIZO
 Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Deheegher Tine, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Delfosse Jan, directeur-generaal Comeos Vlaanderen
 De Pril Wilson, directeur-generaal AGORIA Vlaanderen
 Libeer Jo, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Plaatsvervangende leden**Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

De Batselier George, ondervoorzitter ABVV-Metaal
 Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
 Verbeek Pieter, adviseur Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Bortels Martien, secretaris ACV Limburg
 Coopman Marianne, algemeen secretaris COV
 Decavel Luc, verbondssecretaris ACV
 Oeyen Elke, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV
 Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
 Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers**Boerenbond - BB**

Meulemans Bert, adviseur gezins- en gemeentebelid Boerenbond
 Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
 Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Betz Steven, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Brouwers Els, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Cattelain Ann, directeur juridische dienst Federgon
 Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Dillen Marc, directeur-generaal VCB

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
 Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Samenstelling VESOC¹

Voorzitter

Bourgeois Geert, minister-president van de Vlaamse Regering

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 Debaene Jean-Marie, hoofd studiedienst Vlaams ABVV
 Van Heetvelde, federaal secretaris Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
 Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
 Persoone Marijke, adjunct-algemeen secretaris LBC-NVK
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, ondervoorzitter Boerenbond

---

¹ Dit betreft de samenstelling van VESOC na de samenstelling van de nieuwe Vlaamse Regering in juli 2014.

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
 Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Beckx Frank, gedelegeerd bestuurder Essenscia Vlaanderen
 Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Libeer Jo, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Leden van de Vlaamse Regering - vaste delegatie

Bourgeois Geert, minister-president van de Vlaamse Regering
 Crevits Hilde, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van
 Onderwijs
 Muyters Philippe, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
 Turtelboom Annemie, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister
 van Begroting, Financiën en Energie

De overige ministers van de Vlaamse Regering zullen aan de vergaderingen deelnemen wanneer er punten op de dagorde staan die tot hun bevoegdheden behoren.

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

waarnemend: Ruebens Martin, secretaris-generaal Departement Diensten voor het
 Algemeen Regeringsbeleid

Vanderpoorten Dirk, secretaris-generaal Departement voor Werk en Sociale Economie

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
 Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Samenstelling Stichting Innovatie & Arbeid

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Libeer Jo, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Ondervoorzitter

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Leden

De Becker Sonja, ondervoorzitter Boerenbond
Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Debaene Jean-Marie, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
Cnop Walter, algemeen secretaris ACV Meta
Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
Dielen Ilse, verbondssecretaris ACV Antwerpen
Repriels Koen, adviseur studiedienst ACV (ter vervanging van Roskams Jeroen)
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, ondervoorzitter Boerenbond
Gotzen Rudi, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, adviseur studiedienst UNIZO
 Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Deheegher Tine, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Delfosse Jan, directeur-generaal Comeos Vlaanderen
 De Pril Wilson, directeur-generaal AGORIA Vlaanderen
 Libeer Jo, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Plaatsvervangende leden**Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

De Batselier George, ondervoorzitter ABVV-Metaal
 Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
 Verbeek Pieter, adviseur Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Bortels Martien, secretaris ACV Limburg
 Coopman Marianne, algemeen secretaris COV
 Decavel Luc, verbondssecretaris ACV
 Oeyen Elke, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV
 Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
 Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers**Boerenbond - BB**

Meulemans Bert, adviseur gezins- en gemeentebestuur Boerenbond
 Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
 Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Betz Steven, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Brouwers Els, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Cattelain Ann, directeur juridische dienst Federgon
Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Dillen Marc, directeur-generaal VCB

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Samenstelling Competentieteam

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Libeer Jo, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Ondervoorzitter

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Leden

De Becker Sonja, ondervoorzitter Boerenbond
Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Debaene Jean-Marie, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
Cnop Walter, algemeen secretaris ACV Meta
Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
Dielen Ilse, verbondssecretaris ACV Antwerpen
Repriels Koen, adviseur studiedienst ACV (ter vervanging van Roskams Jeroen)
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, ondervoorzitter Boerenbond
Gotzen Rudi, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, adviseur studiedienst UNIZO

Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Deheegher Tine, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Delfosse Jan, directeur-generaal Comeos Vlaanderen

De Pril Wilson, directeur-generaal AGORIA Vlaanderen

Libeer Jo, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

De Batselier George, ondervoorzitter ABVV-Metaal

Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD

Verbeek Pieter, adviseur Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Bortels Martien, secretaris ACV Limburg

Coopman Marianne, algemeen secretaris COV

Decavel Luc, verbondssecretaris ACV

Oeyen Elke, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV

Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK

Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Meulemans Bert, adviseur gezins- en gemeentebeleid Boerenbond

Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO

Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Betz Steven, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Brouwers Els, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Cattelain Ann, directeur juridische dienst Federgon
Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Dillen Marc, directeur-generaal VCB

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Samenstelling begeleidingscommissie Pendelfonds

Voorzitter

Klynen Eddy, coördinator Vlaamse Stichting Verkeerskunde

Plaatsvervanger van de voorzitter

De Mulder Kirsten, projectmedewerker Vlaamse Stichting

Leden

Vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

De Vidts Freekje, adviseur UNIZO

Sannen Goedele, senior adviseur Logistiek en Mobiliteit Voka

Van der Velden Marleen, stafmedewerker GIS-Boerenbond

Vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties

Kwanten Suzanne, adviseur studiedienst ACLVB

Repriels Koen, adviseur studiedienst ACV

Verhoeven Greg, adviseur studiedienst Vlaams ABVV (ter vervanging van Bart Neyens)

Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering

De Brabandere Bert, stafmedewerker minister Hilde Crevits

Vincent Thomas, afgevaardigde van minister Geert Bourgeois

Vertegenwoordiger van de afdeling Beleid, Mobiliteit en Verkeersveiligheid van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken

Goossens Wilfried

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

Kerkhofs Ward, senior stafmedewerker belangenbehartiging Voka - Kamer van Koophandel Limburg

Meulemans Bert, adviseur gezins- en welzijnsbeleid Boerenbond

Vandorpe Gilles, adviseur UNIZO

Vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties

Diesbecq Nathalie, adviseur studiedienst ACV

Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst ACLVB

Verbeek Pieter, adviseur Vlaams ABVV (ter vervanging van Greg Verhoeven)

Plaatsvervangende vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering

Van Cleynenbreugel Bart, afgevaardigde van minister Ingrid Lieten
Vermoesen Koen, afgevaardigde van minister-president Kris Peeters

Samenstelling Commissie Uitzendactiviteiten

In de commissie zijn er 20 vertegenwoordigers (10 effectieven en 10 plaatsvervangers) van de Vlaamse sociale partners : 10 leden vertegenwoordigen de werknemersorganisaties en 10 de werkgeversorganisaties.

De commissie wordt voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter.

Verder zetelen in de commissie nog met raadgevende stem : een juridisch expert en vertegenwoordigers van de betrokken Vlaamse administratie (het Departement Werk en Sociale Economie).

Het secretariaat van de commissie wordt waargenomen door de SERV.

Voorzitter

Vanachter Othmar prof. em., fac. rechtsgeleerdheid KU Leuven

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Van Hoof Anita, federaal secretaris BBTk
Wirken Pascale, adviseur Algemene Centrale ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Vandergucht Sandra, stafmedewerkster ACV Metea
Van den Bergh Piet, juridisch adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Truyens Gert, adjunct-gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Cuyt Bjorn, adviseur UNIZO-studiedienst

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Cattelain Ann, adviseur juridische dienst FEDERGON
Duvillier Gianni, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Boerenbond - BB

Vanoirbeek Luc, adviseur studiedienst Boerenbond

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Jaenen Gaby, secretaris algemene Centrale ABVV Limburg
Magnus Ortwin, algemeen secretaris ABVV-Metaal

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Lambert Erika, nationaal verantwoordelijke uitzendarbeid LBC-NVK
Leurs André, diensthoofd studiedienst ACV Bouw, Industrie & Energie
Somers Francis, ACV Voeding en Diensten

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Schoukens Bart, consultant Agro/bedrijfshulp

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Cabooter Koen, adviseur UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

De Haeck Geertje, attaché Vlaamse Confederatie Bouw
Leroy Veronique, adviseur Federgon
Muyldermans Herwig, algemeen directeur Federgon

Vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie

Haesendonckx Marc
Van der Borgh Veerle

Vertegenwoordigers van het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie

Hex Frank
Dendooven An

Deskundigen

Plets Isabel, advocate Lydian Lawyers

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Maes Anja, medewerker commissie Uitzendactiviteiten
Van Vlem Dirk, opdrachthouder SERV

Samenstelling Commissie Diversiteit

De Commissie Diversiteit is paritair samengesteld. Naast de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties uit de SERV zijn er toegevoegde leden, namelijk de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties van de kansengroepen. In de Commissie Diversiteit is één werkgroep actief die zich zowel over de doelgroep personen van allochtone afkomst buigt als over de doelgroep personen met een arbeidshandicap.

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Libeer Jo, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Leden

Chakkar Mohammed, afgevaardigd voor de Federatie Marokkaanse verenigingen
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Pieters Didier, afgevaardigd voor het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Debaene Jean-Marie, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
Cnop Walter, algemeen secretaris ACV Meta
Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
Dielen Ilse, verbondssecretaris Antwerpen
Repriels Koen, adviseur studiedienst (ter vervanging van Roskams Jeroen)
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, ondervoorzitter Boerenbond

Gotzen Rudi, adviseur studiedienst Boerenbond
Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, adviseur studiedienst UNIZO
 Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Deheegher Tine, senior adviseur Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Delfosse Jan, directeur-generaal COMEOS Vlaanderen
 De Pril Wilson, directeur-generaal Agoria Vlaanderen
 Libeer Jo, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve kansengroepen

Benmammar Siham, beleidsmedewerker Forum van Etnisch-Culturele Minderheden
 Chakkar Mohamed, coördinator Federatie Marokkaanse Verenigingen
 Defloor Sarah, projectverantwoordelijke Vlaams Patiëntenplatform vzw
 Marzo Fernando, voorzitter werkgroep tewerkstelling Forum van Etnisch-Culturele Minderheden
 Ntambwe Modi, coördinator SHARE project
 Pieters Didier, medewerker Werkbank vzw Jong-Katholieke Vereniging Gehandicapten
 Van Bellingen Wouter, directeur Forum Etnisch-Culturele Minderheden
 Van Impe Anja, Fevlado-Passage vzw
 Wouters Jos, stafmedewerker Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

De Batselier Georges, nationaal secretaris CMB
 Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
 Verbeek Pieter, adviseur studiedienst

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Bortels Martien, secretaris beweging ACV Limburg
 Coopman Marianne, algemeen secretaris COV
 Decavel Luc, verbondssecretaris ACV Zuid-West-Vlaanderen
 Oeyen Elke, ACV Bewegingsploeg
 Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK

Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Meulemans Bert, adviseur studiedienst Boerenbond

Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO

Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Betz Steven, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Brouwers Els, senior adviseur Essenscia

Cattelain Ann, adviseur FEDERGON

Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Dillen Marc, directeur-generaal VCB

Vereniging voor Social Profit ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Vertegenwoordigers van de representatieve kansengroepen

Corsini Luciano, voorzitter Minderhedenforum

Craeymeersch Mieke, Similis vzw

De Vriendt Catelijne, teamcoördinator beleid Minderhedenforum

Draelants Lode, stafmedewerker Internationaal comité vzw

Lahlali Mohamed, participatiemedewerker Minderhedenforum

Pypops Ulrike, Belgische Vereniging Strijd tegen mucoviscidose vzw

Rutjes Bernadette, Nationale Vereniging voor hulp aan verstandelijk gehandicapten

Sergooris Pieter, Rondpunt vzw

Spaas Nele, Minderhedenforum

Tytgat Katrien, Vlaams gebruikersoverleg voor personen met een handicap

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV

Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Hoofdstuk 4 Medewerkers

Medewerkers SERV

Secretariaat-generaal

Kerremans Pieter, administrateur-generaal
Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal
Taelemans Ingrid, directiesecretariaat
Vermeire Kathleen, directiesecretariaat

Studiedienst

arbeidsmarktbeleid

Hedebouw Liselotte
Hellings Sandra
Morsink Niels (ter vervanging van Katrijn Vanderweyden die diensthoofd werd van de Stichting Innovatie & Arbeid)
Valcke Mieke
Vanderweyden Katrijn

economie en innovatie/sociale bescherming

Bogaerts Kristel
Buyse Tim
Dethée Michel
Knaepen Wim

begroting en financiering

Eysackers Erwin
Mathot Axel

regulering en marktordening (met o.a. werking overheid, energie, omgevingsbeleid, water)

Al Marchohi Mohamed
Bollen Annemie
Lamote Annick
Van Humbeeck Peter

internationale werking

Taelemans Ingrid
Van Peer Ria

Personeels- en financiële dienst

Reyniers Anne

Janssens Martine
Mattelaer Isabelle
Mouton Bart

Informaticadienst

Joris Guibert
Bongaerts Leo
Verzele Tom

Communicatiedienst

Muys Leen
Havet Katleen
Muyllé Martine
Pieraert Erik

Informatiemonitoring, bibliotheek en archief

Huyghe Claudine
Van den Bergh Marc

Administratie

Beerens Annick
Pynaert Dorina
Van Belle Rita
Van den Heuvel Lieve
Van der Cammen Suzanne
Van der Wildt Huguette

Logistiek

Baeyens Patrick
De Cockere Chantal
Faelens Barbara
Lefèvre Pascal

Medewerkers Stichting Innovatie & Arbeid

Administrateur-generaal

Kerremans Pieter

Adjunct-administrateur-generaal

Deman Esther

Directeur/diensthooft

Berckmans Paul werd vervangen op 15 juni 2014 door diensthooft dr. Katrijn Vanderweyden

Coenen Jos
Verbruggen Patrick

Onderzoekers

Baisier Leen
Bourdeaud'hui Ria
Delagrang Hendrik
Janssens Frank
Notebaert Stefanie
Penne Katrien
Roelandt Patrick
Vanderhaeghe Stephan
Verdonck Gert

Vormingsdeskundige

Lauwers Brigitte

Medewerkers Competentieteam

Administrateur-generaal

Kerremans Pieter

Adjunct-administrateur-generaal

Deman Esther

Afdelingshooft

Vanaerschot Leen

Medewerkers

De Keersmaecker Veerle
Lefebvre Wim
Olbrechts Ann
Roose Anne
Vande Velde Saskia
Verachttert Leen
Willems David

Medewerkers Pendelfonds

De ondersteuning van de begeleidingscommissie wordt tijdelijk waargenomen door het MORA-secretariaat.

Medewerkers Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten

Secretaris

Dirk Van Vlem

Medewerker

Anja Maes

Medewerkers sectorcommissies

Sectorcommissie Metaal- en Technologische Industrie

Knaepen Wim

Sectorcommissie Textiel en Confectie

Milo Nico

Sectorcommissie Goederenvervoer

Milo Nico

Sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg

Dethée Michel
Mathot Axel

Sectorcommissie Hout en Bouw

Dethée Michel

Sectorcommissie Toerisme

Van Peer Ria

Medewerkers Commissie Diversiteit

Administrateur-generaal

Kerremans Pieter

Adjunct-administrateur-generaal

Deman Esther

Studiedienst

Hedebouw Liselotte

Deel 4 Commissie Sociale Economie

Hoofdstuk 1 Opdracht en werking

Op dinsdag 9 september 2014 vond de installatievergadering plaats van de nieuwe Commissie Sociale Economie. Hiermee werd het startschot gegeven voor het overlegorgaan voor Sociale Economie in Vlaanderen.

1. Opdracht en werking

De Commissie Sociale Economie bestaat uit vertegenwoordigers van ondernemingen binnen de sociale economie, de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, het Departement Werk en Sociale Economie en onafhankelijke deskundigen.

Binnen de Commissie Sociale Economie wordt minimaal driemaandelijks overleg georganiseerd over bestaande of toekomstige beleidsmaatregelen op het vlak van sociale economie. Dit overleg gaat over:

- de hoofdlijnen van het beleid;
- de ontwikkeling van een beleidsvisie;
- beleidsvoornemens, beleidsplannen en regelgeving in voorbereiding op het niveau van de Europese Unie en over internationale verdragen in voorbereiding.

De Commissie Sociale Economie volgt en interpreteert de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van sociale economie en detecteert daarbij eventuele knelpunten.

Binnen het overleg in de commissie staat het consensusprincipe centraal. Door het voeren van een dialoog tussen de vertegenwoordigende partijen maakt de commissie werk van een draagvlak waarbij de partijen samen antwoorden bieden op de belangrijkste uitdagingen die het beleid inzake sociale economie stelt.

In 2014 kwam de commissie 1 keer bij elkaar. Het deelloverleg, dat de sociale economie-ondernemingen en de experts van de Commissie Sociale Economie groepeerde, kwam 2 keer samen.

2. Activiteiten in 2014

Op 9 september 2014 vond de installatievergadering van de Commissie Sociale Economie plaats. De leden werden verwelkomd door de administrateur-generaal van de SERV, Pieter Kerremans, en de voorzitter van de Commissie Sociale Economie, Josse Van Steenberge. Tijdens deze vergadering werd het huishoudelijk reglement besproken en werden de vergaderdata vastgelegd.

Op 2 oktober 2014 vond de eerste bijeenkomst van het deeloverleg plaats. Tijdens dit overleg werden ideeën uitgewisseld over de vorm en inhoud van het deeloverleg. Ook de grote uitdagingen in de sociale economie en het werkprogramma werden doorgepraat.

Het volgende deeloverleg vond plaats op 4 december 2014. De beleidsnota Sociale Economie 2009-2014, het SERV-advies over deze beleidsnota en het ontwerp van werkprogramma werden besproken.

Hoofdstuk 2 Organisatie

1. Wetgeving

Oprichting en werking Commissie Sociale Economie

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de Commissie Sociale Economie en tot opheffing van titel IX van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 september 2000 houdende een impuls- en ondersteuningsprogramma van de meerwaarde economie.

Decreet ondersteuning Sociale Economie

- Ontwerp van decreet betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen.

2. Medewerkers

Voorzitter

Van Steenberge Josse

Studiedienst

Benyaich Bilal

3. Samenstelling

Voorzitter

Van Steenberge Josse

Leden

Vertegenwoordigers van de sociale economie-ondernemingen

Bosmans Peter, Coöperaties
Debock Ann, Vlaams Invoegplatform
Devisch Francis, Vlab
Neudt Dany, Activiteitencoöperaties
Van Passel Jan, Koepel lokale diensteneconomie
Verraes Eva, SST

Vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Cuyt Bjorn, UNIZO
Diels Eve, UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Teughels Sonja, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Van Herck Pieter, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Boerenbond - BB

Meulemans Bert, Boerenbond

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Vander Steene Wouter, Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Colpaert John, ABVV
Diepvents Philippe, ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

De Block Kris, ACV
Gryp Stijn, ACV
Vandenberghe Patrick, ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbrugge Ellen, ACLVB

Onafhankelijke deskundigen

Castelein Carole
Coates Astrid

Vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie

Lievens Sabine
Vandebroek Kathleen

Woont de vergaderingen bij met raadgevende stem

Benyaich Bilal, studiedienst Commissie Sociale Economie

Kunnen de vergaderingen bijwonen met raadgevende stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de sociale economie-ondernemingen

De Bruyn Erwin, Activiteitencoöperaties
De Cock Stef, Vlab
De Ghein Thomas, Vlaams Invoegplatform
Motmans Jos, Coöperaties
Vancoillie Joeri, Koepel lokale diensteneconomie
Vanderstock Lieven, SST

Vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, UNIZO
Muys Nele, UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Demeyer Tom, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Duvillier Gianni, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Boerenbond - BB

Penninckx Iris, Boerenbond

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Deroy Kristel, Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Van Gaever Sabrina, ABVV
Van Gils Marieke, ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Diels Sofie, ACV
Herpoele Wilfried, ACV
Van Kerkhove Marijke, ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Truyens Gert, ACLVB

Vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie

De Keulenaer Bie

De Ras Evelien

Deel 5 Vlaamse Havencommissie

Hoofdstuk 1 Werking 2014

1. Adviezen

Advies vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren

In februari 2014 ontving de Vlaamse Havencommissie een adviesvraag over het ontwerp van Koninklijk Besluit tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 31 juli 2009 betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren in het kader van de omzetting van richtlijn 2012/45/EU van de Commissie van 3 december 2012. Dit betreft een tweede aanpassing aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang van de bijlagen bij richtlijn 2008/68/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over land. De vergadering besliste dat de VHC geen opmerkingen had op dit ontwerp van Koninklijk Besluit.

 [advies vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren](#)

Contactpersonen

Jean-Pierre Merckx, tel. 02 209 01 29, jpmerckx@serv.be

Dirk Neyts, tel. 02 209 01 28, dneys@serv.be

Advies aanduiding maritieme toegangswegen

De Vlaamse Havencommissie gaf op 10 juni 2014 advies over het ontwerpbesluit houdende de aanduiding van de maritieme toegangswegen en de bestanddelen van de haveninfrastructuur, soms kort Aanduidingsbesluit genoemd. Dit besluit hoort bij het Havendecreet en preciseert de omschrijving van de verschillende types haveninfrastructuur en duidt ook aan welke infrastructuur tot welk type behoort. In feite is het besluit een volledige herziening van het gelijknamige besluit van 13 juli 2001. De VHC vraagt om per havengebied nadere informatie te verstrekken over de grootte van de besparingen voor de overheid die uit het herschreven besluit zullen voortvloeien, zodat ook de impact voor de andere partijen kan worden ingeschat. Voorts deed de VHC een reeks voorstellen om de tekst van het besluit te verduidelijken en te verbeteren.

 [advies aanduiding maritieme toegangswegen](#)

Contactpersonen

Jean-Pierre Merckx, tel. 02 209 01 29, jpmerckx@serv.be

Dirk Neyts, tel. 02 209 01 28, dneys@serv.be

Advies loodsbestelling

Op 16 juli 2014 gaf de Vlaamse Havencommissie advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de loodsbestelling aan de loodsdienst bij aankomst en vertrek van vaartuigen die onderworpen zijn aan de verplichting om gebruik te maken van het gewone loodsen of van het loodsen op afstand. Naast enkele kleine tekstcorrecties wijst de VHC in het advies erop dat de voorrangverlening voor schepen in nood en voor tij- of stroomgebonden vaartuigen geen afbreuk mag doen aan de garantie op universele behandeling door de loodsen.

 [advies loodsbestelling](#)

Contactpersonen

Jean-Pierre Merckx, tel. 02 209 01 29, jpmerckx@serv.be

Dirk Neyts, tel. 02 209 01 28, dneys@serv.be

Aanbeveling beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2014-2019

De Vlaamse Havencommissie formuleerde op 22 december 2014 een aanbeveling over de beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2014-2019. De commissie stelt vast dat quasi alle onderwerpen die de VHC in haar memorandum als prioritair en beleidsrelevant had opgenomen, ook op één of andere wijze in de beleidsnota worden behandeld. In de aanbeveling bespreekt de VHC alle havenrelevante onderwerpen die in de beleidsnota aan bod komen en gebruikt de inhoud van haar memorandum daarbij als achtergrond.

 [aanbeveling beleidsnota MOW 2014-2019](#)

Contactpersonen

Jean-Pierre Merckx, tel. 02 209 01 29, jpmerckx@serv.be

Dirk Neyts, tel. 02 209 01 28, dneys@serv.be

2. Andere activiteiten

Naast de adviezen behandelden het dagelijks bestuur en de plenaire Vlaamse Havencommissie volgende onderwerpen:

- Begin 2014 kreeg de Vlaamse Havencommissie van het kabinet van minister van Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Hilde Crevits, de opdracht om in het kader van Flanders Port Area een statistische brochure op te stellen. De brochure werd in een werkgroep voorbereid en werd in februari 2014 overgemaakt aan MOW. De brochure 'The Ports of Flanders' werd ruim verspreid.
- De Vlaamse Havencommissie van 24 februari 2014 behandelde de ontwerptekst van het memorandum van de Vlaamse Havencommissie met prioriteiten voor het Vlaamse regeerakkoord 2014. Nadat de raden van bestuur van de vier Vlaamse havenbesturen de ontwerptekst in maart 2014 hadden goedgekeurd, werd het memorandum finaal goedgekeurd.
- Nog tijdens de plenaire vergadering van de Vlaamse Havencommissie van 24 februari 2014 gaf Marleen Govaerts (adviseur Departement MOW, afdeling Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid) een toelichting over het Mobiliteitsplan Vlaanderen, met de nadruk op het aspect havens. Dit plan geeft in hoofdlijnen de langetermijnvisie weer op een duurzame mobiliteitsontwikkeling. Van 8 november 2013 tot en met 12 januari 2014 liep er een openbaar onderzoek waarop heel wat burgers en organisaties hebben gereageerd.

3. Publicaties

Adviezen en aanbevelingen

[Advies vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren](#) - 24 februari 2014

[Advies aanduiding maritieme toegangswegen](#) - 17 juni 2014

[Advies loodsbestelling](#) - 16 juli 2014

[Aanbeveling beleidsnota MOW 2014-2019](#) - 22 december 2014

Rapporten

[Memorandum Vlaamse Havencommissie 2014](#) - 3 april 2014

[De Vlaamse havens - Feiten, statistieken en indicatoren 2013](#) - 31 juli 2014

Hoofdstuk 2 Organisatie

1. Wetgeving

Oprichting en werking Vlaamse Havencommissie

- Besluit van de Vlaamse Regering van 15 november 1989 tot oprichting en samenstelling van een Vlaamse Havencommissie (Belgisch Staatsblad: 17.02.1990).
- Besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2001 betreffende de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Vlaamse Havencommissie (Belgisch Staatsblad: 15.03.2001).

Havendecreet (1999)

Havendecreet van 2 maart 1999: decreet houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (Belgisch Staatsblad: 08.04.1999).

SERV-decreet

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving inzake de Vlaamse Havencommissie. Een officieuze gecoördineerde tekst van het SERV-decreet van 7 mei 2004 zoals gewijzigd door het decreet van 19 december 2008 is hieronder opgenomen voor zover het betrekking heeft op de Vlaamse Havencommissie.

“ONDERAFDELING 2 VLAAMSE HAVENCOMMISSIE

ART. 17. § 1. Bij de Raad is een commissie opgericht die de Vlaamse Regering adviseert bij de voorbereiding van het havenbeleid, hierna te noemen de Vlaamse Havencommissie.

§ 2. De Vlaamse Havencommissie is onderworpen aan het bepaalde in artikel 24 en artikel 30.

§ 3. van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens.”

2. Opdracht en werking

2.1. Taakomschrijving

De havens van Antwerpen, Gent, Zeebrugge en Oostende zijn zeer belangrijk voor de Vlaamse en Belgische welvaart. Ze hebben een belangrijke rechtstreekse en onrechtstreekse impact op de economie: vervoer, overslag en opslag, logistiek, distributie, handel, diensten, industrie, enz. De havens stellen tienduizenden personen tewerk en zorgen voor een toegevoegde waarde van meerdere miljarden euro per jaar. Daarom hecht Vlaanderen een groot belang aan haar havens en aan een gedegen havenbeleid.

Omdat de havens zo belangrijk zijn heeft de Vlaamse Regering in 1989 de Vlaamse Havencommissie (VHC) opgericht, met als opdracht het leveren van een bijdrage tot de voorbereiding van het havenbeleid. De Vlaamse Havencommissie heeft een dubbele opdracht: enerzijds een advies- en aanbevelingsopdracht en anderzijds een informatie- en studieopdracht.

2.2. Advies- en aanbevelingsopdracht

De Vlaamse Havencommissie adviseert de Vlaamse Regering over het Vlaamse havenbeleid. De VHC formuleert adviezen en aanbevelingen en voert studies uit, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement. De algemene adviezen en aanbevelingen hebben betrekking op het uitwerken van algemene beleidsobjectieven voor de infrastructuur en exploitatie van de havens. De VHC kan algemene voorstellen doen over de concurrentievoorwaarden tussen havens (financiering, subsidiëring, samenwerkingsverbanden) en over de bevordering van samenwerking tussen de havens en het beleid. Daarnaast kan

de VHC ook aanbevelingen formuleren over hinterlandverbindingen en interregionaal en internationaal overleg over zeehavenbeleid.

De VHC adviseert over projecten die in de havens worden gerealiseerd en waarvoor de Vlaamse overheid subsidies verleent of (mede-)investeerder is. De minister is uitdrukkelijk gebonden om aan de VHC advies te vragen over de projecten met een totale investeringskost van ten minste tien miljoen euro. Belangrijke voorbeelden van dergelijke investeringsprojecten zijn de Flanders Container Terminal (Zeebrugge), het Verrebroekdok (Antwerpen), het Kluisendok (Gent), de renovatie van de haven van Oosten-de, de containerkade-noord en de containerkade-west (Antwerpen). Recent werden adviezen geformuleerd over de tweede sluis in de Waaslandhaven (Antwerpen), de renovatie van de kaaimuur van de CHZ-terminal (Zeebrugge), de tweede LNG-steiger te Zeebrugge, de derde fase van het Verrebroekdok in Antwerpen, de verlenging van de noordelijke kaaimuur in het Albert II-dok in Zeebrugge en de verdieping van de kaaimuren van het Vijfde Havendok in Antwerpen.

De VHC heeft de laatste jaren ook een hele reeks adviezen en aanbevelingen gemaakt over meer algemene beleidsmatige onderwerpen, zoals Europese aangelegenheden (Havenrichtlijn, Europees havenbeleid), strategische plannen, het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, havenbestuurlijke bevoegdheden, financiering van havens, Mobiliteitsplan Vlaanderen, beleidsplannen van de bevoegde ministers, enz.

2.3. Informatie- en studieopdracht

Het VHC-secretariaat vervult autonoom de algemene informatieopdracht van de VHC. Dit omvat onder meer de jaarlijkse publicatie van 'De Vlaamse havens. Feiten, statistieken en indicatoren', dat je kan downloaden op de website of per e-mail gratis kan aanvragen (zolang de voorraad strekt). Dit rapport brengt uitgebreid verslag uit over het afgelopen jaar op het vlak van investeringen, nieuwe scheepvaartlijnen en ontwikkelingen in de industrie in de vier Vlaamse havens. Het bevat statistische gegevens over overheidsuitgaven ten behoeve van de havens, havenarbeid, het sociaal-economische belang van de Vlaamse havens (werkgelegenheid, toegevoegde waarde), het maritieme verkeer (lossingen en ladingen, passagiers, oorsprong/bestemming), enz.

Binnen haar informatie- en studieopdracht kan de Vlaamse Havencommissie ook opdrachten geven aan externen, bv. studiebureaus, om één of meerdere aspecten van een havenrelevant probleem te onderzoeken.

Het secretariaat volgt de Europese dossiers op en heeft daarover driemaal, in 2004, 2005 en 2009, een boekje gepubliceerd met als titel 'Wegwijzer in Europese haven- en vervoerdossiers'. Voor een hele reeks Europese dossiers wordt hierin bondig maar duidelijk uitgelegd waar het over gaat en wat de actuele stand van zaken is van het dossier. De derde editie werd gemaakt in samenwerking met de collega's van de Nationale Havenraad Nederland. In 2012 werd de uitgave andermaal grondig geactualiseerd en vertaald in het Engels. Dit gebeurde in samenwerking met ESPO (European Sea Ports Organization).

Op de website (www.vlaamsehavencommissie.be) vind je ook verschillende informatieve onderdelen (statistiek, Europese Unie, Havendecreet, haven- en scheepvaartjargon, steekkaarten Vlaamse havens). Je kan je ook gratis inschrijven op de VHC-nieuwsbrief, waarin nieuwe adviezen en aanbevelingen worden gemeld en waarmee vier keer per jaar de kwartaalcijfers voor de maritieme trafiek van de Vlaamse havens worden aangekondigd.

2.4. Werking

De verschillende werkgroepen bereiden de adviezen en aanbevelingen die aan de plenaire vergadering van de Vlaamse Havencommissie ter goedkeuring worden voorgelegd, grondig voor. De adviezen en aanbevelingen worden eventueel nog bijgestuurd door het dagelijks bestuur.

Het dagelijks bestuur van de Vlaamse Havencommissie is verantwoordelijk voor de algemene werking en formuleert de opdrachten aan de werkgroepen en het secretariaat. Op basis van de voorstellen van het secretariaat en de werkgroepen bereidt het dagelijks bestuur de ontwerpaanbevelingen en/of ontwerpadviezen voor de plenaire Vlaamse Havencommissie voor.

De Vlaamse havens

Feiten, statistieken en indicatoren voor 2013

De werkgroepen zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van het grootste deel van de adviezen en aanbevelingen. Ze zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de werknemers, werkgevers, havenbesturen en de transportmodi. De leden van de werkgroepen zijn technici, gespecialiseerd in de behandelde materie. Het secretariaat kan ook deskundigen van de administratie MOW (Mobiliteit en Openbare Werken), afdeling Haven- en Waterbeleid uitnodigen, indien nodig.

Uiteindelijk worden de adviezen en de aanbevelingen ter goedkeuring voorgelegd aan de plenaire Vlaamse Havencommissie. Hierbij wordt steeds gestreefd naar consensus. Indien nodig schaaft de plenaire vergadering de adviezen of aanbevelingen nog bij.

2.5. Werkjaar 2014

In 2014 vergaderden de werkgroepen van de Vlaamse Havencommissie 9 maal. De werkgroep Europees havenbeleid kwam 5 keer bijeen. In de werkgroep Memorandum werd 3 maal overleg gepleegd en de werkgroep Beleidsnota vergaderde 1 maal.

Het dagelijks bestuur vergaderde in 2014 3 keer en de plenaire Vlaamse Havencommissie 1 maal.

3. Medewerkers VHC

Voorzitter

Rome Francis

Secretaris

Merckx Jean-Pierre

Studiedienst

Neyts Dirk

4. Samenstelling VHC

De Vlaamse Havencommissie bestaat uit 4 groepen leden: 8 vertegenwoordigers van de Vlaamse werkgeversorganisaties, 8 vertegenwoordigers van de Vlaamse werknemersorganisaties, 1 vertegenwoordiger van respectievelijk de binnenscheepvaart, het wegtransport en het spoorvervoer, 11 vertegenwoordigers van de Vlaamse havens (Antwerpen heeft 5 vertegenwoordigers; Zeebrugge, Oostende en Gent hebben telkens 2 vertegenwoordigers). In het dagelijks bestuur zetelen een vertegenwoordiger van elke haven en van de 4 grote Vlaamse sociale partners. De voorzitter is een onafhankelijke deskundige.

Voorzitter

Rome Francis, professor ITMMA

Dagelijks bestuur

Leden

Coens Joachim, voorzitter MBZ
 Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 Declercq Mathias, schepen van Haven van de stad Gent
 De Meyer Rudi, directeur Vlaamse Havenvereniging
 Gerard Paul, gedelegeerd bestuurder - Haven van Oostende AG
 Van De Voorde Eddy, gewoon hoogleraar, Universiteit Antwerpen
 Van Peel Marc, schepen van de Haven van de stad Antwerpen
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 Loridan Marc, secretaris vakgroep Haven
 Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Claes Michel, algemeen sectorverantwoordelijke - water ACV Transcom
 Dielen Ilse, verbondssecretaris ACV Antwerpen
 Gielis Wannes, nationaal verantwoordelijke PC 226
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Quisthoudt Erik, bestendig secretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

De Vidts Freekje, juridisch adviseur UNIZO studiedienst
 Van De Voorde Eddy, gewoon hoogleraar, Universiteit Antwerpen

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Degryse Patrick, directeur Business Development Group De Cloedt
 De Meyer Rudi, directeur Vlaamse Havenvereniging
 Roels Roger, afgevaardigd bestuurder Europe DP World
 Sannen Goedele, senior adviseur Logistiek & Mobiliteit
 Van Severen Peter, directeur VeGHO
 Vienne Erna, voorzitter APZI

Vertegenwoordigers van de havenbesturen

Havenbestuur van Antwerpen

Bernaers Greet, directeur infrastructuur
 Bruyninckx Eddy, afgevaardigd bestuurder
 De Wever Bart, burgemeester van de stad Antwerpen
 Van Hoecke Pascale, personeelsdirecteur Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
 Van Peel Marc, schepen van de Haven van de stad Antwerpen

Havenbestuur van Gent

De Clerq Mathias, voorzitter
 Walters Saskia, adviseur

Havenbestuur van Oostende

Gerard Paul, gedelegeerd bestuurder - AG haven van Oostende
 Vandecasteele Jean, burgemeester Oostende

NV Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen - MBZ

Coens Joachim, voorzitter MBZ
 Maertens Luc, directeur MBZ

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van wegvervoer

Verkinderen Lode, secretaris-generaal Transport en Logistiek Vlaanderen

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van spoorvervoer

Kerckaert Koen, manager Corporate Affairs and Development

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van binnenscheepvaart

Lambrechts Paul, marktprospecteur Promotie Binnenvaart Vlaanderen

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Stessens Karel, voorzitter ACOD
 Verbeeck Monique, medewerker BTB
 Verhoeven Greg, adviseur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Buyse Marc, secretaris ACV

David Wim, verbondssecretaris ACV Brugge-Oostende-Westhoek
 Kerkhofs Joris, secretaris Water-Binnenvaart ACV Transcom
 Soens Marc, nationaal vrijgestelde Water bij ACV Transcom

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Larik Anja, economisch adviseur bij Bouwunie
 Vandorpe Gilles, coördinator onderzoek UNIZO-studiedienst

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Bollen Hilde, coördinator Promotie Binnenvaart Vlaanderen
 Depauw Guy, secretaris-generaal APZI
 Maldaque Vincent, bestuurder Herfurth Logistics
 Matthys Daniël, gedelegeerd bestuurder Euro-silo
 Rondelez Henk, directeur C.E.W.O vzw
 Van Meenen F. Maria, gedelegeerd bestuurder Dissaco

Vertegenwoordigers van de havenbesturen

Havenbestuur van Antwerpen

De Block Christiaan, chief operational officer Autonoom Gemeentelijke Havenbedrijf Antwerpen
 De Jongh Annelies, consulent business development
 Demoor William, stafmedewerker kabinet schepen van Haven
 Tuerlinkx Kurt, verantwoordelijke strategische communicatie Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
 Vanhoenacker Tessy, nautisch consulent Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen

Havenbestuur van Gent

Mortier Peter, adjunct-directeur-generaal Havenbedrijf van Gent (AGH)
 Schalck Daan, directeur-generaal Havenbedrijf van Gent (AGH)

Havenbestuur van Oostende

Allaert Jan, commercieel directeur AG Haven Oostende
 Pannecoucke Eddy, bestuurder AG Haven Oostende

NV Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen - MBZ

Goetinck Rik, algemeen directeur beleid en organisatie MBZ
 Orlans Chantal, bedrijfsjuriste MBZ

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van wegvervoer

Fonteyn Freija, hoofd juridische dienst van Transport en Logistiek Vlaanderen

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van spoorvervoer

Dewulf Dirk, afdelingschef B-Mobility

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van binnenscheepvaart

Sterkens Véronique, beleidsmedewerker waterwegen

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Merckx Jean-Pierre, secretaris Vlaamse Havencommissie

Deel 6 De Vlaamse Luchthavencommissie

Hoofdstuk 1 Opdracht en werking

1. Opdracht

De Vlaamse Luchthavencommissie (VLC) is het platform voor structureel overleg en advies over het Vlaamse luchtvaart- en luchthavenbeleid. De VLC draagt bij tot de voorbereiding van het luchthavenbeleid in Vlaanderen vanuit een sociaal-economische invalshoek, die rekening houdt met de draagkracht van de omliggende regio en de principes van geïntegreerde benadering.

2. Werking

De VLC bestaat uit 26 stemgerechtigde leden en 11 leden met raadgevende stem. De stemgerechtigde leden vertegenwoordigen: de Vlaamse werkgevers- en werknemersorganisaties, the Brussels Airport Company, de Vlaamse regionale luchthavens en de milieuverenigingen, voorgedragen via de Minaraad.

De leden met raadgevende stem vertegenwoordigen De Lijn, de Vlaamse overheid, de NMBS, Belgocontrol en het Directoraat-generaal Luchtvaart, daarnaast kan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ook een vertegenwoordiger afvaardigen.

De Vlaamse Regering benoemt de voorzitter en de effectieve leden van de commissie.

3. Werkjaar 2014

De Vlaamse Luchthavencommissie is in 2014 niet samengekomen.

Contactpersoon

Frank van Thillo, tel. 02 209 01 20, fvthillo@serv.be

Hoofdstuk 2 Organisatie van de VLC

1. Wetgeving

Oprichting en werking VLC

De commissie kreeg een duidelijke wettelijke grondslag met het artikel 18 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving inzake de Vlaamse Luchthavencommissie. De werking van de Vlaamse Luchthavencommissie staat in Onderafdeling 3 Vlaamse Luchthavencommissie, ART. 18.

ONDERAFDELING 3 VLAAMSE LUCHTHAVENCOMMISSIE

ART. 18. §1. Bij de Raad is een commissie opgericht die de Vlaamse Regering adviseert bij de voorbereiding van het luchthavenbeleid, hierna te noemen de Vlaamse Luchthavencommissie.

§ 2. De Vlaamse Luchthavencommissie hanteert een geïntegreerde benadering van het luchtvaart- en luchthavenbeleid, waarbij sociaal-economische, ruimtelijke, mobiliteits- en milieueffecten tegelijkertijd worden afgewogen.

§ 3. De Vlaamse Luchthavencommissie kan op eigen initiatief of op vraag van de Vlaamse Regering studies en aanbevelingen richten aan de Vlaamse Regering.

§ 4. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels met betrekking de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Vlaamse Luchthavencommissie.

2. Medewerkers VLC

De ondersteuning van de Vlaamse Luchthavencommissie wordt tijdelijk waargenomen door het MORA-secretariaat.

Afkortingenregister

AKOV	Agentschap voor Kwaliteit in Onderwijs en Vorming
BBT	Best Beschikbare Technieken
CAG	College van ambtenaren-generaal
CEDEFOP	European Centre for the Development of Vocational Training
CEEO	Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid
CESE	Comité Economique et Sociale Européen
CESW	Conseil Economique et Social de Wallonie
CLP	Classification, Labelling, Packaging
CWEDD	Conseil Wallon de l'Environnement pour le Développement Durable
DABM	Decreet Algemeen Milieubeleid
DAR	Dienst Algemeen Regeringsbeleid
DBSO	Deeltijds beroepssecundair onderwijs
EAD	Evenredige arbeidsdeelname en Diversiteit
EEA	Elektrische en Elektronische Apparaten
EESC	European Economic and Social Committee
EPB	Energieprestatiebeoordeling
EPC	Energieprestatiecertificaat
EPOS	Europese Programma's voor Onderwijs, Opleiding en Samenwerking
ESCO	European Skills, Competences and Occupations taxonomy
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESM	Europees Stabiliteitsmechanisme
ESPO	European Sea Ports Organisation
ESRBHG	Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
EWI	Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie
FCUD	Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten
FISCH	Flanders Innovation Hub for Sustainable Chemistry
FMTC	Flanders' Mechatronics Technology Centre
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
FRDO	Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
ILO	International Labour Organisation
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
IOA	Innovatie - Organisatie - Arbeid
ISCO	International Standard Classification of Occupations
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie

KMO	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
MER	Milieu-effectenrapport
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
MORA	Mobiliteitsraad van Vlaanderen
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
NBB	Nationale Bank van België
NIB	Nieuw Industrieel Beleid
NIS	Nationaal Instituut voor Statistiek
NT2	Nederlands Tweede Taal
PIAAC	Programme for the International Assessment of Adult Competences
PISA	Programme for International Student Assessment
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
REG	Rationeel energiegebruik
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RLBHG	Raad voor het Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
ROME	Répertoire Opérationnel des Métiers et des Emplois
RUP	Ruimtelijk uitvoeringsplan
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
SAR	Strategische Adviesraad
SARiv	Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
SAR WGG	Strategische AdviesRaad Welzijn Gezondheid Gezin
SARO	Strategische AdviesRaad Ruimtelijke Ordening
SEKIV	Sociaal-economische kernindicatoren voor Vlaanderen
SER	Sociaal-Economische Raad Nederland
SERR	Sociaal-Economische Raad van de Regio
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIM	Strategic Initiative Materials
SOC	Strategisch Onderzoekscomité
SST	Samenwerkingsverband Sociale Tewerkstelling
STINT	Stuurgroep Internationaal
TOA	Technologie - Organisatie - Arbeid
TTO	Technology Transfer Offices
UA	Universiteit Antwerpen
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
Verso	Vereniging voor Social profit Ondernemingen
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VHC	Vlaamse Havencommissie

VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VIONA	Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarkttrapping
VIL	Vlaams Instituut voor de Logistiek
VIM	Vlaams Instituut voor Mobiliteit
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
Vlab	Vlaamse Beschutte Tewerkstellingsplaatsen
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken
VLC	Vlaamse Luchthavencomissie
VLAREM	Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning
Vleva	Vlaams-Europees verbindingsagentschap
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
VSB	Vlaamse Sociale Bescherming
W ²	Werk- en Welzijnstrajecten
WBM	WerkbaarheidsMonitor
WIJ!	Werkinlevingsprojecten voor Jongeren
WKK	Warmte-krachtkoppeling
WSE	Beleidsdomein Werk en Sociale Economie
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
WVOK	Werk, Vorming, Onderwijs Kunststoffentechnologie

Verantwoordelijke uitgever:

Pieter Kerremans, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel